

GATEØVISA

Nr. 171 (1/04)

Moderat familieblad

Kr. 25,-

**Pornokrati
Vektervold
Sivilisasjon?
Christiania
Telefonterror
Okkupasjon
Anarki**

Kule bøker, novelle, stor tegneserie!

Pornokratiet

Den Nymoralske Orden

Hvis sosiolog Ketil Rolness trodde at han skulle skape en offentlig debatt og voldssom kontrovers med sin ubalanserte protet-contra analyse i sin polemiske bok om pornografi, så tok han nok feil. For å være for pornografi og å angripe pornohatende feminister og kulturkonservative kristne, er i dag ikke særlig modig. Tvert imot, det er det mest «safe» man kan gjøre i dagens kulturbilde. Så derfor trenger vi ikke en slik bok av Rolness' kaliber. For det blir noe anakronistisk over de mange angrepsanalyser av både folkelig og trend-akademisk art som har blitt gjort om pornomotstanderne, som ofte har blitt stigmatisert (kanskje med rette) for å være «nymoralister» og «puritanere», mens pornomotstanderne selv har hevdet at de er for sex men mot pornoindustrien som de mener er kvinnefiendtlig og viser et vrengebilde av seksualitet. Når en slik «debatt» blomstrer opp på nytt mellom de samme gruppe-ringene, så er det like interessant som skyggeboksing fra en geriatrik Muhammed Ali.

Pornografi er (stort sett) visuell gjengivelse av seksuelle handlinger, altså en eksplisitt utheving av det mest private område av menneskers liv. Pornografien viser mennesket som et begrenset vesen, et libidovesen som eksisterer bare i kraft av hormoner og kjønnsorganer. Bare intellektuelt underutviklede kan unngå å se at dette i dag har blitt et kulturfenomen i seg selv. Da ville det være langt mer modig av Rolness å analysere pornografi som et overskridende kulturfenomen som forlenget har invadert flere kulturformer i samtiden enn å prøve å «renvaske» pornografien på dens egne premisser og å de-mytfisere dens påståtte farlighet. Fordi Rolness prosjekt er anakronistisk – en gang i tiden var pornografien en lavprofilert sub-kultur som befant

seg i kulturens marginale felter. I dag gjennomsyrrer den hele vår vestlige verden gjennom en overseksualisert kultur som f.eks. har blitt såpass ufrivillig tragikomisk at folk gjerne frivillig lemlester seg selv med kroppskirurgiske silikoinnsprøyter eller halsbrekkende «penis enlargement» operasjoner, hvor resultatet er like estetisk og funksjonelt vellykket som en dadaistisk skulptur på en campingplass.

Men hvorfor har pornografien blitt så sosialt og kulturelt akseptabel de siste 20 årene? I sin tid ble det sagt at da Cupido ble lansert på midten av åttitallet, dette erotiske («ikke pornografiske!») magasinet «for kåthet og glede», så ga det SV'ere et påskudd til å handle porno på Narvesen. Dette er ikke tilfeldig. Fra markedsøkonomiens nyliberalisme i det reaksjonære Milton Friedman-inspirerte åttitallet og til nå har folks hverdag blitt mye hardere og vanskeligere. Samtidig med dette øker porno-industrien sine markeder gjennom film, blader og internett. En tilfeldighet? Neppe. At porno har fortrenget religion som opium for folket, trenger man ikke å være orgasmereklamerende sexolog for å skjønne.

For man trenger heller ikke å være doktrinær behaviorist for å skjønne at dette har hatt en effekt på folk flest. For samtidig som pornografiens både eksplisitte og sublimе uttrykk glir inn i folks hverdagsliv gjennom reklame, TV-serier, Hollywoodfilmer, ukeblader, m.m. kan vi se effekten av det hele på de svake sjelers sinn. De mange mytiske begreper om seksualitet som eksisterer i vår narcissistiske kultur, har blitt et springbrett for middelmådigheter og nulliteter som vil fremstå som spennende og interessante mennesker bare ved å ha sex. Dvs: kjønnsorganet blir din identitet. For hvis

du ikke kan fortelle en historie om deg selv fra forrige helg hvor du deltok i hedonistisk gruppesex så er det noe feil med deg. Har du virkelig aldri knullet noen i en heis eller på et offentlig sted? Har du aldri vært involvert i en skikkelig sex-intrige? Kanskje et trekantdrama med en Voltaire-siterende sado-masochistisk bifil kvinnelig teolog i kjettinger hengende nedover fra kirkespiret og en tiss-og-bæsj elskende kvinnelig jurist? Jøss, du er kjedelig, du. Eller kanskje ble du utsatt for seksuelle overgrep i barndommen så redd som du er for sex.

Mens anti-porno bevegelsen har blitt analysert nord og ned er det svært få som har gjort noen analyser av hvem disse pornoforkjemperne er, noe som burde vært gjort for lengst. Det er undertegnedes mening at disse menneskene – de urbane, hippe, frigjorte libertinistene – også er moralske billedstormere som er representanter for noe langt verre enn sine motstanderne: Rolness og hans frigjorte kumpaner står for et intimitetstyranni som er såpass kulturelt totalitært at hadde Hitler og/eller Stalin ikke vært slike rigide personlighetstyper, så ville de valgt vår tids seksualkulturelle intimitetstyranni istedet for fascisme/nazisme til å undertrykke folk med. For hvorfor skal folk på liv og død «stå frem» med sine legninger eller seksuelle praksis? Under det kristne teokratiet i middelalderen måtte folk stå frem offentlig og bekjenne sine synder. I dag må folk stå frem som spennende, interessante og erotiske vesener som om de var sex-statister i en middelmådig Suzanne Brøgger-roman fra syttitallet for å virke «normale». Livet vårt skal liksom være en endeløs pornofilm.

Under TV-debattene om pornografi eller sex-hjelpemidler opptrer sexologer,

pornobutikkinnhavere, og pornoforkjemperer generelt med velmenende råd eller selvsikre glis og oppgitte sukk over disse snevre pornomotstanderne. Underforstått: Porno- og erotikktilhengere er billedstormere, tabubrytere, frihetstilstrebere, kort sagt: moralske krigere som vil frigjøre oss fra undertrykkerne. Men det er ingen som spør om disse menneskenes eventuelle troverdighet: vil f.eks. en pornosjappeinnhaver ha et objektivt syn på noe som vedkommende er økonomisk avhengig av? Eller vil en sexolog være for sølibat?

For i dag er den sekulære teologien slik at enhver person som ikke liker å se industrielle pornofilmer eller blader med samleband-«studs» fra en beach club pesende avgårde på en tredjerangsmodel-bimbo som aldri kom inn i den rette reality-TV-serien, denne «avvikeren» må finne seg i å bli kvasi-analysert av hobby-psykologer på en brun cafe som ett «kasus» under en DSM-III vikariende typologi. Og er du ikke infantilist, kaprofag, har knullet en gravid dame, vært midt oppi et grensesprengende d-r-a-m-a av sex-intriger, pre-date fucking, blitt analknulla under et tortur-ritual, eller fallskjermhoppet naken med elskerinna di og blitt sugd i bomberegner over Bagdad, så er du jo et håpløst tilfelle. Derfor får bare vi som ikke er religiøse eller feminister, men allikevel ikke vil la oss gli inn i pornokratiets intimitetstyranni, dvs. vi som synes at sex er en privat anliggende og for alminnelig til å lage noe drama ut av (tross alt:selv insekter har sex), vi får bare finne oss i å bli mistenkeliggjort som nekrofile pedofile satanistkannibaler. For hva har man vel ikke å skjule i en slik mistenkelig banal tilværelse.

Geir Levi

Gateavisa
Hjelmgate 3
0355 OSLO
Tlf: 22 69 12 84

gateavisa@sensewave.com

www.gateavisa.no

Redaksjonsmøte tirsdager 17.00
Åpent for alle, VELKOMMEN!

Opplag: 5000
Trykk: Media Øst

Redax: Sven A. Halstensen, Axel Eng,
Are Hansen
Takk til: Gunnar Matisen,
Widar Sørtømme, Harald Medbøe

Innsendte bidrag mottas med takk!

Forsidebilde: Harald Medbøe
To dager i året kler meksikanerne seg til
fest med de døde, «for å huske å leve»

©copyright er for feiginger!
Men oppgi gjerne kilde.

Støttet av Norsk Kulturråd

Svart og hvit vold?

Vi har igjen vært vitne til en debatt i mediene om AKP og deres tidligere støtte til totalitære "kommunistiske" regimer. Denne gang startet av Bernt Hagtvet i Dagbladet, som dro fram AKPernes støtte til Pol Pots død/terror-regime i Kampuchea på 70-tallet, som ble et blodbad der store deler av befolkningen ble slaktet eller sultet ihjel. Det som aktualiserte dette gamle temaet var at kampuchanerne nå selv har satt i gang en moralsk selvransakelse av fortida og rettssaker mot de ansvarlige. Hagtvet lurte på hvordan AKP bare kan fortsette sin partivirkksomhet som om ingenting skulle ha skjedd, uten noen gang å ta et oppgjør med sin tidligere politikk. Mange av de som var aktive den gangen har nå solide posisjoner i norsk kultur- og universitetsliv, eller er fremdeles aktive politikere i AKP/RV. Hagtvet påpekte det paradoksale i at folk med slike anti-demokratiske holdninger nå jobber i forlagsbransjen eller er professorer i journalistikk, områder hvor vern om det kritiske, frie ord er det store idealet. Han stilte spørsmålsteget ved om de i det hele tatt burde få lov til å være med på parlamentarisme-leken, og gikk så langt som til å foreslå at AKP nedlegger seg selv.

Reaksjonene fra ml-erne ble som ventet, og de frydet seg sikkert i Dagbladet over å ha fått i gang en slik “seriøs” politisk/kulturell “debatt”. Det blir aldri særlig dypt eller særlig grundig/persist i Dagbladets spalter, men passer godt til deres kultur-radikale image – med en passende dose tabloid: kjendisene krangler!

AKPerne ble selvfølgelig sinte og fornærmet, og hvorfor var det bare deres fortid som skulle granskes? Hva med alle de høyre-folka som drev og angrep dem, hadde ikke de støtta like horrible regimer og handlinger? Pinochets militær-diktatur i Chile, USAs giftsprøyting og napalmbombing i Vietnam, Sør-Afrikas apartheid, Israel, Saddam Hussein (som var "good guy" for USA dengang Iran hadde sin fundamentalistiske islam-revolusjon), USAs krig i Kuwait, Yugoslavia, Afghanistan, og nå nylig, Irak. Hvem kunne kaste den første sten?

Hagtveit brukte “angrep er det beste forsvar”, og beskyldte ml-erne for å ha drevet våpentrening og hjernevask av medlemmene, som måtte forberede seg på at egne familiemedlemmer kunne bli “fienden” når revolusjonen kom, og kanskje måtte skytes.

Nu syntes AKPerne det gikk for langt, og truet med rettssak hvis ikke Hagtveit sa unnskyld. Disse folka – som i sin ungdom la all sin betydelige energi i kampen for sitt paradis, proletariatets diktatur, med forakt og avsky for den borgerlige stat og idealer om talefrihet og menneskerettigheter – søkte nå beskyttelse fra den samme stat, truet med å “sladra til pappa” hvis ikke Hagtveit ble snill.

For et surr. Og typisk for kommersielle massemedier. Forsåvidt viktige og interessante ting tas opp, men behandles så overfladisk og ufarlig at det ender opp med rent sirkus likevel. Det ble en repetisjon fra sist ml-erne var i skjærsilden, på TV2.

Begge sider har litt rett, men begge bærer de på grumsete ideologi og moral, som gjør dem likere enn de selv vil være med på. De lever seg så inn i sine abstrakte idealer og teorier at det ikke er noen grense for hva de godtar av horror for å nå sine mål. Om det nå er det kommunistiske paradiset eller en religiøs tro på det frie markedets velsignelser, så Vet disse menneskene at de har Rett, at dette tross alle kjensgjerninger er til det beste for menneskene. Målet

helliger middelet, og derfor godtar de at noen tusener eller millioner menneskeliv kvestes og ødelegges, uten å stille seg spørsmålet om man har rett til å bestemme over andres liv? De samme menneskene ville sikkert ikke synes det var like morsomt hvis det var dem selv det gikk utover, men så lenge de sitter på trygg avstand fra realitetene kan de fortsette å drømme seg bort i fantasiene sine.

En bro i Amsterdam

Det morsomme er at selvom dette er materialistiske markedsromantikere og selværklærte ateistiske kommunister, er tankegodset tydelig kristent: Det er synd

og ugrie i verden. Og så kommer Åpenbaringen på problemene, enten det nå er fra Adam Smith eller Karl Marx. Tydeligst blir Messias-tanken i kommunismen, med troen på en lineær historisk utvikling fram til Paradiset. Dermed er alle konflikter løst, tydeligvis til evig tid, uten noen videre utvikling. Men for å nå dit må man gjennom prøvelser (væpnet revolusjon), og lutres med utrenskninger og omskoleringsleire som en slags skjærsmeld. Disse holdningene deler de med høyrefolk, som ser skjevhetene og fattigdommen dagens system skaper som et uunngåelig, men bare imidlertid stadium vi må gjennom før kapitalismens rikdom vil "trickle down" til dem nederst på rangstigen og alt blir bra, med evig vekst.

Begge sider er altså raske til å unnskyldte groteske utslag av deres politikk som beklagelige enkelttilfeller, og kan ikke gjennom sine selvrethferdige religiøse tåker se at det faktisk er ideologiene selv som er på trynet.

En logisk konsekvens av slike verdenssyn blir jo ideen om svart og hvit vold: at noen ganger er det OK med vold og drap, nødvendig for Den Gode Sak. Og denne ideologien er ikke begrenset til

En bro i Amsterdam

yrkespolitikere og rabiate propagandister, men deles dessverre av store deler av befolkningen. Det er allment akseptert at straff og tvang er nødvendige virkemidler for å opprettholde et samfunn ("tilsiktet pine" som kriminologiprofessor Niels Christie sa det rett ut). Igjen et typisk kristent motiv: mennesket er født ondt (arvesynden), og det er bare ytre dressur som kan få oss til å oppføre oss ålreit mot hverandre. Kapitalisme og kommunisme er bare ulike utslag av denne holdningen, begge ideologier utviklet i en 1000-årig kristen kultur.

Dermed stilles det ikke spørsmålstegn ved selve ideen om *makt*, det at noen kan tvinge andre. Kommunistenes analyse av kapitalismen og dens konsekvenser er stort sett fornuftig, og så langt rasjonelt og vitenskapelig gjennomtenkt. Men deres løsningsforslag er naive, og glir ut i ullen mytologi og ønsketenkning. De har ingen dypere forståelse for at det nettopp er hierarkier og makt som er kjernen i ondet. Tvertimot; etter at de nåværende maktforholdene er brutt ned gjennom en revolusjon, skal de straks gå i gang med å bygge opp nye. Vi hører mange vakre ord om at arbeiderne selv skal ta makten, men i praksis ser de for seg en tradisjonell stat, styrt av et eneveldig kommunistisk parti som liksom skal forvalte Arbeidernes egentlige vilje... For oss som ikke er frelst, ser dette mistenkelig ut som et statskupp: man bytter ut personene på toppen, men beholder kommandolinjene. For folk flest blir det ikke store forskjellen, det blir fremdeles noen som styrer og bestemmer over oss, og selv om prinsippene og målene er noe anderledes, er det fremdeles ikke vi selv som får lov å velge dem. Slike systemer er mildt sagt svært sårbare: en god samfunnsutvikling blir dermed avhengig av at de på toppen oppfører seg ålreit og uegennyttig. Men

dessverre har historien gang på gang vist det motsatte. Det å få makt over andre gjør noe med folk; det er mye sannhet i det gamle slagordet “Makt korrupperer – Total makt korrupperer totalt”.

Kommunistene nekter å ta dette innover seg. Ifølge AKPernes mytologi gikk den russiske revolusjonen til hælvet nær- mest fordi Stalin var ond og slem, og ikke fordi det var noe galt med måten Sovjet- staten ble organisert på. Det er ganske utrolig at de ikke ser inkonsekvensen i en slik tankegang, de som selv stadig under- streker at det er de politiske og økonomis- ke forholdene som bestemmer hvordan samfunnet og vi selv blir, og ikke noen enkelt-menneskers handlinger.

Så Hagtvet har rett når han påpeker at det uholdbare i at slike totalitære systemer mangler kontrollmekanismer nedenfra som kan hindre makteliten i å frike ut i ekstreme retninger. Men hans løsningsforslag er på sin side like naivt som AKPernes. Han klarer ikke å tenke seg noe annet enn den borgelige parlamentarismen vi nå har, og synes å tro at det fungerer demokratisk. Hvor valgte politikere skal representere folkeviljen – altså styre *istedenfor* oss. Men det krever ikke mer enn nogenlunde åpne øyne for å se at dette ikke fungerer i praksis, og at politikk og prosjekter stadig tvinges igjennom – ofte med politimakt – på tross av sterke folkelige protester.

Vi med anarkistiske tilbøyeligheter vil jo hevde at den eneste garantien vi har mot slikt, er å ordne oss slik at *ingen* har makt over andre. Og dermed får den enkelte styre sin egen livssituasjon, bare begrenset av andre menneskers behov og ønsker, og hensynet til naturen og livsgrunnlaget.

En slik tankegang er uforståelig for kontroll-frikerne, som hevder at det vil ende i kaos. At det må være noen med «a license to kill» som kan ordne opp med kriminelle og onde.

Til det vil vi svare at det finnes andre og bedre metoder å håndtere konflikter på enn med vold og straff. Vi tror heller ikke på at ren Ondskap eksisterer isolert uten forbindelse til årsaker. For det er jo nettopp for å holde i sjakk de sosiale skadene av dagens kaotiske konkurranse-økonomi at volds-apparatene blir nødvendige. Vi vanlige mennesker ville klare å styre våre egne liv aldeles utmerket uten noen av delene, ellers takk.

Are Hansen

DAG OG TID
Pilestredet 8
0180 OSLO

Telefon
22 33 00 97

Telefaks
22 41 42 10

www.dagogtid.no

Verdas einaste
riksavis på
nynorsk!

*Partipolitisk
ubunden riksavis
med brei kultur-
dekkning og
fingeren i jorda.*

FRITZ

10100010111001100100110

Mens det på 80-tallet hersket et villniss av forskjellige PC-plattformer, er det i dag kun et fåtall som er noe å nevne, og blandt disse fremstår Microsofts Intel-baserte Windows-plattform som den desidert mest utbredte. I det minste på våre breddegrader.

Markedsandeler og middelmådige produkter til tross, Microsoft ser ingen grunn til at noen skal få noe som helst gratis.

TCPA er en forkortelse av “Trusted Computer Platform Alliance”, et initiativ ledet av Intel. Det er likevel ingen grunn til å ha tillit til navnet, TCPA skal sørge for at overvåkingskomponenter blir plassert i fremtidige PCer. I første omgang ser det ut til at TCPA kan introduseres i form av “Fritz”*, en “smartbrikke” montert på hovedkortet. Men Intel ønsker på lengre sikt å bygge funksjonen inn i selve prosessoren.

Palladium er TCPA-basert programvare Microsoft vil inkludere i sine fremtidige produkter. Formålet med Palladium er å hindre “piratkopiering” av kommersiell programvare. Effekten vil, i best efall, være et rigid lisensieringssystem. De som kjører Windows XP har

allerede fått en liten forsmak av hva Palladium vil by på. Operativsystemet er maskinavhengig, det vil si at det identifiserer seg med akkurat den maskinen den blir aktivert fra. ID-nummeret brukeren taster inn for å aktivere XP er basert på hvilke komponenter maskinen inneholder, så som prosessor, hovedkort, harddisk, minne og skjermkort. Dersom flere av komponentene skiftes ut vil Windows XP kreve reaktivering for å fortsette å fungere. Dette må gjøres gjennom Microsoft, enten via internett eller per telefon, innen 30 dager.

Dette kan nok til stor grad hindre “uaktsom” piratkopiering – som for eksempel at barna overtar den gamle maskinen m/operativsystem når noen

oppgraderer sitt hjemmekontor. Men modifiserte versjoner av XP, som ikke lenger er så kravstore til maskinvaren, florerer for de som bevisst ikke ønsker å vrenge lommeboka si for Microsoft. Samtidig skriker musikk- og filmindustrien seg hese over at det ikke genereres inntekter hver eneste gang noen “nyter” ett stykke masseprodusert underholdning. Redningen ser ut til å være TCPA/Palladium.

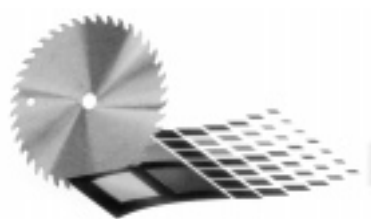
Tanken er at under oppstart skal Fritz kontrollere at maskinvareprofilen stemmer overens med programvarens digitale lisenser. Ved uregelmessigheter vil brukeren bli nødt til å resertifisere sine TCP-avhengige programmer og multimediafiler. Det vil selvsagt være en relativt smal sak å skjalte ut Palladiu- funksjonen med programvare, og la Fritz få tro at alt er klarert fra høyeste hold dersom det dreier seg om lokale data. Strengere regime blir det dersom programkomponenter må lastes fra en sentral server, og det først etter at Fritz har kontrollert og gått god for maskinens identitet.

For underholdningsindustrien og andre tilhengere av eksklusive kopirettigheter, betyr dette at enkelte media kun vil

la seg åpne av Palladium sertifiserte programmer – under Fritz strenge kontroll.

“Trusted Computer Platform Alliance” betyr intet annet enn at du overgir kontroll til en annen part, og stoler på at du ikke vil angre. Og det er ingen grenser for hvilken tillitt du kan måtte ha til Fritz. Du må blandt annet stole på at du ikke vil bli nektet å kjøre operativsystemer som ikke er Palladium-signerte – for eksempel Linux. TCPA er konstruert for å støtte sentralisert invalidisering av filformater, så vel som enkeltfiler og programmer. Potensialet for misbruk er enormt.

Absinthia Vibrato

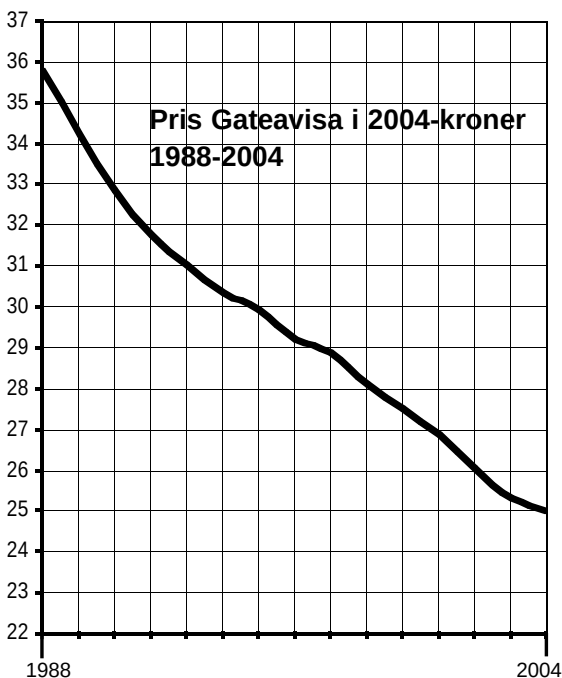

* Til ære for senator Fritz Hollings, som arbeider hardt for at TCPA skal bli en del av all amerikansk forbrukerelektronikk.

Billigere og billigere

Mens alle andre aviser har hatt jevnlig prisøkninger, har Gateavisa holdt samme pris de siste 15 åra: 25 kr. I praksis betyr det at den blir stadig billigere, ettersom inflasjonen spiser opp kroneverdien. I 1988 var 1 krone langt mer verdt enn i dag. 25 kroner for Gateavisa da, tilsvarer 35,80 kroner nå – Gateavisa har altså blitt **16 kr. billigere** de siste 15 åra! Litt over en symbolsk krone per år, bare sånn for å være annerledes.

Men hvordan er dette mulig, undrer du kanskje, hvordan får de stakkarne betalt trykkerier, strøm, husleie, telefon... når alt blir stadig dyrere? Tja, si det. Men når vi nå snakker om slike voldsomme tidsspenn som 15 år, så har faktisk teknologien gjort det betydelig billigere å lage avis. Og gevinsten har gått rett til DEG. Og delvis er vel grunnen at det har blitt en vane at Gateavisa koster 25 kroner, og at vi er for sløve til å orke tenke gjennom om prisen egentlig burde justeres. Vi har blitt så vant til å være konkurs, at vi bare går videre likevel.

Pari kurs: GA = 1/4 beis

Det er ikke bare Gateavisa som har praktisert pris-stopp – *tjallen* har også holdt samme pris så lenge noen kan huske, 100 kr beisen. En graf over hasjens realpris de siste 15 åra ville bli nøyaktig lik Gateavisas, bare fire ganger høyere. Vi har derfor nå likegodt bestemt oss for at GA alltid skal koste bare 1/4 beis – tenk på det neste gang du røyker!

Og så får vi her i redaksjonen bare håpe at hasjprisen går kraftig i været snart...

Axis of Evil Wannabees

Bitter after being snubbed for membership in the “Axis of Evil,” Libya, China and Syria today announced that they had formed the “Axis of Just as Evil”, which they said would be more evil than that stupid Iran-Iraq-North Korea axis President Bush warned of in his State of the Union address. Axis of Evil members, however, immediately dismissed the new Axis as having, for starters, a really dumb name. “Right. They are just as evil... in their dreams!” declared North Korean leader Kim Jong il. “Everybody knows we’re the best evils ... best at being evil ...we’re the best.”

Diplomats from Syria denied they were jealous over being excluded, although they conceded they did ask if they could join the Axis of Evil. “They told us it was full”, said Syrian President

Bashar al-Assad.

“An axis can't have more than three countries”, explained Iraqi President Saddam Hussein. “This is not my rule, it's tradition. In World War II you had Germany, Italy, and Japan in the evil Axis. So, you can only have three, and a secret handshake. Ours is wickedly cool.”

International reaction to Bush’s Axis of Evil declaration was swift, as within minutes, France surrendered.

Elsewhere, peer-conscious nations rushed to gain triumvirate status in what has become a game of geopolitical chairs. Cuba, Sudan and Serbia announ-

ced that they had formed the “Axis of Somewhat Evil”, forcing Somalia to join with Uganda and Myanmar in the “Axis of Occasionally Evil”, while Bulgaria, Indonesia and Russia established the “Axis of Not So Much Evil Really as Just Generally Disagreeable”.

With the criteria suddenly expanded and all the desirable clubs filling up, Sierra Leone, El Salvador, and Rwanda applied to be called the “Axis of Countries That Aren’t the

Worst But Certainly Won’t Be Asked to Host the Olympics”. Canada, Mexico and Australia formed the “Axis of Nations That Are Actually Quite Nice But Secretly Have Some Nasty Thoughts

Av John Cleese

About America”, while Scotland, New Zealand and Spain established the “Axis of Countries That Want Sheep to Wear Lipstick”. “That’s not a threat, really, just something we like to do”, said Scottish Executive First Minister Jack McConnell.

While wondering if the other nations of the world weren’t perhaps making fun of him, a cautious Bush granted approval for most axes, although he rejected the establishment of the “Axis of Countries Whose Names End in ‘Guay”, accusing one of its members of filing a false application. Officials from Paraguay, Uruguay, and Chadguay denied the charges.

Israel, meanwhile, insisted it didn’t want to join any Axis, but privately world leaders said that’s only because no one asked them.

Nordkraft

Historier om 90-tallets hasjfrikere

Dopkulturen for en gjeng danske ungdommer på 1990-tallet blir beskrevet veldig elegant og realistisk i romanen "Nordkraft" av den 35-årige Jacob Ejersbo. Dersom du var rundt 20 år i 1990 og selv var hasj-friker, slik som meg, vil du med stor sannsynlighet bli revet med allerede i starten av boka. Den starter nemlig svært dramatisk med fortellingen om Maria der hun står utenfor Christiania med et par plater hasj tapet til magen og en politibikkje som glefser mot skrittet hennes. Hun er Asgers "pusherfrau" og henter hasj for ham. Organiseringa av hasj-salget er gjenkjennelig med våre egne forhold her i Oslo. En vennegjeng sitter typisk inne i en kommunal leilighet på trygd og pusher hasj, mens de spiller dataspill og hører på tidsriktig alternativ pop og rock (The Sugarcubes, Jesus & Mary Chain osv.) De drømmer og har mye igjen å forstå her i livet. Dette er første av tre fortellinger og heter "Junkbikkjer" (1990). Tittelen refererer til to rottwailere disse hasjfrikerne selvfølgelig anskaffer seg, men som de dessverre ikke klarer å ta særlig godt vare på (og det er jævlige irriterende å lese, for

sånt er meg fremmed og det er det i Christiania også – "shame on them!").

Det er Aalborg som er bakgrunnen for fortellingene, og bokens eleganse kommer spesielt godt til uttrykk i den neste fortellinga "Brua" (1992). Her blir vi konfrontert med en kjærlighetssøkende Allan som innser at han må fordufte en stund for å unngå kødd med politiet. Han stikker til sjøss, blir rimelig streit og tjener masse spenn. Da han kommer tilbake forelsker han seg i Maja, som er skeptisk til ham, fordi hun forbinder ham med hans tidligere dopvenner. Allan har ikke blitt helt dust og sluttet helt med dop, han har bare begrenset bruken alt han kan og kjemper for å vinne hennes kjærlighet. Og han vinner til sist. Det virker sterkt og det er vakkert.

Med den siste fortellingen "Begravelse" (1994) som er den siste i boka, viser det seg at selv om de har blitt eldre og forstår mer nå, så skjønner de i tillegg at det er mye de aldri kan forstå. Sånt som det at en nær venn dør.

Fortellingene i boka kan leses hver for seg, men utgjør samlet noe mer enn enkelthistoriene. For Ejersbo har valgt å bruke mange av de samme personene gjennom fortellingene, slik at ulike perspektiver framtrer og det gir fylde i helheten. Det har blitt en spesielt godt skrevet roman som framtrer som realistisk og interessant. Og da er ikke det interessante hasj i seg selv, men de mellommenneskelige relasjoner i et hasjmiljø. Mange har lest Ingvar Ambjørnsen's "Hvite niggere" og konkludert med at dette er frikerboka framfor alle. Vel er det kanskje det, men "Nordkraft" traff meg enda bedre. Selvfølgelig kunne vi lest boka på dansk, men oversetter Knut Johansen har gjort en veldig god jobb og latt det bli litt fordanska norsk.

Ikke uventet har Jacob Ejersbo motat flere priser i Danmark for denne boka. Han har tidligere skrevet brevromanen "Suga" og novellesamlingen "Superego", og har nå med "Nordkraft" vekket beundring og fått anerkjennelse hos en stor skare lesere.

NORDKRAFT

Jacob Ejersbo
Aschehoug 2003
510 sider
Kr. 348,-

Flipplaus Flipp

Vår hjemlige legaliseringsorganisasjon, NORMAL, har gitt ut et nummer av magasinet *På Høy Tid* siden sist: Rapport fra Marihuanamarsjen og PåFå-festivalen, Cannabis på blå resept i USA, Basehopper Chris Meland flyr høy, Nimbin: hippieby i Australia, Dyrkerspalter for både rus- og fiberplanter, Dop-politikk, Fakta om hasj, Hamp – en miljøvennlig plante?

Fullfarget og så glossy at det nesten knirker mellom fingrene. Profesjonelt gjort, selvom lay-outen nok var ryddigere forrige gang. Litt vel entusiastiske omtaler av alle hampe-produktene kanskje – skillet mellom redaksjonelt stoff og reklame kunne bli tydeligere...

www.normal.no

Nytt standardverk: Hamp!

"Hamp!" av Sondre Båtstrand er en svært god bok om industrihamp. Forfatteren er befriende saklig og nøyaktig med referansene. Verket er levende og morsomt skrevet, med et vell av små, interessante opplysninger om den gamle kulturplanten *cannabis sativa*. (– Visste du at den navnegivende grønnfargen i grønnsåpe opprinnelig kom fra hampeolje?)

Bokens kapitler presenterer boken greit: **Forord. Innledning. Hamp i Norge. Hamp i verdenshistorien. Hampens botanikk. Lovverket og hamp. Trenger vi hamp? Hampeproduktene. Politikk og hamp. Politiske partier om hamp. Appendiks: Svensk forsøksdyrking; Dansk forsøksdyrking; Offisielle norske syn; Sosial- og helsedepartementet om hamp; Statens landbruksstilsyn om hamp. Etterord. Referanser og fotnoter. Litteratur om hamp. Hamp på internett.**

Forfatteren kaller boken "et debattinnlegg for hamp". Tre av de ni kapitlene er direkte polemikk mot den norske hampe-/narkotikapolitikken. Dette er absolutt saklig nok, men skiller seg fra den øvrige infoverdien i boken. Det er dagsaktuelt, og vil fort foreldes. Fordi polemikken er holdt så saklig grundig, gir den et humoristisk innblikk i det heller håpløse norsk politiske forbudet mot industrihamp. F.eks. forbudsargumenter om at det skulle kunne utvinnes THC av de under 0,3 % av rus-alkaloidet THC i industrihamp (hasj og god pot har typisk 10-25 %). Hvorfor skulle noen slite med slik utvinning, når god hasj og pot kan kjøpes rime-

lig over så godt som hele landet? Appendiksene med faksimiler av interdepartemental korrespondanse gir unikt innblikk. Her kan man med selvsyn se holdningene og motsetningene den norske narkotikapolitikken sliter med – en politikk som underlig nok inkluderer landbruksavlingen industrihamp.

Boken har godt med teksttilknyttede bilder, og åtte sider fargeplansjer.

Både dyrkingen, videreforedlingen og de mange produktene (tau, tekstiler, papir, kosmetikk, matolje osv.) av den miljøvennlige hampeplanten, som forkjempere sier kan redde verden fra økologisk sammenbrudd, får behørig konkret presentasjon.

Tillatelse til dyrking av industrihamp i Norge kan være like om hjørnet. 27.2.2003 ga den svenske regjeringen motstrebende etter for påbud fra EU om å tillate hamp. Denne boken kan være bidraget som får norske politikere til å forstå gunstigheten av å la de gamle norske tradisjonene for hampedyrking gjenopplives. Pga. våre lange, lyse dager egner Norge seg faktisk godt til hamp,

forsøk har vist at det gjør fiberkvalitet og -mengde god.

For kommende hampebønder kan boken langt på vei tjene som dyrkingsmanual, og gi ideer til hvordan hampedyrking skal startes. Planten er vekstvillig (overalt, men best på leirjord), nær selvgjødselende og krever ikke sprøytemidler fordi den gode dekkevnen kveler konkurrerende ugras. De rundt to meter høye stenglene skårlegges, ligger til røyting i et par uker, hvorpå de rundballepresses. Klar til frakt til defibreringsanlegget til Dansk Naturisolering på Lolland i Danmark. Økonomisk avkastning bedre enn korn, så snart gode leveringssystemer er etablert nasjonalt.

Hamp! er en lettest, informasjonsrik bok som vil fryde alle med interesse for planten.

HAMP!

Industriell bruk og dyrking – fra historisk tid til i dag

Sondre Båtstrand, med forord av Mauritz Åssveen, Planteforsk
168 sider, Kr. 298,-
eutopiA forlag 2003, tlf. 37 16 66 14

Ole Ullern

IVAR MATLAUS BOKKAFE

radikale aviser, div. alternative bøker, MUSIKK, videoutleie, KLÆR, gratis kaffe og mer

**Åpent kl. 16-18
mandag til fredag**

**Strandveien 23
Svartlamon**

7042 Trondheim

ivarmatlaus@c2i.net

<http://www.ivarmatlaus.motkraft.net/>

Vi beklager

I forrige nummer falt dessverre signaturen ut på artikkelen om Cao Dai, nyreligiositet i Vietnam. Forfatteren var ingen ringere enn vår gjenganger Geir Levi, som vel er mer kjent for sine giftige gonzo-tordentaler mot den norske normaliteten (se f.eks. side 2...)

Irak privatiseres

Irakiske arbeidere flest hadde nok håpet at Saddam Husseins fall ville føre til gjenopprettelse av arbeiderrettigheter, deriblant retten til fri fagorganisering. I 1987 omklassifiserte regimet i Irak hoveddelen av landets arbeidere. Alle ansatte i de enorme statlige foretagene ble etter dette kategorisert som statsansatte, hvilket i praksis forhindret disse fra å danne

fagforbund og inngå kollektive lønnsforhandlinger. Men okkupasjonsmakten har ikke opphevet dette dekretet fra Saddams regjeringstid. Gjennom å opprettholde forbudet mot fagorganisering har okkupasjonsmakten holdt lønningene nede og veien åpen for masseaoppsigelser ved den bebudede privatisering av statlige bedrifter.

Arbeiderbevegelsen i Irak har en lang historie, preget av undertrykkelse og forfølgelse, siden den britiske okkupasjonen av området ved slutten av første verdenskrig. I en kort periode etter 1958, da Abdul Karim Kassem veltet det britisk-innsatte monarkiet, kunne både fagbevegelser og radikale politiske partier organisere seg i full åpenhet. Utviklingen stanset da det CIA støttet Baath-partiet tok makten i

1963. Etter at Saddam Hussein tok makten i Baath-partiet i 1977 ble fagorganisasjoner og radikale partier nok en gang forbudt. En mengde aktivister ble henrettet og atter andre flyktet i eksil.

Det var å forvente at Baath-regimets fall ville bringe bedre vilkår for landets arbeidere, at de bebudede demokratiske reformene også ville gjelde arbeidsmarkedet. Det ser imidlertid ut til at okkupa-

sjonsmakten har en helt annen agenda, særlig med hensyn til den enorme statlige sektoren i landet. Statlige bedrifter står for nærmere 70 prosent av arbeidsplassene i Irak, et land hvor arbeidsledigheten ligger rundt ufattelige 60-70 prosent.

Når okkupasjonsmaktene og deres kumpaner snakker om demokratisering av Irak, er det viktig å være klar over at de da snakker om et ukontrollert eksperiment i

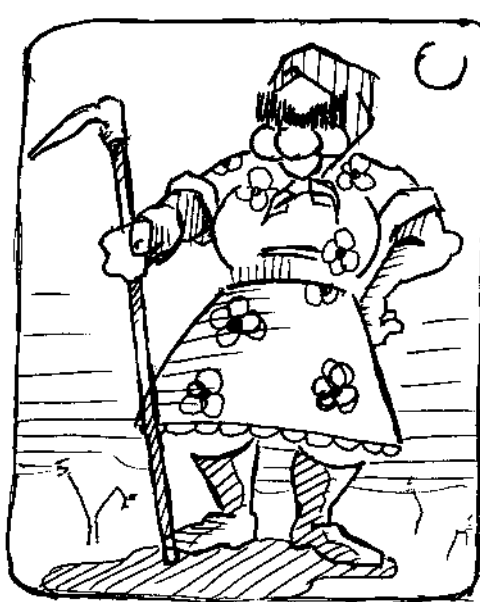
galloperende markedsøkonomi. 19. september 2003 utstedte angreppspaktens foreløpige regjering (CPA) ordre nr. 39. Denne tillater 100 prosent utenlandsk eierskap av bedrifter, med foreløpig unntak av oljesektoren, og at fortjeneste føres ut av landet. Allerede har rundt 138 av nærmere 600 statlige foretak blitt lagt ut for salg. Og det er lovet snarlig privatisering i flere store sektorer, som for eksem-

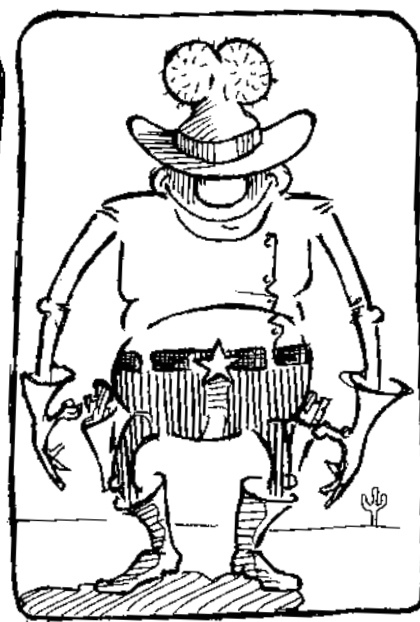
DETTE ER OMAR FABRIKK-ARBEIDER, HAN JOBBER PÅ SKOFABRIKKEN.

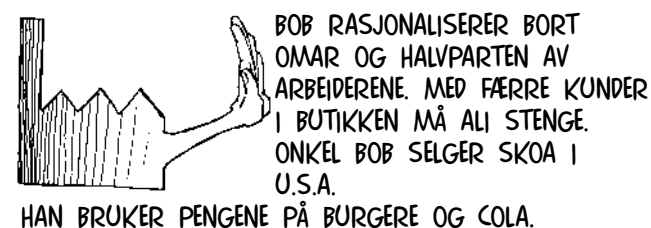
DETTE ER ALI GRØNSAKHANDLER, HER ER OMAR KUNDE. ALI HAR KJØPT NYE SKO TIL KONE OG 13 UNGER.

DETTE ER FATIMA BONDEKONE, HUN OG GUBBEN ALI ER AVHENGIGE AV BUTIKKEN PÅ HJØRNET.

DETTE ER ONKEL BOB FRA ARIZONA, HAN KJØPER SKOFABRIKKEN DER OMAR JOBBER.

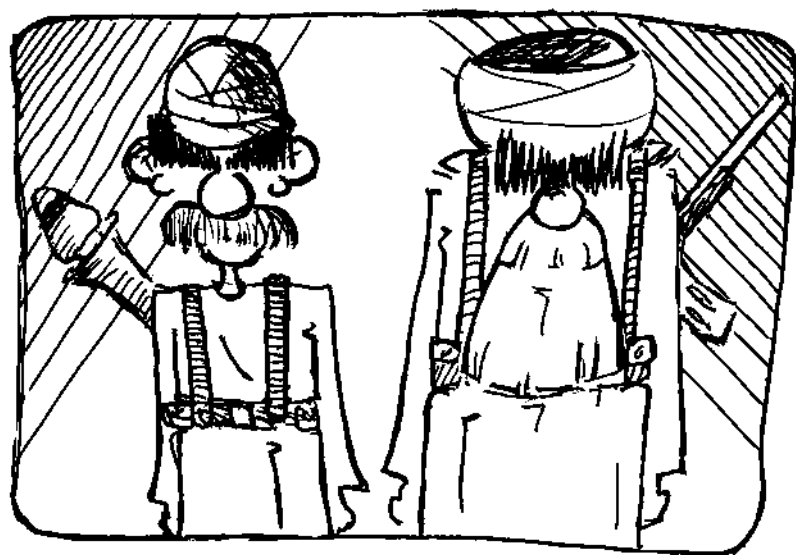
HAN BRUKER PENGENE PÅ BURGERE OG COLA.

NÅR OMAR OG KAMMERATENE DEMONSTRERER BLIR DE MØTT MED AMERIKANSKE KULER.

DETTE ER OSAMA...

HAN HAR NETTOPP FÅTT NYE VENNER!

pel sement, gjødsel, fosfat- og fosfor-gruver, farmasøytisk industri, samt landets statlige flyselskap. Uavhengig fagorganisering i Irak er avskaffet gjennom et dekret av 1987, hvor det heter seg at sosialiststaten Irak tar vare på arbeidernes interesser – det er derfor intet behov for ikke-statlig organisering.

Etter årevis med handelsanksjoner er det en oppblåst statlig sektor som holder kunstig liv i den irakiske samfunnsøkonomien. "Under det gamle styret var en arbeider her sikret jobb for livet", hevder Dathar Al-Kashab, direktør ved oljerafi-

neriet Al Daura. Han anslår at nærmere halvparten av anleggets 3000 ansatte må sparkes, dersom det skal privatiseres og drives etter markedsøkonomiske prinsipper. En omstillingsprosess som vil lettes ved at arbeidene fortsatt nektes noe vi i Norge anser som en grunnleggende rettighet i arbeidslivet – retten til kollektive forhandlinger.

Juni 2003 møttes rundt 400 fagforeringsaktivister i Bagdad, i den hensikt å organisere tolv av iraks største industrier i en nasjonal føderasjon av irakiske fagforbund. IFTU (Iraqi Federation of Trade

Unions) krever fri fagorganisering og lovfestet streikerett, samt stopp i privatiseringen av landets statlige foretak. Dette er et budskap som klinger vel blandt underbetalte arbeidere i skitne fabrikkhaller, men som ikke smaker de høye seierherrer i Washington. 6. desember 2003 raidet amerikanske styrker transportforbundets hovedkontor i Bagdad og arresterte 8 IFTU topper. Disse ble senere løslatt uten noen forklaring. Tross internasjonal støtte fra fagforbund i en rekke land var kontoret fortsatt stengt en drøy måned senere.

Okkupasjonsmakten frykter kraften i en forent arbeiderbevegelse, langt mer enn hva de frykter militær motstand. Dersom arbeiderne for alvor innser sin samlede styrke kan de være i stand til å stoppe et av historiens største røvertokt

<http://www.labournet.net>
<http://www.iraqitradeunions.org>

Lillebror slår tilbake – bli din egen vekter!!

Det var en fin maidag i det herrens år 2003 vi hadde bestemt oss for at nok var nok. På initiativ fra fangegruppa på Blitz var 30 uniformer sydd, slips var improvisert, paddede slagvåpen innhentet.

En ny maktfaktor var fødd i byen, hermed var det slutt på bole-trynenes uinskrenkede monopol på ikke-statlig ordensvern. «Fuck'em» vaktelskap var født.

Det er rørende enkelt å starte sitt eget vekterkorps, og det er plenty av grunner til å gjøre det.

Vekter-fenomenet har formelig eksplodert i den siste tida, aktivt personale i Oslo Sentrum for de to største vektelselskapene Securitas og Falken er på rundt 75 «mobile enheter» i helgene. I tillegg kommer f.eks de absolutte verstingene, City

Bygdøy har 18 i helgene. Hvorvidt det da er iberegnet vakthold på ambassadene eller ei oppgis ikke. Men, det virkelig dramatiske gjennombruddet i privatiseringen av voldsmakten her til lands kom med den nye vekterloven, som ved et lite pling gir

Personell og vaktene rundt jernbanetorget og østbanehallen pluss et utall med andre småselskaper. Politets bemanning vil man ikke ut med «av sikkerhets-hensyn, men Sentrum Politistasjon med ansvar for Sentrum, St. Hanshaugen, Frogner og

vektene lov til å pågripe individer ved skjellig grunn til mistanke om f.eks. nasking, og så anholde disse med fysisk makt. Dette har vidtrekkende konsekvenser: Vektene har med «skjellig grunn til mistanke» tatt seg retten til å bortvise «narko-

mant utseende» individer fra diverse offentlige rom. Historier om junkier som har blitt nektet å ta toget, ikke har fått gå på butikken etc. har gått lenge, men denne praksis er nå lovfestet. Om man protesterer kan man faktisk bli lagt i bakken, og det hele kan utarte seg riktig stygt hvis vekteren f.eks. har en dårlig bole-påvirket nedtur på speed eller lignende. Vekteren kan utøve «nødvendig makt», og så påberope seg embeds-feilvurdering ved fatalt tilfelle. Kanskje like jævlig er konsekvensen i kjøpesentraene rundt om i suburbia for den evige anti-naskerens kamp mot kidsa: Årvåke private-tjenestemenn kan nå fike en guttunge i bakken på mistanker om rapping av Donald-blad og en pose vingummi. Enn videre kan butikkeiere i små bygger med asylmottak leie inn den lokale varianten av Sterk-Ola til å bortvise kunder hun ikke liker. Mulighetene er mange. (Vi kan jo alle se for oss telemarksbataljonærer etter endt tjeneste gå inn i den rollen med liv og lyst.) For å si det formelt: Politiets voldsmonopol har nå blitt brutt og vi er i en situasjon der private selskaper har fått utøvende konstitusjonell voldsomakt.

Det er her ideen om folkevektene kommer inn. «Quis custodiet ipsos custodes,» «Hvem vokter vokterne». Det gjør vi. Og det kan også du gjøre. Hvorfor ikke? Hvis enhver idiot i uniform med et diplom kan utøve makt, så bør da også dette gjelde oss alle? Voldskriminalitet er jo som kjent berammet med strenge strafferammer, og om ikke det

er «skjellig grunn til mistanke for at vekterne skal utøve vold, hvem er det skjellig grunn til å mistenke da? Og, for å si det rett ut: Det er gøy i tillegg, man føler riktig et rush av maktens velde når man strener inn i det lokale kjøpesenter i uniform og ser forvirringen i øynene hos alle, *inkludert vekterne*. Borgerskapet har ikke mentalt rom for 30 uniformerte anarkister med lekebatonger, det går ganske enkelt ut over deres fatte-evne, og slik sett kan man sette selv-vekting solid inn i en situasjonistisk kunst-kontekst om man gidder å teoretisere den veien.

Den politiske brodden ligger i å snu den kompetente autonome heime-fronten til å bli et våpen. Voldelighetsnivået vi går opp i mot er betydelig høyere enn det som er akseptabelt.

Derav folkevektene. Vi kan høflig vekting.... *s*.

Abrahamadabra.

KAFÉ BLITZ
PILESTREDET 30 C

Oslos garantert billigste!

Middag til 20-30 kr!

Mandag - Fredag 12-18

I disse dager da sivilisasjonens vugge – selveste Mesopotamia – nylig har blitt bombet, med våpner fra sin moderne etterkommer, blir man nødt til å spørre: hvordan kan noe så sinnsykt skje? Det har ikke manglet på de politiske analysene: dette er reinspikket imperialism, i extra large, global størrelse – et spill om olje, strategisk lydige regimer og påskudd for militær tilstedeværelse – en kapitalisme som trenger krigen som marked.

Joda, de fleste av oss har vel etterhvert sett disse sammenhengene. Men har analysene gått dypt nok? Krigen som fenomen er jo dessverre mye eldre enn kapitalismen, den har herjet sivilisasjonen til alle tider. Ja, vi kan faktisk si at den er et typisk trekk ved sivilisasjonen – og kanskje uunngåelig?

I dagligtale er **sivilisasjon** et positivt ladet ord. Vi snakker om å oppføre seg sivilisert, og da mener vi høflig, vennlig, rimelig, fornuftig. Det har blitt et synonym for våre idealer om hvordan vi bør oppføre oss for å minimere konfliktene ved å leve sammen.

Men ser vi oss rundt oppdager vi raskt at det slett ikke er dette som preger vår sivilisasjon – snarere tvertimot. Det blir stadig mer utbytting, vold og krig. Mange vil se dette som avvik fra det siviliserte, og dermed opprettholde ideen om sivilisasjonen som noe positivt. Her skal jeg hevde at vold og undertrykking tvertimot er typiske kjennetegn for sivilisasjonen – både før og nå.

Kultur og sivilisasjon

Den rådende historieoppfatningen i vår kultur er svært selvgod og nåtids-sjåvinistisk. Vi er så blendet og stolte av vår teknologiske sivilisasjon med alt sitt materielle behag og dippedutter, at vi ser for oss at livet før dette må ha vært fæle greier. Hører vi ordet “steinalderen”, er standardbildet noen uflidde, apeliknende vesener som slår hverandre i huet med klubber, mens de utstøter uartikulerte lyder og mennene stjæler koner fra hverandre.

For det første er begrepet “steinalder” veldig flytende. Det omfatter 99% av menneskehetens historie, fram til man begynte å bruke metaller, og dekker derfor både jeger/sanker-stadiet, jordbruket – og sivilisasjonene.

For det andre, har slike monstermennesker aldri eksistert. De ble oppfunnet på 1800-tallet av “kreative” historieskrivere, uten noe grunnlag i det arkeologiske materialet. Det hadde – og har – et klart politisk budskap: vi er mye bedre nå! Du kan nok klage på ditt og datt, men husk: det var verre før. “Kritiserer du industrialismen? Du vil da vel ikke tilbake til steinalderen?”

Det de har gjort i den nåtids-sjåvinistiske propagandeaen er å sette likhetstegn mellom sivilisasjon og kultur. Men mennesket har alltid hatt kultur, dvs. en pakke av verdensbilde, språk og regler for akseptabel oppførsel. Kultur oppstår av seg selv i grupper av alle stør-

relser, fordi den er uunnværlig som sosiale trafikkregler som minsker konflikter og aggresjon. Vår kultur er t.o.m eldre enn mennesket som art; selv de sparsomme arkeologiske restene viser at våre menneskeliknende forgjengere tok vare på hverandre, utførte begravelsesritualer osv. Det burde ikke forundre oss, også andre dyr enn mennesket har sine kulturer, de hadde rett og slett ikke overlevd i en kaotisk alles-kamp-mot-alle.

En sivilisasjon derimot, er noe langt mer og annet enn kultur. Et leksikon vil si det slik:

sivilisasjon (av. lat.), et nivå i menneskehetens utviklingshistorie, preget av framvekst av intensiv matproduksjon, økt folketetthet, arbeidsdeling og sosial lagdeling. Sivilisasjon i denne forstand oppsto først i Vest-Asia ca. 3000 f.Kr.

Av denne lille definisjonen ser vi raskt flere ting. For det første selve kjernepunktet, det som virkelig tar stjerneglansen av sivilisasjonens heroiske status, nemlig *sosial lagdeling*. Dette er bare en forskjønnnet måte å si *urettferdighet og fattigdom* på, og all den vold og elendighet dette har medført de siste 5000 årene.

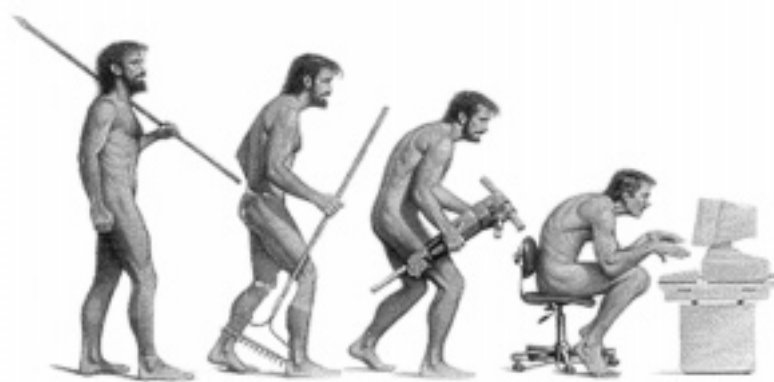
For det andre ser vi at menneskeheten har levd mesteparten av sin tid uten sivilisasjon – og dermed med mindre sosial lagdeling. Mye tyder på at livet for de fleste var bedre da, og ikke minst mye fredeligere. La oss kaste et kritisk blikk bakover, og se på hvordan folk levde i denne beryktede “steinalderen”, og hvordan dette etterhvert førte til at sivilisasjonene vokste fram.

Det var en gang... en gullalder!

I denne sammenhengen er det nok å gå tilbake til jordbrukets begynnelse, for det var først etter jordbruket at sivilisasjoner oppsto. Det å dyrke planter til mat har folk funnet på flere steder, på ulike tidspunkt. Den samfunnsmessige utviklingen mot sivilisasjoner – og konsekvensene av det – har likevel skjedd på røflig samme måte, selvom noen områder var tidligere ute enn andre.

De første områdene vi kjenner til at folk bevisst sådde frø var i dalene opp mot Tauros- og Zagros-fjellkjedene, den “fruktbare halvmånen” som omkranser den arabiske ørken fra Iran i øst og helt ned til Libanon og Israel i vest. Det var ikke tilfeldig at det skjedde der. Slettene var dekket av gress – og gresset var hvete. Det vokser fortsatt store områder med vill hvete i disse fjellområdene. Folk kan ha bodd der i århundrer og høstet den ville hveten, uten å måtte pløye eller så. Men på et tidspunkt oppdaget de altså at de kunne få hveten til å

5000 år er mer enn nok

Are Hansen

vokse der de ville ved å spre frøene på bakken. Kanskje det behagelige og trygge livet førte til for stor befolkning, og det ikke lenger var nok vill hvete å høste – nøden lærer som kjent naken kvinne å spinne. Arkeologiske funn viser at overgangen fra vill til dyrket hvete skjedde ca. 8000 f.Kr., og genetiske undersøkelser har pinpoint’et Karacadag-fjellet i sør-Tyrkia som opphavssted for dagens hvete.

På denne tiden var jorden ennå ung, og det var ikke mange mennesker. Ble det for tett på ett sted, var det bare å flytte til et nytt. Og det var nettopp det folk gjorde, og de tok med seg frøene og kunnskapen om å dyrke dem. Etterhvert spredte denne livsformen seg i hele Tyrkia og Hellas, og deretter utover hele Europa (og i mange andre retninger).

Jordbruk på denne tiden var utrolig lettvin. Etter at de beste åpne områdene var befolket, begynte folk å rydde tettere skoger for å lage åkre. Man brant rett og slett ned et område av skogen og sådde i den næringsrike asken. Det gir enorme avlinger noen år, inntil jordsmonnet er utarmet. Men da var det bare å rydde et nytt område. Denne metoden, svedjebruk, praktiseres fremdeles av en del såkalte “primitive” stammer. Det fungerer bra så lenge det ikke er for mange mennesker, slik at skogen rekker å vokse opp igjen før du kommer tilbake til samme sted.

Overgangen til bønder (dvs. *boende*) skjedde nok gradvis. Sanker/jeger-folk har sine “trekk” som andre dyr, og flytter seg fra område til område etter sesongens matressurser. Da er det bare å så frøene et passende sted, og trekke videre på ruta. Innen man er tilbake igjen, er avlingen klar til høsting. Dyrket mat var altså bare en av mange matkilder – jordbruks“revolusjonen” skjedde i virkeligheten gradvis. Ingen gidder å slite mer enn de må, og sammenliknet med jegerlivets frihet og variasjon framstår fullt jordbruk som et endeløst slit.

Men de fleste steder førte befolkningsveksten etterhvert til at det ikke lenger var næringsgrunnlag for å være deltidsbonde, og man måtte begynne å så større områder med korn, som ga mye mer mat per areal enn vill natur. Kveg ble temmet omtrent samtidig, og ga gjødsel slik at jorda ikke ble utpint. Det skjedde en intensivering for å holde tritt med befolkningsveksten, og da man rundt 3000 f.Kr. fant på å bruke husdyrene som trekkyr kunne man pløye opp ennå større områder – osv osv.

Fullt jordbruk gjør det både mulig og nødvendig å bli fastboende. Det er selvfølgelig mer makelig å holde seg i ro, og det gir den fordel at man kan bygge skikkelige hus mot vær og vind, istedenfor enkle flyttbare

boliger (tipier o.l.). Korndyrking krever dessuten redskaper som er for store og tunge til å kunne slepe med seg (ploger, steinredskaper til å kverne kornet, mm).

Det var fremdeles plass nok, og ingen grunn til å krangle om ressursene. Det lille vi vet om de første fastboende bøndene ut fra arkeologiske funn, tegner et bilde av et fredelig og moderat velstående samfunn. Bosetningene lå åpent på de fineste stedene i landskapet, og det var tydelig ikke noe behov for å beskytte seg mot fiendtligheter fra andre. De våpnene man har funnet fra denne perioden er da også laget for jakt, ikke krig. Man finner heller ikke mengder av skjeletter skadet av våpen, med pilspisser i brystkassa eller øksemerker i skallen, slik man ser fra alle seinere tider.

Alle levde på omtrent det samme materielle nivå, høyt nok for å leve et sunt og behagelig liv. Boligene i landsbyen hadde omtrent samme størrelse og standard, og hvis det har eksistert noen maktstrukturer ser de ikke ut til å ha gitt til materielle fordeler. Tyngdepunktet ser ut til å ha ligget på *gruppen* mer enn på individet, en arv fra jeger/sanker-samfunnet, der stammen kjørte fellesøkonomi og deling av jaktutbyttet.

Avlingene sikret stabil mat som lett kunne lagres, og man spedde på med fisk og vilt som det ennå var mengder av. Det krevde lite å skaffe mat. Tiden og krefte de hadde til overs ble tydeligvis brukt til sosiale og rituelle fellesaktiviteter, og spesielt i Europa investerte de utrolig energi på å bygge monumenter av kamps-teiner (“megalitter”), fra de enkle til etterhvert enorme byggverk som Stonehenge. De dyrket fruktbarheten og seksualiteten, årstidene og det økologiske kretsløpet – som logisk er i et jordbrukssamfunn. Kvinnen fikk dermed en høy stilling, siden livet på mystisk vis sprang ut av henne, og hovedgudene var kvinnelige. Noen steder var fellesgravkamrene der landsbyen begravde sine døde i generasjoner, utformet som en enorm kvinnekropp, der inngangen var i skjeden, ofte gjennom en oval dør – når man døde gikk man tilbake dit man kom fra, til Moder Jord. Man finner ingen statusforskjell i gravene heller.

Alle nåværende jordbrukssamfunn har myter og fortellinger om en fjern Gylden Tidsalder, en fortid der menneskene levde i overflod og harmoni med naturen og hverandre. Dikteren Hesiod levde i Grekenland ca. 800 f.Kr, hundrevis av år etter at den siste megalitt ble reist i Europa. Den verden han så rundt seg, var et bedrøvelig syn. Utarmede jorder, avskogede fjell, folk stuert sammen i usunne, overbefolkede byer, som kriget og massakrerte hverandre i kampen om noen mål karrig land eller stykker gyllent metall. Et livslangt slit måtte til for å dekke de materielle behovene fra den utpinte naturen. Det var tydelig for Hesiod at vinninga hadde gått opp i spinninga for sivilisasjonen, og samtiden sto i grell kontrast til de mytene som var overlevert ham fra en fortid da livet var lett, åpent og fredelig. Han kalte den *Gullalderen*:

*De levde som om de var guder,
deres hjerter fri for all sorg...
Når de døde, var det som om de falt i søvn...*

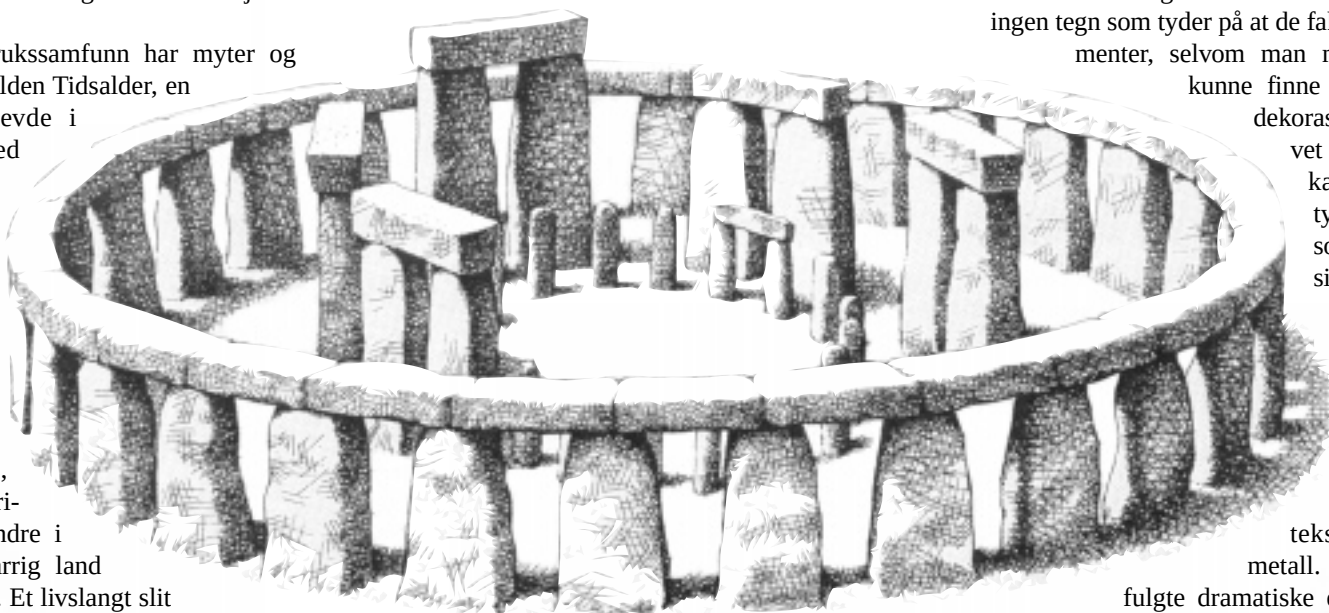
*De fruktbare kornåkrene ga avling av seg selv...
mens de selv som de hadde lyst
stille og fredelig drev med sitt
i midten av gode ting...*

Som vi ser, er ikke dette bare fantasi og rosenrødt drømmeri, men ekko av en fortid som faktisk eksisterte, og som mange steder varte i flere tusen år. Vi vet f.eks. fra dagens australske urinnbyggere at detaljert informasjon kan overleve intakt etter tusener av år med muntlig overlevering. Det er derfor sannsynlig at folke-minnet husket at verden ikke alltid hadde vært slik den var på Hesiods tid, og dermed en nagende bevissthet om at elendigheten ikke var uunngåelig fordi den skyldtes menneskets natur eller gudenes vilje. Om refe-

ransene til kornet som vokste av seg selv var et minne helt tilbake fra villhveten i midt-østen eller bare jordbrukerens drøm, er ikke mulig å si...

Livet var sikkert ikke bare en dans på roser den gangen heller. Man ble spist av ville dyr, og døde i barselseng og av infeksjonssykdommer. Men sammenliknet med seinere tider framstår den likevel som en virkelig Gylden Tidsalder. Vi må ikke glemme at alle materielle framskritt vår sivilisasjon har gitt bare er tilgjengelige for dem med *penger*. Hundrevis av millioner mennesker lever i dag på et mye dårligere materielt nivå enn folk flest gjorde for 5000 år siden.

Jordbrukssteinalderen var et stabilt og konservativt samfunn, uten brå forandringer. I Europa varte denne “megalittiske” kulturen i 3000 år, med jevnt økende levestandard og langsom teknologisk utvikling. Det er lenger enn noe dynasti i Egypt eller Kina. Den favnet mange forskjellige folkeslag, fra Malta sør i Middelhavet, via Nord-Afrika og helt opp til Sverige og

Shetlands-øyene i nord. Det står fremdeles titusener kampesteins-monumenter spredt utover Europa, selv om mengder har blitt ødelagt og pløyet ned, særlig de siste århundrene. En gang må de ha dominert hele landskapet, og sikkert også fungert som landemerker (slik de fremdeles gjør noen steder i Frankrike).

Flere har pekt på at den konstante byggingen av steinmonumenter kan ha hatt en fredsbevarende funksjon, ved at unge menn kunne få utløp for sin voldsomme fysiske virketrang, som ellers lett kan surne og bli til aggresjon (“testosteron-hypotesen”). Det at monumentene i det hele tatt ble bygget, viser ihvertfall at det var et overskudd på arbeidskraft, som kunne bruke kreftene sine på å bokstavelig talt slepe gigantiske steinblokker milevis gjennom ulendt skog og over elver. Jordbruk og husdyr ga så stort utbytte at ikke alle behøvde å jobbe med matproduksjonen.

Dette åpnet for at man kunne fø på heltidseksperter innen enkeltområder – kunst, vitenskap, religion – som dermed kunne oppnå et høyere nivå enn ellers. De etterlot seg ingen skrevne ord, men gravene, kunsten og ikke minst steinmonumentene selv forteller oss mye. De avslører geometriske og matematiske kunnskaper på et høyt nivå. Monumentene er heller ikke tilfeldig plassert. De er orientert etter himmelretningene og

bevegelsene til sola og månen. Det er påvist at mange av steinsirkene må ha blitt brukt som observatorier og kalendere, som gjør det mulig å beregne solverv, jevndøgn og formørkelser. Alle disse merkedagene blir feiret i jordbrukskulturer, hvor det er avgjørende å følge med på årstidene vha himmellegemene – og det hele blir vevd inn i mytiske og religiøse sammenhenger. Står du f.eks. i midten av Stonehenge, vil synslinja til flere slike begivenheter stå vinkelrett på hverandre – og det er det eneste stedet på den nordlige halvkule. Det har krevd nøyaktige og langvarige observasjoner – over flere generasjoner – for å avdekke de kompliserte mønstrene kosmos følger.

I moderne tid har man vært raske til å tolke monumentene religiøst, som templer – særlig steinsirkene, og spesielt det spektakulære Stonehenge selvfølgelig. De ser ut til å ha en religiøs-magisk betydning for mange av dagens mennesker. Virkeligheten er at disse byggverkene ble bygget og brukt for veldig mange tusen år siden. Det finnes ingen direkte informasjon, som f.eks. skrift, som kan fortelle oss hvem byggerne var og hva de tenkte og følte, knapt noen bilder heller. Men det arkeologi og indirekte metoder sier oss ganske tydelig, var at de levde og organiserte sin verden dramatisk anderledes enn vi gjør. Det tyder vel på at de også tenkte og følte helt anderledes, levde i en helt annen virkelighet. Menneskesinnet er jo bøyelig i det uendelige og utrolige. Den neolittiske steinalderen er så fjernkulturell både i tid og tanke, at vi slett ikke kan være sikre på at ting vi finner er det de ser ut til å være for oss. Steinsirkene kan godt ha vært “templer” – og samtidig observatorier, markeds plass og konferanse-senter. Eller noe helt annet.

Mange har vist interesse for dette tilsynelatende fredelige og stabile fortids-samfunnet. New Age hippier og syretrippere ser gjerne for seg rituelle fellesinntak av psykedeliske stoffer som “limet” i slike samfunn og religioner. Og det er fullt mulig det, det var utbredt i religiøse sammenhenger i forhistorisk tid. Men vi har heller ingen tegn som tyder på at de faktisk brukte slike sakramenter, selv om man med godviljen kanskje kunne finne psykedeliske temaer i dekorasjoner og mønstre. Vi vet det rett og slett ikke, og kanskje finner vi aldri tydelige tegn etter noe som skjedde for så lenge siden.

Det var ihvertfall i slike samfunnsstrukturer at alle de fire grunnleggende teknologiene for sivilisasjonen ble utviklet: jordbruk, keramikk, tekstiler – og etterhvert metall. Og med hver av dem fulgte dramatiske endringer i tenkemåter og samfunn.

Nye tanker, nye verdier

Man behøver vel ikke være marxist for å forstå at økonomien – måten du lever på – påvirker hvordan du tenker. Det virkelig revolusjonerende ved jordbruket var at det var første gang mennesket begynte å forandre omgivelsene til sin fordel, istedenfor å måtte leve på naturens premisser. Allerede der spirer ideen om *herredømme*, m.a.o. et hierarki av makt.

Man kan også si at jordbruket er første tegn vi ser til en firkantet, industriell tenkemåte. I naturen er alt kroke og filtret inn i hverandre, trærne står ikke på geledd. Det gjør derimot kornstråene i en åker, uendelig mange kopier av samme plante – og ingen andre. Masseproduksjonen hadde begynt. Også tekstilveving innebærer en teknologisk tenkemåte, med uendelig repetisjon av et enkelt mønster, en abstrakt ide manifestert i materie. Veven var menneskets første maskin, mye eldre enn hjulet.

Man temmet plantene og dyrene – men de temmet også mennesket. Istedenfor å bare vandre rundt og plukke fra naturens overflod, ble menneskene nå aktive produsenter, og måtte være tilstede og passe på plan-

tene og styre sine stadig mer kompliserte kunstige økosystemer. *Arbeidet* kom inn i verden – ikke bare nå og da, innimellom masse fritid som tidligere – men etterhvert hver dag, hele livet.

Landsbyen i jordbrukssteinalderen fungerte med fellesøkonomi, men den var tydeligere enn tidligere delt inn i familier, med hvert sitt hus. Dette var en dramatisk sosial endring fra jeger/sanker-samfunnet, der mann-kvinne-barn-familien slett ikke er noen enerådende enhet. Ofte bor heller kvinner og menn i hver sine felleshus, og barna er felles ansvar for hele gruppen.

I jeger/sanker-samfunnets fellesskap var også privat eiendomsrett begrenset til rent personlige gjenstander (klær, smykker, redskaper). Det fantes rett og slett ikke noe særlig mer man *kunne* eie. I det fastboende jordbrukssamfunnet derimot fikk man mange flere *ting* (forseggjorte boliger, inventar, redskaper), og ikke minst husdyr og jordene, som ble verdifulle fordi man hadde investert så mye arbeid i å rydde og stelle dem. Ideen at man kunne ha eiendomsrett til selve *landskapet* vokste fram, en ide som var meningsløs før man ble fastboende.

Bergljot Børresen m.fl. har framsatt tanken om at temmingen av husdyr åpnet psykologisk for ideen om temming også av *mennesker*, og dermed la grunnlaget for sivilisasjonens hierarkier (med slavene på bunnen, som husdyr).

Sivilisasjonen: et lemen-fenomen

Den fantastiske økonomiske suksessen til steinalderens egalitære jordbrukssamfunn førte etterhvert til dets fall. Det satte mennesket utenfor naturens normale bestandskontroll, og den stadig mer stabile tilgangen på rikelig mat førte til en befolknings eksplosjon. Tilogmed spebarn kunne spise grøten fra kornet, og mødrene kunne amme kortere – og dermed raskere få nye barn.

Etterhvert måtte man ta i bruk også marginale områder, som kanskje trengte drenering eller kunstig vanning for å kunne brukes. Bygging og stadig vedlikehold av slike anlegg krevde mange menneskers arbeid som måtte samordnes. Etterhvert ble fellesprosjektene så store og teknisk kompliserte at det trengtes heltids organisatorer med spesialkunnskaper for å gjennomføre og drive dem. Gruppen ble så stor at man ikke lenger kunne kjenne alle medlemmene personlig. Man måtte oppfinne tekniske hjelpemidler for hukommelsen, tallsystemer og skrift for å holde orden på ressursene og hvem som bidro. Organisatorene forholdt seg ikke lenger personlig til alle som deltok, for dem ble menneskene *brikker*, produksjonsressurser. Menneskene ble tannhjul i en maskin, en maskin som var større enn den enkelte kunne styre eller fullt ut forstå: sivilisasjonen var født. Som vi ser, er den ikke den glitrende kronen på verket som menneskeheten har strebet mot i tusener av år, men en nødløsning for å overleve når ressursene ble for små.

De med oversikt og spesialkunnskaper fikk raskt mer makt enn resten, og benyttet seg av dette til materielle fordeler. Høvdinger og konger dukket for første gang opp, og ble gravlagt i etterhvert enorme enegraver med gods og gull. Fellesskapet var brutt.

Denne utviklingen skjedde først langs elvene i Mesopotamia og Egypt. Oversvømmelsene med næringsrikt slam gjorde at jorda ikke ble utarmet, og ga tidlig grunnlag for store, fastboende befolkninger. Men her var det ikke bare å flytte videre når det ble for trangt. Både Eufrat/Tigris og Nilen renner gjennom tørre ørkenområder, og eneste muligheten til nye dyrkningsarealer var ved irrigasjon. At det ikke fantes noen steder å rømme til gjorde det også lettere å tvinge folk inn under en sentral autoritet; man var innestengt av ørkenen, og ville man overleve måtte man underordne seg samfunnet.

I Europas kjøligere og fuktigere klima derimot var verden dekket av skog, og man kunne rydde og bo

overalt. Det var verken nødvendig eller mulig å utvikle noen sentralmakt. Den egalitære jordbrukssteinalderen varte derfor lenger i Europa enn i Midt-Østen, før den bukket under for småkongenes hierarkier ved inngangen til bronse-alderen.

Welcome to The Machine

Verden er stor, men den har likevel ikke plass til evig vekst. Stadig oftere ble det kamp om jord, vann og plass. På denne tida skjedde det en dramatisk økning i voldsbruk og røvertokter. Man ser at bosetningene begynte å gjemme seg bort, bak murer på utilgjengelige steder i landskapet, istedenfor på de mest behagelige plassene. Utgravningene viser tegn på plyndring, brann og massedrap. Dette bidro også til at folk samlet seg rundt sterke ledere for beskyttelse.

Etter at ideen om privat eiendomsrett og ulikhet slo

røtter, fulgte tanken om at man også kunne eie *mennesker* raskt etter. Slaveriet var kanskje en logisk konsekvens av at sivilisasjonen gjorde enkeltmennesket til upersonlige produksjonsbrikker. De stadige krigene ga forsyninger av fanger, og siden fienden ble betraktet som undermennesker kunne man utnytte og mishandle dem på det groveste uten å bryte med moralen.

Igjen er dette en tanke som var meningsløs i jeger/sanker-samfunnet, siden det der ikke fantes mye arbeid for slaver å gjøre. Jordbrukets endeløse slit derimot, kunne man godt tenke seg å overlate til andre...

Den stadige ufreden førte til opprettelse av faste hærer, og en ny yrkesgruppe kom inn i verden: *soldaten*. Disse var nyttige ikke bare til å forsvare samfunnet mot fremmede, men også for å forsvare eliten mot sine undersåtter. Folk lar seg selvfølgelig ikke utnytte frivillig, og elitens økonomiske privilegier måtte opprettholdes med fysisk makt – slik de fremdeles må.

Man brukte også psykisk makt: religionen ble nå også politikk, og forfektet underdanighet og lydighet overfor overordnede. Makthavernes posisjon ble legitimert som gudegitt, slik at ethvert opprør også ble å sette seg opp mot gudene selv. Etterhvert ble makthaverne selv betraktet som guder, slik som kongene i Mesopotamia eller faraoene i Egypt.

Formen og innholdet av religionen endret seg også dramatisk. I tråd med sivilisasjonens fremmedgjøring av enkeltmennesket, ble også det hellige nå noe fjernt og indirekte formidlet. Istedenfor at gudene var tilstede som en livskraft som gjennomsyret hele verden – hver plante, stein, elv og enkeltmenneske – ble den nå en abstrakt og intellektuell personlighet, og kontakten til den ene Gud måtte skje via religiøse spesialister: prestskapet. Gud ble modellert etter samfunnets nye ledere: en høvding eller konge, eneveldig og allmektig, en kontroll-frik som krever blind lydighet av sine tilbedere, og bekjemper enhver konkurranse eller opposisjon med voldsomme ødeleggelser. Selvhøytidelig, hissig og krigersk, hvor seier og “ære” går foran alt, og massedrap og kataklysmiske ødeleggelser blir akseptable virkemidler (se f.eks. Det Gamle Testamentet). Dette var kanskje det mest dramatiske bruddet med fortiden, at Livet ikke lenger var hellig og overordnet alt, men ble en brikke som det var greit å ofre for å oppnå andre, ofte abstrakte mål. Isteden ble man lovet evig liv i en paradisiske fantasiverden etter døden, bare man var lydig i *denne* verden først.

Og Gud ble mann, akkurat som samfunnets nye ledere var menn. Også i den gamle religionen hadde mannen en hellig plass, som nødvendig gemal for modergudinnens fruktbarhet. Men etterhvert ble han

mer og mer sentral, og kvinnen gled tilbake til hustru eller søster, og ble til slutt helt borte (selvom de gamle ideene lever videre som understrømninger også i moderne religioner; f.eks. er jomfru Maria for mange katolikker mer sentral i dagliglivet enn Jesus, som nærmest får en birolle som modergudinnens bror.)

Synet på sex ble snudd helt på hodet. Istedenfor å hylles som hellig, ekstatisk og livsskapende, ble sex nå betraktet som noe skittent og stygt. Det var i tråd med det nye fokuset på abstraksjoner, og dermed ideen om Tanken og Sjelen som noe adskilt fra – og bedre enn – kroppens materie, som med djevlesk kraft trakk oppmerksomheten bort fra de opphøyde og “dydige” tanker. Delvis var dette direkte politikk; diskrediteringen av seksualiteten ble et angrep på den gamle religionen, hvor formering og fruktbarhet sto sentralt (se f.eks. Det Gamle Testamentets omtaler av “falske guder”). Dermed ble det også et angrep på kvinnens stilling, som tidligere ble æret fordi Livet springer ut av henne.

Sivilisasjonen er ikke den glitrende kronen på verket som menneskeheten har strebet mot i tusener av år, men en nødløsning for å overleve når ressursene ble for små.

Men undertrykkingen av seksualiteten var også nødvendig for sivilisasjonen på et dypere plan. Et så grotesk system, med voldelig utbytting og undertrykking, ville ikke være mulig å opprettholde blandt frie, elskende og fornøyde mennesker. Ved å gjøre et av våre sterkeste behov tabu, fikk man en befolkning av stadig syndende, skamfulle mennesker. Og er man misfornøyd med seg selv, går man med bøydd hode og klarer ikke å ha et nært forhold til andre heller. Splitt og hersk. De seksuelle frustrasjonene ga også en evig fornyende kilde til aggresjon, som samfunnets nye voldsapparater hadde god bruk for.

Sex ble nå bare motvil-lig akseptert som nødvendig for forplantingen, en “ekteskapeplikt”. Seksuell nytelse ble suspekt, særlig for kvinner. I hennes nye, underdanige stilling skulle hun passivt være med på den sex'en mannen ville ha, når han ville og slik han ville (og føde masse barn).

Mannen behøvde dermed aldri utvikle sin seksualitet utover et onanistisk tenåringsnivå, og både han og hun gikk glipp av den nærhet og kosmiske sammensmelting som moden sex kan gi. Og slik har vi det dessverre i høy grad ennå...

Hvorfor mennene overtok de nye maktposisjonene idet samfunnet ble mer hierarkisk og krigersk, er gjenstand for stor diskusjon. Vi går ikke med på vulgær-feministiske teorier om Mannen som iboende mer aggressiv eller konkurrerende. Kanskje den stadige ufreden og behovet for kamp hevet mannens status, fordi han er større og sterkere og derfor bedre kan utøve vold (sloss). De samfunnsmessige forholdene førte altså til at én av mannens muligheter ble veldig etterspurt, og forstørret og forvrengt helt ut av proporsjoner. Kamp og konkurranse ble samfunnets ledende ideologi i alle sivilisasjoner, forherliget gjennom store helte-epos, og førte til en mannsrolle og æresbegreper vi fremdeles sliter med – 5000 år seinere. Herregud, stakkars oss.

Krigen: sivilisasjonens ektefødte barn

Vi er så vant til krig som et evig tilbakevendende refreng i historien, at det nærmest blir sett på som uunn-gåelig, et utrivelig trekk ved menneskenaturen som man bare får prøve å holde mest mulig i sjakk.

Men som vi har sett, er krig og ufred slett ikke naturgitte, men kulturgitte, resultatet av en viss måte å organisere samfunnet på. Aggresjon er en naturgitt evne hos mennesket, og en viktig overlevelsesmekanisme. Det er en offensiv motreaksjon når vi utsettes for urimelig press, skuffelser eller urettferdighet, og kan lett føre til vold. Men det er stor forskjell på krig og en slåsskamp mellom to personer. *Krig er industrialisert vold, masseproduksjon av død og ødeleggelse.* Under sivilisasjonen blir enkeltmenneskene maskindeler også i voldskonfliktene: de blir soldater, som sloss på kommando fra en elite, gjerne mot folk/grupper de ikke engang kjenner og personlig ikke har noe uoppgjort med. Soldatene dreper for betaling, eller fordi de blir tvunget (desertører blir drept av sine egne). “Fienden” blir alltid framstilt som uhyrer og undermennesker, slik at man kan drepe dem uten å komme i konflikt med instinktene som hindrer drap innen samme art. Istedenfor å bli betraktet som den verst tenkelige udåd – å ødelegge det hellige Livet – blir drap i krig hyllert som en modig bragd, og framstilt som et mytisk overgangsrite for unge menn: de beviser sin “manndom” ved å vende hjem i live – seirende, dominerende – og blir tatt opp i de voksne menns fellesskap.

Jeger/sanker-folk driver ikke krig i denne forstand. Det kan komme til voldelige konflikter og tilogmed drap mellom ulike grupper, men disse episodene er ofte høyst ritualiserte: de kjempende møtes på et angitt sted, og slåss til den ene parten har “vunnet” ifølge ubrytelige prestisjeprinsipper. Det er ikke snakk om å utrydde landsbyer, eller bryte ned et samfunn ved å bevisst ødelegge næringsgrunnlaget. Inuitene på det sparsomt

har etterlatt seg noen storslåtte rester i det arkeologiske materialet. Ingen byer, pyramider eller gulltroner – eller hauger av skjeletter fra mennesker ofret til guder og konger. Men for folk flest var dette nettopp storhetstid. Et velkjent eksempel fra Norge er jo Svartedauen, som tok rotta på adelen vår. Etter at halvparten av befolkninga strøyk med på noen få år, var det i vårt karrige fjelland rett og slett ikke nok overskudd lenger til å fø på en ikke-produktiv overklasse av konge, adel og embedsmenn. Hele den offentlige strukturen brøt sammen, og adelen kom aldri virkelig tilbake. For de som var så heldige å overleve, var dette strålende. Hele bygder hadde ofte strøket med, og sto tomme. En tidligere leilending kunne flytte inn på de beste gårdene å sette i gang med god jord. Ingen herre på godset å fø på, og ingen skattefuter heller. Folk styrte seg selv, og bygdetingene fra vikingtida fikk en renessanse. Det var gode tider i Norge.

Et annet eksempel er Maya-sivilisasjonen i mellom-Amerika. Forskerne har undret seg stort over hvor den ble av. Men svaret er at mayaene ble slett ikke borte – bare den ekstravagante overklassen deres. Mayaene er der ennå de, spiser den samme maten, bor i samme slags hus, vever samme slags tekstiler og prater samme slags språk. De bare slipper å slepe stein til gigantomane tempelprosjekter, eller forsørge et enormt hoff med pralende seremonier – og forsyne dem med stakkarer til menneskeofringene. Denne “strålende” sivilisasjonen kostet etterhvert hele dalområdet, med avskogning og jorderosjon som konsekvens.

plukke fra naturens overflod, og den naturen vi ser i dag er også bare en ruin i forhold til fruktbarheten vi hadde for 10 000 år siden.

Men det er ikke sikkert at det er nødvendig heller, det *finnes* andre valg enn ytterligheter som sivilisasjon eller jeger/sanker-liv. Som vi har sett, fungerte samfunnet best i jordbrukets begynnelse, hvor man hadde fått de helsemessige fordelene av skikkelige hus og jevn tilgang på nok mat, men ennå ikke var så mange at sivilisasjon og ufred tvang seg fram. Den gangen var det uunngåelig at overfloden førte til voldsom vekst i befolkningen, men slik er det ikke lenger. Nå har vi prevensjonsmidler, og behøver ikke lenger få unger hver gang vi har sex. Og da kan overflod føre til at man også ønsker færre barn, fordi man vet at de man faktisk får vil leve opp. Dette ser vi jo i rike land som Norge, hvor vi nå har nesten nullvekst. Det skulle derfor nå være mulig å opprette et samfunn på et før-sivilisasjons nivå som vil være stabilt.

Og selv med den enorme befolkningen vi allerede har i verden i dag, så er det faktisk nok mat og ressurser til en anstendig levestandard for oss alle. Vi må ikke glemme hvilket ineffektivt og vanvittige sløsende system sivilisasjonen er. For å gjøre overklassens overdrevne og utrolig ressurskrevende forbruk mulig blir hele økonomien forvrent til å produsere fattigdom og rovdrift på naturen. Et velkjent eksempel er den syke fråtsingen i *kjøttmat* som skjer i i-landene. For å produsere kjøttmat til én person, går det med plantekost som kunne fø *ti* personer. Enorme områder av sør-Amerikas natur har blitt rasert for å rydde plass for kvegoppdrett til Vestens hamburgere. Det betyr ikke at alle må bli veggiser, men vi behøver heller ikke slafse kjøtt alle måltider hver dag. Det er noe med å stikke fingeren i jorda og innse at visse ting er så ressurskrevende å framstille at vi bare får venne oss til å bruke mindre av det. Naturen setter grenser, men de er svært romslige. Som Gandhi sa: “There is enough for everybodys needs, but not for everybodys greed”.

Men mer enn noen gang i sivilisasjonens historie, er den store lekkasjen i økonomien nå volds- og krigsapparatene, et sluk hvor enorme mengder av samfunnets ressurser blir sløst vekk på direkte destruktive aktiviteter. Krig har alltid vært dyrt, og ruinert mang en konge og hans undersåtter, men skalaen på dagens militærindustrielle kompleks overgår alt man tidligere kunne forestille seg. Det har nå blitt en betydelig industri i seg selv, og i mange land dominerende i økonomien, med millioner av arbeidere, forskere og soldater. Vel trenger sivilisasjonen voldsapparatene for å holde seg gående på tross av all motstand, men nå har krigen begynt å leve sitt eget liv. Det må kriges for å bruke opp alle våpensystemene man lager hele tiden, så det blir bruk for nye. Ellers blir det krise og masseoppsigelser i våpenindustrien og alle dens underleverandører og forgreininger. Dette så vi f.eks. tydelig etter Kuwait-krigen. Flere amerikanske våpenfabrikanter hadde varslet innskrenkninger og oppsigelser, men etter krigen utvidet de i stedet, og aksjene steg igjen.

Krigsapparatene er nå høyt mekanisert, og alle disse maskinene trenger og bruker masse energi. Det har blitt anslått at militærapparatene globalt bruker like mye energi som hele den sivile sektor, og kanskje mer i mange fattige land. Det er på ethvert tidspunkt tusener av fly og helikoptere på vingene, og krigsskip i stadig bevegelse, alltid klare til kamp. Hvor mye diesel bruker et hangarskip i timen tro? Så nå må krigsmaskinen også krige om oljeressurser, rett og slett for å kunne holde seg selv gående. En krig bringer dessuten de militære fram i rampelyset, og gir dem makt og prestisje. De må jo rettferdiggjøre sin eksistens, for fortsatt å få en så stor del av statsbudsjettene.

Men også overklassen – alle vi i Norge f.eks., her vi sitter ved enden av overflødigthetshornet – lider under sivilisasjonens fremmedgjøring. Vi har blitt degradert til

Jernet ga bonden en skarp egg til plogen, men samtidig kunne krigerne lage ennå verre våpen, og langt billigere enn før. Jernalderen var en blodig tid – og tok i grunn aldri slutt.

befolkede Grønland f.eks. hadde tradisjonelt ikke engang noe ord for krig i språket sitt.

Virkelig fart i krigene ble det da metallene kom. De ga skarpe, effektivt dødelige våpen og muligheter for helt nye typer: *sverdet* var ikke mulig å lage av stein. Metallene kunne også brukes til forsvar: solide hjelmer, skjold og brynjer, og satte fart på våpenkappløpet og utvikling av militærteknologi. Da krigsvogner trukket av hester kom til – og seinere ryttere – kunne man slakte hele sivilbefolkninger eller hærer av fotfolk.

Metallene førte igjen til ytterligere sentralisering. Det første metallet som var sterkt nok til å brukes til noe mer enn smykker, var bronse. Det er en blanding av tinn og kobber, og siden disse ofte finnes på vidt adskilte steder, måtte de masseproduseres og byttes bort til andre steder. Konkurransen om kontroll over forekomster og handelsveier førte igjen til krig.

Det var i krig metallene først ble brukt til noe annet enn dekorasjoner. Det var kostbare råstoffer, kun for de rike og de hærene de kommanderte ressurser til. “Bronsealderen” gikk vanlige folk stort sett hus forbi, bøndene fortsatte å lage sine redskaper av tre, stein og bein. Ikke før man fant ut hvordan man kunne utvinne og bearbeide jern fikk metaller noen rolle for folk flest. Jern finnes overalt, og kan utvinnes fra myrmalm selv av en fattig leilending. Men samtidig som bonden fikk en skarp egg til plogen og øksene sine, kunne krigerne lage ennå verre våpen, og langt billigere enn før. Jernalderen var en blodig tid – og tok i grunn aldri slutt.

“Mørke” tidsaldre

Sivilisasjoner oppsto på ulik tid på forskjellige steder – og brøt ofte sammen igjen etter en tid, pga sosiale spenninger eller miljøkriser. Historikerne omtaler ofte slike perioder som “mørke tidsaldre”, fordi de ikke

Miljøproblemer

Samme skjebne led mange andre sivilisasjoner, som ikke var heldige å bo ved en evig gjødslande flod. Evig vekst blir konkurransementalitetens konsekvens, man må bli stadig større og mektigere, og vise det med ennå mer pralende luksusforbruk og vanvittige monumentalbygg – modenhetsgrad som en tenåring med mindreverdighetskompleks.

Men ennå mer ressurskrevende var alle krigene som ble resultatet av denne aggressive ekspansjonismen. Og da metallene for alvor ble etterspurt av krigsmaskinene, ble det fart i avskogningen. For å oppnå de ekstreme temperaturene som tvinger metallet ut av malmen, ble svære områder hugd ned for å lage trekull. I tørrere områder, som midt-Østen og Middelhavsområdet, fikk dette katastrofale følger. Skogen vokste ikke opp igjen, og jordsmonnet ble skyllet vekk. Det landskapet pakketuristene er vant med fra Spania til Israel, er en menneskeskapt ruin bare et par tusen år gammel. Libanon, som i dag nærmest er en tørr grushaug, var en gang storeksporthjør av seder-tre tømmer (ikke minst til Egypt). Det sies at man kunne seile i skyggen fra trekroner langs hele kysten av Nord-Afrika, fra Gibraltar til Palestina. Den ørkenen vi ser der i dag, var helt opp i romertiden “landet som fløt av vin og honning”.

Et liv uten sivilisasjon?

OK, så sivilisasjonen er roten til fattigdom, krig og miljøkrise (som nå har blitt global, siden sivilisasjonen har blitt global). Men hva så? Vi har da ikke noe valg, vi kan jo ikke gå tilbake til steinalderen?

Nei, vi kan ikke gå tilbake til steinalderen, og vi kan ikke gi opp jordbruket. Vi har blitt altfor mange på denne planeten til det. Det er ikke nok nisjer i naturen der mennesker kan leve sunt og behagelig bare ved å

å spille rollen som passive forbrukere og lydige lønns-slaver, med overdådig materiell kompensasjon hvis vi følger spillereglene. Men stadig flere av oss synes ikke det er noe morsomt lenger. Det evige jaget etter MER føles som et slitsomt mas, og den voldsomme fascinasjonen over TING virker barnslig. Levestandarden vår er høy nok i massevis. Etter noen tiår med dette kjøret veit vi nå så altfor godt at vekst ikke fører til mer lykke og bedre liv – tvert imot. Vi har blitt bevisst de helsemessige skadevirkningene av en slik livsstil, både kroppslig og mentalt, og synes ikke det er verdt det å ofre folk og natur i u-landene for at vi skal få en raskere PC. Vi er ikke tilfreds med å pendle til grå jobber og tilbringe resten av dagen i en fantasiverden av TV og data – vi krever ekte opplevelser! Og det du ser er at når folk kan velge, når de *tar* seg lov til å skape sine egne samfunn (f.eks. i okkupasjoner, vognlandsbyer, jordbrukskollektiver, Christiania...), så velger de bort dette livet. De går frivillig og entusiastisk med på en enklere levestandard og lavere teknologisk nivå, til fordel for fred og ro og masse tid. Tid som kan brukes til noe personlig og direkte meningsfylt; bygge sine egne hus, dyrke sin egen mat, kreative aktiviteter (som f.eks. å lage Gatevisa...), lese, lære, tenke og elske i kontakt med andre.

Mange av sivilisasjonens problemer blir borte når folk lever i sånne små, direkte personlige samfunn. Slipper du kloakken i elva som naboen lenger ned drikker av, får du fort høre det. Og de færreste ville gidde å bruke store deler av tida og kreftene sine på å lage våpensystemer for å angripe nabolandsbyen. Du ville heller ikke få mye støtte for å hogge ned området skog for å bygge golf-bane eller atomkraftverk.

Hvilket teknologisk nivå som blir mulig i et slikt småskala-samfunn er vanskelig å si. Målet er selvfølgelig å venne seg til et materielt forbruk som gjør at lokalsamfunnet kan være mest mulig selvforsynt, med minst mulig handel. Men vi vil vel ikke gi opp f.eks. elektrisiteten? Og metaller er da kjekt å ha? Hva med elektronikk? Jo mer innviklet teknologien er, jo flere mennesker med detaljert spesialkunnskap må delta, og flere eksotiske råstoffer inngå, som bare finnes på visse steder, og må byttes og fraktes til alle andre. Alt dette gir mulighet for makt eller økonomiske fordeler. Å opprettholde en minimums-sivilisasjon uten slik sentralisering vil være en knivskarp balansegang, som vil kreve adskillig organisatorisk oppfinnsomhet – og en anderledes teknologi. Klarer vi å skape en ny Gylden Tidsalder, en neo-neolittisk revival?

Men denne konklusjonen blir da ren anarkisme! Ja, anarkismen er anti-sivilisasjonistisk, selvom problemet tradisjonelt blir betegnet “Staten” i anarkistisk litteratur. Anarkismen går lenger enn sosialismen og kommunismen, som innbiller seg at det er mulig å skape et egalitært, industrielt forbrukersamfunn. Vi så jo hvordan det gikk i Øst-Europa og Kina. Sosialismen smuldret raskt bort under elitens påtvungne industrialisering, og de nye mega-organisatorene fikk seg en klassisk overklasse-stilling, med total politisk makt og enorme materielle fordeler.

Som i alle tidligere sivilisasjoner, kjemper også dagens globale elite med nebb og klør for å beholde og utvide sin makt og rikdom. Ti-tusenkroners spørsmålet blir derfor HVORDAN vi skal få til overgangen til et sunnere samfunn. Det er et for stort tema til å ta opp i denne artikkelen, som allerede er altfor lang. Men det er ihvertfall nyttig å vite hvilken retning vi må gå, og historien viser oss tydelig årsakene til dagens misære, og lærdommer om hva vi bør unngå i framtida. Kampen mot hierarkiene kan heller ikke vinnes en gang for alle, men må kjempes av hver ny generasjon, både i sine egne hoder og i forholdet til andre mennesker.

Tenk selv – Ta kontrollen over ditt liv – Slå av TV!

Utsikt fra toppen av bløtkaka

Antagelig består verden til påske. For noen av oss. Vi som ikke er medlemmer av den gjengen på over 30.000 som driver og dør av sult hver dag fordi de ikke har noe bedre å gjøre – bokstavelig talt. Vi som har så flaks å leve i sukkerglasuren på toppen av verdens bløtekake. Høyt hevet over størstedelen av jorden med milliarder av små, hektiske kaketjenere som kakebordet barmhjertig stopper utsikten til for oss.

Bra vi kan diskutere denslags politiske realiteter via internettet (som denne teksten bruker). På pc'er som sørøstasiater og kinesere og sånt (jfr. små hektiske vesener) lager til oss for rundt kr 2,- pr. time, mens de gladelig bor i skur med jordgulv, samt muligens et neddopende – unnskyld, «konsensusskapende» (på verdensspråket eufemistisk) – TV-apparat...

Men er det ikke rart: levde vi i dag i nærheten av opp til idealene som grunnloven for samfunnet vårt bygger på – frihet, LIKHET & solidaritet – innen det global-samfunnet teknologien og kommunikasjonene har utvidet samfunnet vårt til nå å omfatte, ville vi aldri hatt råd til de prisene pc'er og masse annet da ville fått. Det er jo et stilig paradoks. Mediene vi snakker om urettferdighetene gjennom hindrer med sine apparaters produksjon den rettferdigheten vi i sånne diskusjoner underforstått kjemper for(!). Hardware som negerer sitt innhold. Så ironisk og morsomt. Storartet komisk relieff å hygge oss med, med begeistring som for en kinofilm.

For i vår behandling av verden er virkeligheten nå som en eneste stor kinofilm uten underliggende referanser til plag-somme realiteter. Vi har klart det. Vi har fått til å ha et verdensbilde som inkluderer alt det dårlige uten at det plager oss. Selv de direkte signalene om at det skurrer en del, klarer vi å ta som ikke alvorlig – som piff i nyhetene: Så er det noen misunnelige tullinger som driver med litt terrorisme her og der, men gæringer har jo alltid funnets. Heldigvis hjelper USA oss å holde dem i sjakk. Selv om vi må være litt pekefinger-kritiske hvis USA tar i for hardt. Krigene må ikke bli altfor store, heller. Alt med måte, så klart. Bare filmen vår går videre.

Vi er et teknologisk herskerfolk som i stor grad ville miste samtalekanalene våre (pc'ene, telefonene, tv'ene, bøkene, sogar avisene) dersom vi sluttet å holde økono-

miske slaver i andre deler av verden og behandlet klodens ressurser bærekraftig (fattige til tungarbeid, olje til energiforbruk og plast, storskog-trær til papir). Med noe i nærheten av rettferdig fordeling og økologisk småfornuftig ressursbruk ville fordelingssystemene våre, f.eks.

fysisk frakt, stort sett falle ut av drift. Vår oljefyrt kultur ville brenne ut brått.

Ikke rart våre politiske debatter tenderer til å ikke være særlig dyptgripende. Ikke rart at partiene ligner hverandre til forveksling i demokratiene i den verdensomspennende «Vesten». Hvem vil stemme på å ikke

lenger få forbruksgodene? Det er som å vente at en femåring skal stemme for å slutte å spise av iskremen, bare fordi hun skjønner at mer gir vondt i magen senere. Kjempeslagord: Stem på å miste bensinen til bilen din! Stem på å ikke kunne fornye TV, pc, hvitevarer, klær, redskaper og husgeråd! Stem mot din egen egoisme! Støtt partiet som kjemper for din anledning til å miste det meste du er vant til! – Det blir egentlig ikke mye igjen å diskutere for de stakkars partiene som ønsker å overleve. Vanskelig å være forskjellige fra hverandre da.

Det er vel bare bra at partiene er enige? – Bortsett fra noe beklemmende urealistisk ved det. En overfladiskhet skapt av selvfornektelsen vår for utbyttestrukturene vi lever på. Det er truende – både overfor vår egen egoisme og andres – å bli klar over hvorfor enigheten skurrer og gjør politikk for uinteressant til å stemme for nær halvparten av velgerne. Oss politikken handler

om og starter fra. Vi enser halvbevisst at det ikke er så mye å endre på om middelklassegodene våre skal bestå.

(Eneste løsning på dilemmaet med egoistiske velgere som stemmer vondt verre, nå og på noen tiårs sikt, er å skape et sammenfall mellom egoistiske interesser og økolo-

gisk bærbare gleder. M.a.o at velgerne skjønner sin egeninteresse av å nyte økologisk bærbare goder. Det fordrer at vi skaper oss en både realistisk, troverdig og dagsordensentral beskrivelse av virkeligheten. Dit er det langt. For å nå dit ville vi måtte avvikle tilegninger av forbruksgoder som er etisk ube-

skrivelige innenfor verdiene vi vil holde på. Dit er det enda lenger. Da ville vi måtte akseptere den kroniske lidelse som finnes – jfr. 30.000 døde av sult daglig – bevisst definere nivå for akseptabel lidelse, og så fjerne forskjellen mellom eksisterende lidelse og akseptabel lidelse. Dit er det svært langt. Men mulig er det.

Bare etter en slik prosess kan demokrati fungere uten at velgernes egeninteresser er en stående trussel mot hvert eneste menneskes livsgrunnlag. Det krever så mye at det foreløpig bare er vits i å nevne i parantes.)

Vi er født inn i medskyldighet. Og gjør minimalt for å redusere hovedvirkemåtene i skylden vår for lidelse og død ellers i verden. – Faktisk øker vi gjennom dagligforbruket stadig statistisk skylden. Men vi er veeeldig flinke til å gjøre masse for å holde et overfladisk skjær av at vi gjør noe. Stopper oss selv fra å ta konsekvensene, ved å febrilsk late som om vi gjør det.

Klapper oss selv på skulderen og er nevrotiske som bare f. av selvmotsigelser. Alt – nær hvasomhelst – for å holde oss langt unna de vesentlige endringene som trengs. At vi dessuten vil vinne oss tilgang til større personlig glede med gledesformene våre mindre bundet til materielt forbruk (og mer bundet til forståelser av hensikten med enkeltlivene våre) tør få å tenke på. Ikke får vi tenke tanken ut i fred heller. Før reklamen kommer og tar oss.

Viktigste skille mellom menneskene i den rike verden i dag (“oss”), står mellom dem som i dagliglivet mest søker globalt sett selvdestruktive gleder, og dem som mest søker bærekraftige gleder i livet sitt. Siste kategori er ikke på mote, men har til gjengjeld støtte av langsiktig drepende nødvendighet og dypere følte gleder. Det er ikke hva vi til enhver tid deltar i, men hva vi søker MEST som teller. Det foretrukne, det innerst eller dypest søkte, det vi søker når valgfriheten byr seg. Vi starter alle hele tiden fra den fellespotten vi har samfunnet om og er bundet til. Derfra gjør vi valg når vi kan, utfra livsinnsikten vi velger, våger, er villige, flinke eller sterke nok til å vedkjenne oss. Tåkedotten omkring hva meningen med livet ytterst sett er, og hvilke gleder som i en gitt sammenheng er bærekraftige, kan avspore noen og enhver. Men den tåkedotten er faktisk ikke så stor at den skjuler at størstedelen av meningen med livet er å nyte gleder som viderefører seg selv og øker harmoni. Godt målt ved at de minsker lidelse og død i verden. Skillet går mellom dem som villig lar seg lure til å delta i den selvdestruktive festen, og dem som strever for å se bedre hva som til enhver tid har bærekraftig glede.

Økologisk sett er antagelig henimot halvparten av menneskene på kloden døde allerede (og resten har det ikke så bra, heller ikke vi – jfr. kreft, allergi og nye rare lidelser). Det er bare implementeringen som gjenstår. Tiden det tar fra årsak til virkning. Jfr. oljeutømming, miljøforgiftning og klimaendringer, tre av mange slike prosesser langsomt, men stadig underveis fra årsak til forferdelig, ustoppelig virkning.

Vi dør så langsomt at vi tror vi overlever.

Forøvrig er livet kult.

Ole Ullern

Kuppmaker? Velkommen!

Blir du ikke fly forbanna noen ganger? På sinnsyk politikk, håpløs musikk eller jævlige ting som skjer? Faen heller, man får da lyst til å si ifra! Eller kanskje omvendt: noe jævlig kult eller viktig som du synes andre burde vite om også?

Joda, de fleste er vel med på den. Men hvem vil vel høre på lille meg? Jeg når jo ikke fram i offentligheten likævvæl?

Dessverre, du har nok rett. Du må ha din egen TV-kanal eller avis for å nå fram.

Men det kan du faktisk få! Eller rettere sagt, du kan ta deg en. Gateavisa inviterer alle og hvemsomhelst til å kuppe redaksjonen! Vi har et fiks ferdig “apparat” for blekkeproduksjon; fine lokaler i et koselig trehus på Majorstua, datamaskiner og bredbånd, innarbeidede avtaler med trykkeri og Narvezen. Og ingen maktbyråkratier å måtte slåss med. Værsgod, du har vel noe du skulle ha sagt?

Vi flipper ikke. Alle og hvemsomhelst kan være Gateavisa. Det er ingen formalisme rundt hvem som egentlig er medlemmer i redaksjonen. Folk kommer og går, noen skriver og jobber, andre sitter mest i sofaen og prater med kaffe og Røyk. Det er en sann anarko-kaotisk “organisering”. Alle er velkomne, du kan være så rar og gal du bare vil, så lenge du oppfører seg ålreit mot andre og ikke drar med deg sprøyter eller pulver-dop inn i huset – det er vel få steder det er så høyt under taket.

Det eneste du trenger for å nå fram er **initiativ**, noe det ikke er for mye av i et sånt sløvt, laid-back miljø. Folk kan nok stønne eller komme med innvendinger, men er du pågående nok så får du dine ting på trykk. Det er bare å gjøre det sjøl, skrive, finne bilder og lage lay-out, istedenfor å diskutere med folk som elsker å mene noe, men sjelden sjøl bidrar produktivt. For dem finnes det dessverre en del av rundt Gateavisa, og det varierer også over tid hvem som er slike parasittiske “nisser” og hvem som er med i en slags redaksjon. Initiativ er makt – eller kanskje *innflytelse* lyder penere i egalitære ører. Og det er vel en rettferdig moral? *Slutt å klage, gjør noe sjøl.*

Dette får kanskje Gateavisa til å høres ut som et konfliktfylt sted med sterke motsetninger. Sånn er det nesten aldri. Redaksjonen har nok alltid bestått av en gjeng individualister, men vi jobber sammen også, og holder ukentlig redaksjonsmøte hvor vi prater og utveksler ideer.

Jeg tok en prat med Are Hansen, som har vært på Gateavisa til og fra siden 1992 – en skikkelig oldis.

– *Hva har du drevet med alle disse åra?*

– Alt mulig. Da jeg først forvilla meg inn i huset, satt jeg mest å hørte på folk rundt meg, prøvde å få en følelse for hva slags folk det var og hvordan ting funka. Gateavisa kan være en ganske forvirrende opplevelse. Hvem gjør noe, hvor, når og hvordan? Det er ingen overordnede som forteller deg hva du skal gjøre, og bortsett fra møtedagen er det ikke noe system i når folk er på kontoret – bortsett fra at det stort sett er kveld/natt. Mange sitter også hjemme eller andre steder og

jobber med artikler, som etterhvert blir tatt med på GA så de andre kan se på det, og så settes inn i en lay-out. Men gateavister er generelt veldig villige til å fortelle om stedet og avisa når du spør. For selv om det er vilt forskjellige mennesker

som til enhver tid har utgjort GA, så blir de likevel bærere av en 30-årig tradisjon eller kultur. Det er så langt gitt ut over 6000 sider Gateavisa, med mange forskjellige formater og innhold. Jævlig mye kult lesestoff, som ikke så lett blir forelda. En av favoritt-tidsfordrivene på huset er da også å lese gamle nummere av GA, og dette bidrar sikkert til at miljøet er mer eller mindre selvregenererende. En slags fellesnevner blir noe sub-/motkulturelt, mer eller mindre anarkistisk og hippiekulturelt, ikonoklastisk på sitt beste.

– *Men tilbake til det å komme som ny på GA. Hvordan skal kuppmakere gå fram?*

– Når du etterhvert har begynt å skjønne litt av stedet – og har klart å unngå å gli inn i en alltid-stein nisse-tilværelse – så kan du se hva du kan bidra med. Sjøl kunne jeg data-tekniske ting rundt Mac’ene vi bruker, så jeg begynte som “datakonsulent”. Ellers settes det alltid stor pris på folk som gidder å pakke bestillinger som skal sendes ut, bære ut søpla i ny og ned eller være med på dugnader på huset. Du behøver ikke være journalist med en gang. Men etterhvert får du vel en ide om en artikkel du har lyst til å lage, eller ting som burde organiseres anderledes, og så bare gjør du det, gjerne sammen med noen andre.

Så jeg har gjort alt folk gjør på GA; vært allmuligmann, skrevet artikler, mekka bilder, vært sofianisse, skurekjer-

ring, vært med på ryddedugnader, lay-out, kontakt med trykkerier og ansvar for konto og regninger. Men jeg har jo ikke sittet her på i alle de åra da. Vært ute og reist i verden i lange perioder, opptatt med samboer og barn og dessverre måttet bruke tid på å tjene penger, i de periodene jeg ikke gikk på skole eller kunne lure noen spenn ut av Trygdevesenet. For ingen får betalt på Gateavisa, det finnes det ikke penger til.

– *Så du har kommet deg opp og fram i systemet, med andre ord.*

– Det kan du kanskje si, selvom det ikke er noen misunnelsesverdig posisjon. Da blir det også ofte deg som må gjøre tingene også. Men det er klart: de som kan forholdene og systemene godt, får mer innflytelse enn andre. Det er lettere for dem å få ting gjort. Så sånn kan du si

at det eksisterer et hierarki, av kunnskap ihvertfall. Men vi er stort sett veldig oppmerksomme på det med maktforhold, og du får fort høre det av andre hvis du glir ut i stalinistiske tendenser. Så vi trenger ingen “demokratiske” krygger, med vedtak og avstemninger. Det er en såpass liten gruppe at spørsmål og uenigheter løses direkte uten sånne byråkratier.

Det finnes et visst antall nøkler til lokalene våre, og du kan vel si at de som har dem utgjør en fastere kjerne i redaksjonen. De bestemmer hvilke nykommere som virker ansvarsfulle nok til å få nøkkel, hvis det blir en ledig eller man får somla seg til å kopiere flere. Det er ikke bare kult å ha nøkkel heller, du har jo ansvaret for at det er låst når du går, og det kan innebære å måtte kaste ut ikke altfor villige nisser som har ølfest i sofakroken.

– *Du har tydeligvis rukket en del her på huset. Du er jo ikke...øh, helt ung lenger?*

– Nei, og det er jo grunnen til at jeg skriver denne artikkelen. Gateavisa har problemer med nyrekrutteringen. Det har vært en ond spiral av sløvheter som fører til bare ett eller to nummere i året, som igjen fører til at vi blir glemte. Gateavisa er ikke automatisk kjent blandt yngre frikere som et merkenavn eller fenomen, slik det er for dem som husker vår aktive og vik-

tige stemme i 70/80-tallets motkulturelle debatt.

– *Hører vi her et stønn over “ungdommen i dag”, eller?*

– Neida, det gjelder oss gamlinger også. Men det var mye mer aktivitet da jeg kom hit i forrige årtusen. Og når vi tenker etter, så var det i grunn de som røyka minst hasj som fikk gjort mest... Det er nok ikke til å stikke under en stol at det er en viktig årsak til vår nåværende latskap.

Sjøl har jeg ikke skrevet så veldig mye de siste åra, men har havna som en redaksjonssekretær som peser folk for artikler og bilder de har lovt, lager lay-out og følger opp resten av prosessen, med riktige filer til trykkeriet, få med folk til å klistre adresselapper til abonnentene, kjøre å få det levert på Posten. Så Gateavisa har gått på sparebluss, holdt så vidt i live av et par ildsjeler som synes det ville være for jævlig at noe så unikt gikk nenedom.

Men i det siste har jeg synes det var mer plikt enn moro, og Gateavisa bør ikke lages av 40-år gamle gubber. Det er jo alltid en fare for at de aktive overkjører andre som prøver å gjøre noe, og at gamlingene utgjør en klissete hånd av konservatisme, “slik har vi alltid gjort det før”. Så dette er siste nummeret hvor jeg

tar ansvaret for GA, nå får andre ta over og drive som de vil. Men jeg kommer sikkert til å skrive noe for dem i ny og ne. Og så er det min tur å være sofianisse en stund, pensjonert uten å føle ansvar for produksjonen...

Så åpen er Gateavisa. Så hvis du har noe du vil ha sagt – og det har vel de fleste – så har du muligheten til å utbre dine ideer, i tusener av eksemplarer over det ganske land. Det er jævlig kult, du kan gjøre hva du vil. Velkommen!

Hjelmgate 3, 0355 OSLO

Christiania: hva skjer??

Begge deler er selvfølgelig bare retorikk. Den virkelige årsaken til denne nye stormen mot Christiania er at Danmark nå har en høyre-ekstrem regjering, støttet av det halv-fascistiske Dansk Folkeparti, som får vårt hjemlige FrP til å framstå som liberale sosialdemokrater i sammenlikning. For regjeringen er det frie og ukonvensjonelle livet i CA en torn i øyet – og et hinder for en markeds-messig utnyttning av dette attraktive området midt i København, som deres venner i bygings- og eiendoms-bransjen har siklet etter i 30 år. I slutten av august offentliggjorde Folketingets Christiania-utvalg en ide-konkurranse om framtidig bruk av området, og det ble gjort oppmerksom på at alle kunne være med, ikke *bare* planleggings- og arkitektfirmaer... Christiania svarte med å saksoke staten, fordi konkurranse-programmet (se www.christianiaudvalget.dk) ikke tok hensyn til deres rettigheter, nedfelt i Christiania-loven av 1989, lokalplanen fra '91 og diverse Folketingsbeslutninger.

Juridiske knuter

Men CA hadde engasjert seg juridisk før dette, gjennom advokatfirmaet Foldschack og Forchhammer. I juni meldte Danmarks Radio om massiv kritikk mot regjeringens Christiania-opp-legg fra høyt profilerte deler av jus-standen. Jusprofessor Eva Schmidt fra Københavns Universitet og fire andre toppjurister – blandt annet Preben Brandt, tidligere formann for Narkotikarådet – dannet en juridisk rådgivende gruppe som Christiania gratis kan benytte seg av i den kommende tiden. De avfeide regjeringens planer som juridisk urealistiske.

– Christianias rettsstilling har vært klar bare én eneste dag i hele fristadens historie siden 1971. Det var da Høyesterett 2. februar 1978 fastslo at statens eiendomsrett veide tyngre enn den hevd på bruksrett som beboerne måtte ha opptjent seg, uttalte advokat Knud Foldschack.

– Men allerede dagen etter besluttet Folketinget med 3/4 flertall å fortsette Christiania som “sosialt eksperiment”. I alle år siden dengang har staten hatt full innsikt og muligheter til å gripe inn overfor ulovligheter. De siste formaliteter kom på plass da særloven om Christiania ble vedtatt i 1989. Bare én gang på 25 år – i 2002 – har regjeringen kommet med et direkte påbud, nemlig om å flytte et ulovlig oppført hus, noe som straks ble etterkommet.

I Christiania-loven står det spesielt at christianittene ikke er omfattet av Danmarks særdeles strenge Lejelov. Men CAs advokater mener at loven faktisk gjelder likevel, siden det i praksis har eksistert et leieforhold mellom fristadens beboere og myndighetene i 25 år. De får støtte fra juridisk direktør Lars Langkjær i Ejendomsforeningen Danmark. Han påpeker at Lejeloven også omfatter alle dem, som flytter inn uten avtale fra starten av. Og christianittene har indirekte betalt leie gjennom vedlikehold av arealer, hus og infrastruktur.

Regjeringen risikerer å drukne i et hav av rettssaker. Folk har bodd, jobba og brukt alle sine penger på å bygge hjem og småbedrifter der i over 30 år, og slike investeringer kan man ikke uten videre ta fra folk i det kapitalistiske Danmark, der den private eiendomsrett jo er godt beskyttet i lovgivningen. Og advokatfirmaet presiserer at de ikke representerer Christiania som helhet, men bare bistår i rettslige forhold. Myndighetene må forholde seg til hver enkelt beboer, som det nå er rundt 900 registrerte av... Jusprofessor Eva Schmidt er enig i at beboerne har gode utsikter til å vinne i rettsalene. Er vi heldige, kan dette ta år og dag å behandle, og før det kommer noen avklaringer har det vært valg og kanskje en ny regjering.

Regjeringen har brukt mot Christiania at det har blitt bygget på festningsvollene, som er et fredet fortidsminne. Men den glemmer visst at dette også vil gjelde deres egne planer om salg av området. For det er vel ikke slik at de kvitter seg med 'nittene, så opphever fredningen og selger det hele til utbygging...?

Farlig vellykket eksperiment

Å kalle Christiania et mislykket sosialt eksperiment, blir en lite logisk konklusjon på de faktiske forholdene. På en rekke viktige samfunnsområder har Christiania klart å etablere bedre systemer og løsninger enn storsamfunnet rundt dem. Og det er nettopp deres spesielle verdisyn og livsstil som gjør det mulig. En reell økologisk bevissthet, og et liv fokusert mot det som egentlig betyr noe – nære sosiale nettverk, ro og fred – framfor en stressende forbrukertilværelse hekta på TING og overfladiske opplevelser. Og det er klart, det blir mye billigere, både i penger og i miljø-omkostninger. Folk som ikke er så gira på å stadig bytte ut inventar og klær etter motene bruker mye færre ressurser og skaper mye mindre søppel. Christiania har også vel-fungerende gjenbruksmarkeder, biologiske renseanlegg for avløpsvann og et miljø fritt for bilenes forurensning, støy og trafikkulykker (godstransport er tillatt, men da må det gå en person foran bilen å passe på). Her har menneskene selv, gående eller syklende, gjeninntatt veiene, og gjort

oppvekstmiljøet til barna tryggere. De tette sosiale forholdene gir lite kriminalitet, og de har greid å kvitte seg med både salg og brukere av harde stoffer, helt uten hjelp fra politiet – ja faktisk på tross av politiet.

Storsamfunnet rundt har ikke løst noen av disse problemene, og det kan det ikke heller, så lenge det fortsetter sin forbruker-livsstil og markedsøkonomi. Og det er nettopp det som gjør Christiania farlig. Når vi klager over utslag av politikken, får vi så ofte høre fra politikerne og media at det ikke finnes noe annet valg, og at alternativene er utopiske og ikke vil virke. Men Christiania er et levende bevis på at det kan virke. Og at det kan virke bedre, billigere og enklere enn storsamfunnets organisering. Og dette gjør Christiania til en trussel mot Danmark, ja forsåvidt mot hele den “vestlige verden”.

Hasjhandelen

Å skulle stenge Christiania fordi det ikke har klart å stanse hasj-handelen, er også juridisk helt på jordet. Man kan ikke gjøre alle christianitter kollektivt ansvarlige for hasj-handelen på området. Politiet pleier heller ikke å kaste ut folk fra andre boligstrøk i København fordi det henger junkier på gatene deres. Det blir å plutselig kreve at vanlige borgere skal utføre politiets oppgaver.

Det er heller ikke sånn at alle christianitter har vært så happy over Pusher Street. Det begynte med at de ville ha hasj-salg på åpent, adskilt fra harde stoffer. Men så har jo hasjmarkedet i CA blitt big business. Og store penger trekker alltid til seg sleske, smarte businessfolk, som etterhvert samler markedet på færre og færre hender. Og fører med seg konkurranse, svindel, vold og våpenbruk. Det er jo ikke akkurat så kult å ha i nabolaget sitt, selvom du synes det er greit at folk røyker hasj! Mange av de store dealerne bor ikke engang i CA, men i leiligheter ute i byen og kjører til og fra i luksusbiler. Det er tydelig at de har svære inntekter, men bidrar de til fellesskapet på CA i forhold til det? Hva får egentlig CA igjen for å være markeds plass for

6. mai 2003 sa den danske regjeringen at den ville selge Christiania-området til markedspris, og dermed avvikle den verdensberømte fristaden. De formelle begrunnelsene var at de anså Christiania som et mislykket sosialt eksperiment, og at fristaden ikke hadde lykket med å få slutt på den ulovlige hasjhandelen i Pusherstreet.

disse pengefolka, med alt peset det medfører?

Flere og flere christianitter ønsker hasjhandelen omorganisert, men de vil organisere den *selv*, uten “hjelp” fra politiets stormtropper. Rett etter nyttår gikk Pusher Street offensivt ut og begynte selv å rive hasjbodene. Delvis som svar på ønsker fra christianittene, og delvis av taktiske årsaker. I en pressemelding fra Christianias informations-central het det at “pusherne valgte at «byforny» gaden fordi de ikke ønsker at være et argument for regjeringens ulovlige og amoralske planer om at nedlegge Christiania. Men Christiania går fortsatt ind for fri hash, både teoretisk, praktisk og aktivt, og nækter at være offer for samfundets forføjlede narkopolitik. Vi har løst vores problem med narkotika på Christiania og dermed vist vejen”. Fra nå av skal salget av det forbudte stoffet foregå som i gamle dager, da hasjselgerne vandret rundt med varene skjult på magen. Den eneste hasjboden fra Christiania som nå eksisterer er den som ifjor ble hentet til Nationalmuseet...

Kalde vinder

Og i Folketinget hyler ulvene. Som i etter hvert altfor mange land i Europa, har brune, høyre-ekstreme markedsliberalister kommet til makten også i Danmark. Det hyggelige Danmark, med billig pils, Christiania, jordbrukskollektiver, fotformsko, liberalt seksualsyn, økologisk mat og vindmølle-energi! Med stor iver er de i gang med å demontere alt dette, ved å fjerne miljøkrav, bygge ned sosialvesenet, innføre strengere narkopolitikk og mer politi. I juni oppfordret Folketinget regjeringen bl.a. “til å fastholde og videreføre... en hard og konsekvent innsats mot vold... å sikre de nødvendige plasser i fengslene, så forbryterne kommer i fengsel og ikke på venteliste... stopp for ulovlighetene på Christiania”. Vedtatt 66 mot 50 stemmer. Gærningene har flertall.

En måned før jul var de på'n igjen. I en tale stadfestet statsministeren at de ønsket å fjerne Christiania-loven, rydde Pusher Street og “normalisere” området. Kort etter vedtok Folketinget en oppfordring til regjeringen om å “fastholde den forøkede politi-innsats fram mot en egentlig rydding av Pusherstreet og en normalisering av det politimessige arbeid på Christiania... Folketinget konstaterer at regjeringen akter å framsette forslag til endring av Christianialoven i Folketingets vårsamling 2004”. Så der står det vel foreløpig, rent juridisk. Med flertall i Folketinget kan de gjøre omtrent som de vil, så langt rettssystemet strekker seg – og opinionen godtar.

Christiania har aldri hatt noen klar juridisk rett til å eksistere. Det har eksistert på nåde og spesiallover fra Folketinget, og velvilje i dansk opinion. Nåden i Folketinget er erstattet av aggresivt angrep, så nå må christianittene spille på jus og opnionen. Gallup-undersøkelser viser at 50-60% av danskene mener at Christiania skal få bestå, mens 30-40% mener det skal stenges.

Sett fra vår avkrok av verden kan det se ut som om christianittene er blitt slappe med info-arbeidet utad. De har kanskje god tilgang til danske medier, men det var ikke så enkelt for oss å finne ut hva som faktisk skjer. Det er bra at de bruker tida si på noe bedre enn å sitte foran data-skjermer, men de er avhengige av noe større enn bare dansk opinion, og i dagens verden betyr det internett. christiania.org blir sjelden oppdatert, og er rotete med lite info. Vi fikk ikke svar på noen av de bortgjemte mail-adressene eller tlfonnummerne vi fant. Vi så heller ikke mange plakater rundt i København for demoen i august da vi dro ned. Info-arbeidet fra Christiania har tydeligvis en stor jobb foran seg, men den flotte statusrapporten “Christiania på arbejde” som Byggekontoret presenterte i november er nå lagt ut på nett i PDF-format. Jævlig grundig og seriøs, med profesjonell lay-out og flotte bilder, hvor de viser at christianittene faktisk har holdt sin del av avtalene. Les den!

Vi ønsker våre åndsfrrender i Christiania lykke til med både opinionsarbeidet og alle juridiske kjepper de kan stikke i hjulene!

Are Krishna

... GA på sydentur

Retten til forskjællighed!

Det var takket være NORMAL (Norsk Organisasjon for Reform av Marihuanalovgivning) i nabokontorene her at vi kom oss til Christiania. De følger naturlig nok bedre med på alt som har med hasj å gjøre, og det er vel hovedgrunnen til at de er interessert i Christiania.

De siste månedene hadde det kommet skremmende meldinger om at CA var truet igjen, skulle “normaliseres” som det da gjerne kalles. Men det var litt forvirrende meldinger i ymse media, og det har jo vært snakk om det så mange ganger før uten at det ble virkelighet. Var det “Ulv, ulv” igjen, eller kunne det utenkelige skje at CA etter 30 år faktisk ble *stengt*? Uæh... hvem veit? Den ultrareaksjonære regjeringen de har for tida er troende til det meste, og har jo gått til selverklært “kulturkamp” mot de liberale holdningene vi liker i det danske samfunnet. Så vi syntes det var på tide å få ræva ut av sofaen. Istedenfor å sitte å snakke og drømme om en bedre verden, kunne vi jo heller gå ut å støtte Christiania, hvor mange av disse idealene allerede er realisert i høy grad.

Christianittene satte i gang et grandiøst opplegg siste helga i august. Marsj fra CA til Rådhusplassen, med musikk, happenings og taler, og folkefest på staden etterpå, gjennom hele natta. Det ble satt opp spesialtog, med banneret “Retten til forskjællighed”, fra flere steder i Danmark for å få folk til København.

Og NORMAL skulle sette opp busstur fra Oslo. Men så ble det vedtatt at bussen skulle stoppe et kvarter hver time for røyking, slik at du i løpet av en helg altså skulle sitte over et døgn i buss. Det ble frafall og rot med påmeldte deltakere, og endte vist med to busser – en som ville fram rimelig kjapt, og en som ville rølpe seg vei. Tre gateavister ble med NORMAL-bussene, mens fire av oss tok Sjöfflebusen, og var da framme allerede fredag kveld.

Etter litt rask shopping i Pusherstreet – av indisk charas og annet snadder vi ikke ser så ofte hjemme – snubla vi inn på Morgenstedet. Fett sted med god, økologisk vegetarmat. De skulle akkurat til å stenge, men... “Kommer I for demonstrationen i morgen?” Ja, vi gjorde da det. Da ble det gratis mat, jævlige god indisk. Hyggelig velkomst, og vi pustet ut etter reisen over en ferdigkjøpt joint-dessert.

Vi skulle telte, og hadde håpa at august-varmen bare skulle fortsette. Men neida, småregn og småkaldt. Sjøl var jeg sørpe høstforkjøla, og det gjaldt mange av de andre nordmennene også i varierende grad. Vi fant et skjermet sted på utsiden av volden, en liten gresslette ved vannet. Grønt, frodig og fredelig, en utrolig lunge midt i det sterkt trafikkerte og stressa København. Det svømte svaner og andre fugler runt i sivet.

Jeg hadde ikke vært i CA på 10 år, innså jeg plutselig. Man blir f.eks. for opptatt av reiser til Asia, og glemmer CA. Glemmer hvor svært området er, og hvilket fantastisk lite samfunn som bor der. Masse fete, selvbygde hus og konstruksjoner, skulpturer her og der, en bro som spiller vindorgel når det blåser. Vidunderlig stemning, du kan slappe helt av og føle deg *hjemme*. En slags blanding av Goa og Amsterdam.

Vi surra rundt på de legendariske stedene i “sentrum”, øl og tjall, masse folk, mange kjente fra Norge også. Noen måtte selvfølgelig ut på byen samme kveld,

mens vi andre falt inn i soveposene ganske tidlig. Når jeg endelig hadde ankommet CA følte jeg ikke akkurat noe behov for å dra ut i streite København sånn umiddelbart, og jeg var jo nesten febril.

En sein frokost på Morgenstedet neste dag. Igjen gratis mat, en overdådig buffet i forbindelse med lanseringen av ny bok om økosamfunn i Danmark. Voldsom aktivitet overalt på Staden, dekorering og oppsetting av scener og utstyr. Mer og mer folk, NORMALerne dukker også opp. Etterhvert begynner demotoget og samle seg, men vi sitter og røyker på et gatehjørne og oppdager det ikke før litt seint. Halser etter, og finner etterhvert resten av gateavistene og NORMALs avdeling.

Det var høy stemning, også bokstavelig talt: på Rådhusplassen regnet det plutselig ferdigjointer over forsamlingen, kastet utover av folk som gikk rundt med kurver fulle. Det var kule taler, bl.a. av han som var forsvarsminister dengang de første christianittene okkuperte militærområdet. Og en politiker fra de konservative som angrep den nåværende ekstremistiske regjeringen. I det hele tatt, arrangementet ville vise at det er mange som slett ikke er enig i myndighetenes aggressivt høyrevridde og rasistiske politikk, og verne om den liberale innstillingen vi tradisjonelt forbinder med Danmark. Nina Hagen var på plass, og hilset Christiania og spilte noen låter. Hun kom sterkt tilbake med konsert i Den

Grå Hal seinere på kvelden (med så lang kø at vi ga opp å komme inn). Kim Larsen, som er *det* store ikonet i dansk bevissthet, både talte og spilte på Rådhusplassen, og klarte ikke motstå fristelsen å spille Internasjonalen, “den forbudte sang” som han sa. Joda, alle slags krefter gikk sammen rundt Chrsitiania.

Det var ikke så mange på demoen som vi hadde trodd, en 5-6000 kanskje. Det har nok med slitasje å gjøre: de hadde kjempedemoer både på våren og i juni. Men det var mange kule påfunn, bl.a. “Normal-patruljen” (ingen sammenheng med norske NORMAL), gate-teater som svermet rundt toget og sjekket folk med spørreskjemaer om de var Normale. Ellers fikk de stemplet et klistremerke på seg med teksten “Ikke normal (som Christiania)”.

Denne gang var det primært en folkefest, og det har sjelden vært så mange på CA, sikkert 20-30 000 på det meste. På dagen og tidlig kveld var det masse folk med barn og kule arrangementer for dem også; et av slagordene for greia var jo “Christiania til alle”. Seinere ble det voksenfest, og tjokkpakka i gater og utesteder/konsserter, med kø foran hasj-bodene. Det skulle være en electronica/techno-greie et sted på området, men vi gikk og gikk på gangveier og stier, og fant eller hørte det aldri. Så enten skjedde det ikke, eller så var vi så steine at vi leste kartet helt gærnt. Men da innså vi virkelig hvor stort Christiania er, og at “sentrum” med Pusherstreet og huskvartaler bare er en liten bit. Resten er parkaktig skog, buskas og svære gamle trær, gressdekte festningsvolder ned mot kanaler og vann. Her og der noen hus, kule selvbygde bygninger. Men ikke flere enn at det fremdeles er grønt og stille. Plutselig innser du hvor fantastisk det er at det ikke er tillatt med BILER i Christiania.

Et annet mål med folkefesten var å imøtegå påstandene fra regjeringen om at CA måtte “normaliseres for å åpne området for allmennheten”. Men den enorme oppslutningen viste jo at CA allerede ER åpent for alle, og at titusener bruker og nyter det. Hvemsomhelst kan bruke områdene så mye de vil, og ikke som i en vanlig park, hvor du blir hevet ut etter noen timer, og i Danmark faktisk ikke får lov til å sitte på gresset engang (vi prøvde det). Det er da også masse folk fra det streite København som bruker CA som utfluktsområde/park, og det er stort sett problemfritt med veldig lite kriminalitet.

Og det var også en suksess for festen, at alt gikk så fredelig for seg. Det er ikke ofte så mange folk kan samles til fest uten at det ender med surrball, slagsmål og voldtekter. Og det er selvfølgelig ikke tilfeldig. Dels tiltrekker nok CA seg folk med en mer laid-back, fredelig livsinnstilling. Men det skyldes ikke minst at det dominerende rusmiddelet er hasj/marihuana, selvom det også drikkes en god del. Cannabis-produktene er rett og slett mindre skadelige enn alkohol, både medisinsk og sosialt. Ikke dermed sagt at det er direkte sunt, ihvertfall hvis du inntar det ved røyking slik de fleste gjør – effekten derimot kan helt klart være helsebringende, særlig hvis du klarer å røyke sjelden...

Utpå natta var det gigantisk fyrverki. Rakettene gikk i ett sett, og det glitrende gullet fra eksplosjonene hang på himmelen i kanskje 1/2 minutt, enorme mønstre av lys som sakte dalte mot bakken og bleknet. Og det fortsatte og fortsatte, til du ble lei av å stirre på det hele tida. Det må ha kosta flere hundre tusen, og sånne pengesummer kunne ikke komme fra andre steder av CA enn Pusherstreet. Det ble også sagt at overskuddet fra Pusherstreet den dagen gikk i sin helhet til CA felleskasse. Får håpe det var sant. Delvis som gave til folkefesten, og delvis fordi de selv har store økonomiske interesser av at CA består...

På søndag var det gratis mat igjen – kasser med ferdigsmurte rundstykker rundt omkring på CA, bare å ta. De var til overs etter festen, og måtte spises den dagen. Jeg brukte veldig lite penger på mat i CA, selvom det bugna av fristende snacks-mat for munchies. Fred, frihet og nesten gratis!

Are Krishna

Tog til Rådhusplassen

Et rop om hjælp – som vi og mange andre besvarte

...bl.a. Nina Hagen, som også spille på Christiania senere på kvelden.

...og hjemme i Christiania

En grønn eksplosjon og selvbygd idyll – midt i byen

Gateteater ved de gamle kasernebygningene i “sentrum”

Ordnete forhold

Sjølyst Kafé, ved vannet

Inngangsparti

Sosial boligbygging og husleieregulering er antikvariske begreper. Det er i det hele tatt vanskelig å snakke om en norsk boligpolitikk, annet enn i retro-perspektiv, da den i dag nærmest er synonym med markedsøkonomi.

I sin iver etter å tekkes markedskreftene har politikerne lagt velferdsstaten ut for salg. Stat og kommune drives etter bedriftsmodell, med kort-siktig fortjeneste som målsetning. Sosiale tjenester privatiseres, infrastruktur, offentlig eiendom og stalige bedrifter selges hals over hode.

I sin tilbedelse av markedsøkonomien har partiene skapt en tilnærmet uniform økonomi-politik. Alle samles de i dansen rundt gullkalven.

Det sku bo folk i husan...

Sosial boligbygging hadde sin spede start i Norge rundt begynnelsen av 1900-tallet. Formålet var å skape rimelige boliger for fabrikkarbeiderne som strømmet til byene. Inntil da var det fabrikkeiere selv som hadde sørget for arbeiderboligene, hvilket i realiteten satte leietagerene på husmannskontrakt. Det ble på denne tiden investert relativt mye i boligbygging, men det var boliger for borger-skapet og i en prisklasse de lavtlønnede ikke kunne klare. Trenden oppsto i daværende Christiania, men spredte seg raskt til andre industristeder.

Etter krigen oppsto tesen om at problemene med leie-markedet kan løses ved at alle eier sin egen bolig. Derfor opprettet myndighetene Husbanken for å gi småkårsfolk finansiell støtte. Tanken er kanskje god, om enn en smule naiv. Det forutsetter i det minste at boligbyggingen holder tritt med befolkningsveksten. I den grad det bygges flere boliger i dag er disse i en prisklasse tilpasset middelklas-sens oppblåste kredit. Det kan faktisk se ut til at sirkelen er sluttet, i og med at de gamle arbeiderboligene i dag er i ferd med å vike plass for 2-barns-familiens A4 boliger.

Byen er Bergen

I mars 2001 ble Sydneshaugen 10 okkupert av BoligAksjonen i Bergen, i form av fire universitet-studenter. Det hjalp ikke at huset var i universitetets eie, etter en intens uke ble okkupantene kastet ut. I en helt uavhengig aksjon en drøy måned senere, under en bolig-konferanse i Bergen, ble daværende statsråd Sylvia Brustad kontant overrasket av "Bergen Bløtkake Brigade".

Siden høsten 2001 har BoligAksjonen Bergen, med ujevne mellomrom, kåret "Månedens Hushai". På den prominente listen finnes både Bergen Kommune, Boligkontoret i Bergen, Studentsamskipnaden i Bergen, og Høyrebyrådet i Bergen. I løpet av det siste året har også tidsskriftet "Okkupanten" sett dagens lys. "Okkupanten" har i skrivende stund utkommet med tre utgaver, gitt ut med støtte fra NSU, hvorav den ene i form av en håndbok for husokkupanter. Heftet, som inneholder mange gode tips og ting å huske på, er viet mye til adresser i Bergensområdet – hvilket gir det en noe lokal interessefære.

I slutten av mai 2003 okkuperte BoligAksjonen i Bergen Jonsvollgate 8, i bydelen Nøstet, eid av Ole Jan Strønen. Denne okkupasjonen varte i drøyt fire måneder, og ble tømt 2. oktober. Huset ble så reokkupert noen uker senere, men dette varte dessverre kun en snau dag. Ole Jan Strønen har siden han begynte å kjøpe husene i 1985 tømt kvartalet, og latt det stå tomt og forfalle. Et byråds-vedtak fra 1999 åpner for riving i kvartalet, under forut-seting om nybygging. I løpet av de 4 åra siden gjeldende reguleringsplan for kvartalet ble vedtatt, har han ikke klart å presentere en eneste konkret bebyggingsplan.

Likevel virker byrådet i Bergen innstilt på å gi Strønen rivingstilatelse. Jonsvolls-kvartalet vil kunne gi plass til 140 parkeringsplasser. Det gir en månedlig inntekt på 150.000 – 200.000 kroner, og vil neppe anspore grunneier til å starte boligbygging på området med det første. Erfaring tilsier dessuten at midlertidige parkerings anlegg vanskelig lar seg avvikle. En parkeringsplass av et slikt omfang vil nødvendigvis medføre en radikal økning i bil-trafikk gjennom bydelen. Hvilket har brakt velforening-ene i området i harnisk.

Boligaksjonen i Bergen har også vært involvert i Boligutstillingen 2003. Tre gamle arbeidsbrakker, ombygd til bolig for tre personer, ble i mai og juni plas-sert over fem parkeringsplasser ved Baneveien. Et eksem-pel på ekstremt fleksible boligløsninger, som kanskje ikke passer alle, men som er et klart alternativ til dagens A4-boliger. Det ble lagt vekt på fleksible romløsninger, møbler med forskjellige funksjoner, god arealutnyttelse, takterasse, utnyttelse av solenergi og gjenbruk og re-design av materialer og gjenstander.

Kampen fortsetter

Våren 1999 slo et knippe pønkere seg ned med camping-vogner på Loenga i Oslo. Plassen de hadde valgt lå rett ved det som i dag er det såkalte "vannspeilet" i middel-alderparken. Etter okkupasjonen av Saxegaardsgate 11, og kommunens råkjør for å få parken ferdig til byens noe tvilsomme 1000-års jubileum, sto de to gjenværende vog-nene parkert i en sving i gamlebyen over vinteren. De siste årene har Brakkebygrenda holdt til på en anonym tomt i Oslo-området. Eierne, som har flyttet utenlands,

viser mindre enn null interese for eiendomen. Dette har gitt camping-okkupantene relativt stabile boforhold og innbyggertallet har under tiden steget til oppunder grensen av hva plassen kan romme. Nå ryktes det imid-lertid at kommunen ønsker å ekspropriere tomten. Hvilket kan bety at landsbyen må ut på veiene igjen og finne et nytt tilholdsted.

Fjerde september 1999 gikk Boligaksjonen 2000 inn i Hausmannsgate 40. Formålet var å rette opp-merksomhet mot den vedva-rende boligkrisa i Oslo og aksjonen ble iverksatt knapt

to uker før kommunevalget. Hausmannsgate 40 var eid av Statsbygg og dermed ikke et kommunalt anliggende. Dette gjorde at håpefulle lokalpolitikere i valgkamp-innspurten kunne slå politisk mynt på folks boligbehov, uten å måtte stå til ansvar for det senere. Således kom Arbeiderpartiets daværende ordfører kandidat, Åse Kleveland, på frokost med pressen på slep. Hausmanns-okkupasjonen skulle likevel vise seg å være mer langlivet enn AP's drøm om byråds-makt ved årtusenskiftet. I over fire år har okkupantene nå bodd relativt fredelig i by-gården, de senere år i naboskap med kultursenteret Hausmania.

Nå har situasjonen blitt slik at Statsbygg akter å selge hele kvartalet, hvilket vil kunne bety slutten for både Hausmannsokkupasjonen og Hausmania. Likevel er det kun Hausmania som ser ut til å være i stand til å tiltrekke seg offentlig oppmerksomhet, i en slik grad at det faktisk kan utløse bruk av kommunal forkjøpsrett, for å redde kvartalet unna markedskreftene. Alternativ kulturscene til tross, det er noe galt i et land hvor pynt og underholdning vekker større angasjement enn at folk har et tak over hodet.

kontakt: bergen@boligaksjonen.no
www.boligaksjonen.no

Et blad for eiendomsløse, leietakere, boligløse, hus-okkupanter og alle som sliter i et råt boligmarked
okkupanten@boligaksjonen.no

Thessaloniki

Hellas blir gjerne ansett som demokratiets vugge. Glansbildet av demokratiet blir dog en smule anderledes dersom en tar i betraktning at oldtidens første erklærte demokrati også var en regulær slavestat. Demokratiet var med andre ord begrenset til en minoritet av frie borgere - slaveeierene.

Begrepet demokrati har siden den gang gjennom gått en hvis utvikling, i så måte at det i dag forbindes med allmen stemmerett og tvungen representasjon i parlamentet.

Denne tilsynelatende progressive styreform til tross, Hellas kan vise seg å være like langt unna et reelt folkestyre som ved Kleisthenes forfatning av 507 f.Kr. Hellas har på ingen måte en flere tusen års sammenhengende demokratisk tradisjon. Innen Athens nederlag i Peloponneskrigen i 404 f.Kr. hadde det allerede utviklet seg en utbredt praksis for kjøp og salg av stemmer. Det er først etter militærjuntaens fall i 1974 at Hellas synes å ha gjenoppdaget demokratiets styrke – subtil undertrykkelse i form av systematisk juridisk forfølgelse av enkeltindivider.

Stor prestisje var knyttet til EU-toppmøtet i Porto Carras, 20.-22. juni 2003. Myndighetene ønsket ikke at noe skulle forstyrre “den demokratiske prosess” og toppmøtet ble derfor lagt et stykke utenfor allfarvei, slik det

for holdt i et ungdomsfengsel. Amerikaneren Jonathan Crowell ble etter en tid deportert og overlatt til federale amerikanske myndigheter, utvist fra Schengen-området i påvente av rettsaken. For syriskfødte Solaiman “Kastro” Dakdouk er situasjonen enda alvorligere enn for de syv andre. Kastro har oppholdt seg illegalt i Hellas i tretten år. Skulle han bli deportert til syria, venter det ham en streng straff for å ha nektet militærtjeneste. Under sin tid i Hellas har Kastro engasjert seg i både syndikalist-bevegelsen og anti-rasistisk arbeide. Han er i tillegg skribent og serietegner, og mye av det han har produsert er sterkt kritisk til syriske myndigheter.

Den behandling varetektsfangene har blitt utsatt for er så graverende at Amnesty har grepet fatt i saken. I en pressemelding den 25. november 2003, uttrykkes det bekymring overfor den behandling fangene har mottatt i varetektsperioden.

Amnesty setter også spørsmål ved politiets generelle bruk av volds-makt overfor demonstrantene under EU-toppmøtet. Ytterligere oppmerksomhet viet Amnesty også til nettopp tilfellet Solaiman Dakdouk, og en av to spanjoler – Carlos Martin Martinez. Amnesty påpeker langt på vei at varetektsforholdene minner mer om avstraffelse enn forvaring.

21. september startet Solaiman Dakdouk sin sultestreik, og innen 8. oktober hadde både Simon Chapman, Spiros Tsitsas, Carlos Martinez og Fernando Perez Gorraiz sluttet seg til. Hensikten med sultestreiken var, i tillegg til løslatelse mot kausjon, å rette verdenssamfunnets oppmerksomhet mot et rituelt justismord. Med utgangspunkt i tesen om at det alltid finnes en leder

forsøkte fengselsmyndighetene å kvele initiativet ved å spre de sultestreikende. Taktikken skulle raskt vise seg å være aldeles fåfengt. En tiltakende frekvens av støtteaksjoner brakte etterhvert saken ut i europeisk dagspresse. Spesielt i England var aksjonen til støtte for Simon Chapman særdeles aktiv, tilsammen maktet aksjonene å skape en slik grad av oppmerksomhet at en gruppe på 30 representanter i Europa-parlamentet krevde at de fem skulle løslates. Helsetilstanden for de sultestreikende sank med tiden dramatisk og advarslene økte tilsvarende ved hvert legebesøk. Det skulle likevel gå en drøy måned før de fem fikk tilgang til jevnlig telefonsamtaler, besøk av advokater og privatliv på toalettet. Innen 26. november var tilstanden så kritisk at påtalemyndighetene i Athen beordret at de sultestreikende skulle tvangsfores, og at det ville bli tatt ut tiltale mot leger som nektet å etterkomme pålegget. Legene ved Nikaia-hospitalet som i slutten av november undersøkte Carlos Martinez, Fernando Perez og Spiros Tsitsas konkluderte med at “i Hellas er sivile rettigheter relativt sikre dersom en hendelse verken forekommer på en ukedag, helg eller helligdag”. Legene nektet selvsagt å ta del i noen form for tvangsforing, og de lokale påtalemyndighetenes ansvarsfraskrivelse lå an til å bli en riktig stor belastning for “det demokratiske Hellas”. En ekstraordinær forsamling i høyesterett avgjorde samme dag at alle de syv skulle løslates, men de har ikke

lov til å forlate Hellas før rettsaken.

Sultestreiken varte fra 66 til 49 dager og for enkelte holdt det på å gå på livet løs. Det ser likevel ut til at alle fem har kommet seg gjennom sultestreiken uten varige skader. Etter løslatelsen har omverdenen også fått flere detaljer om behandlingen de fengslede fikk av det greske “rettsystemet”. I forbindelse med et legebesøk 4. november skal Carlos Martinez ha blitt lenket til en stol, foran et åpent vindu, og holdt våken av sine voktere hele natten. Til alt hell utspant denne episoden seg på et sykehus, og sporene etter mishandlingen er derfor godt dokumentert. Det er trolig takket være inngripen fra helsepersonale at Carlos foreldre den påfølgende dag fikk utfylling informasjon om sønnens ve og vel. Alle de varetektsfengslede melder om utstrakt bruk av makt, spyting og verbale angrep. Flere skal også ha vært nektet legetilsyn i flere dager etter arrestasjon, selv om dette åpenbart var påkrevd i flere tilfeller. Selv om de syv nå er løslatt er de på ingen måte fri, de vil fortsatt måtte møte i rettsak. Det samme gjelder for amerikaneren Jonathan Crowell, han

F.h. Spiros og Kastro, f.v. Fernando, Carlos og Simon.

vil komme til å bli eskortert tilbake for å undergå prosess. I tilfellet briten Simon Chapman har hans støttespillere hevdet at politiet har plantet bevismateriale, i form av flere sorte ryggsekker fulle av brannbomber. Et gresk fjernsyns-team filmet større deler av Simons brutale arrestasjon, og det er da helt tydelig at ryggsekkene ble anbrakt på stedet av uniformert politi. Selv om påtalemyndighetenes troverdighet med dette burde være betraktelig redusert, så er det ingen grunn til å ta frifinnelsen på forskudd. En offentlig granskning av omstendighetene rundt Simon Chapmans arrestasjon ble avsluttet allerede i desember, uten noe å melde.

Siktelsene mot disse åtte har en strafferamme som spenner mellom 7 og 25 år. At de tiltalte er løslatt, om enn under restriksjoner, vil naturligvis sette fart i prosessen. En rettsak kan derfor være å vente allerede i løpet av 2004.

<http://www.indymedia.org.uk/en/2003/09/278180.html>
<http://web.amnesty.org/library/Index/ENG-EUR250092003>

<http://www.wombles.org.uk/actions/thesspris.php>

Simon Chapman blir her utstyrt med sorte ryggsekker.

etterhvert er vanlig når de høye herrer samles rundt matfatet. Det må derfor ha satt en støkk i ordensmakten at aktivister noen dager før toppmøtet okkuperte deler av Aristoteli-universitetet i Thessaloniki, ca. 12 mil fra møte-stedet. Hensikten med okkupasjonen var da nettopp å etablere et senter med forum for debatter, spredning av informasjon og et sted å koordinere demonstrasjoner. Torsdag 18. juni ble rundt 4000 personer samlet til en støtte-demonstrasjon for imigranter.

Det greske politiets svar på motkreftenes mobilisering var, som så ofte ellers i den vestlige verden, mengder tåregass, stump vold og vilkårlige masse-arrestasjoner. Vilkaarligheten viser seg i at av over hundre arresterte ble det reist tiltale mot kun 27 personer – 19 av disse sakene dreier seg om mindre alvorlige forhold, som for eksempel å nekte å etterkomme politiets ordre. Det er derfor nærliggende å anta at elementer innenfor ordensmakten følte behov for å rettferdiggjøre en slik omfattende bruk av maktmidler.

De åtte siste ble satt i det som må kunne kalles den greske versjon av varetekt, med en øvre grense på 18 måneder. Det er også lett å forstå frykten for å falle inn under en eller annen uklar “anti-terror lov”, og sitte på ubestemt tid uten verken prosess eller dom.

To av de varetektsfengselde, grekerne Michalis Traikapis og Dimitris Friouras, er mindreårige og ble der-

THEY ARE NOT ALONE

FREE

THE SALONIKA PRISONERS

(Arrested at the anti-EU summit demo - 21/06/2003)

GA-novellen

Vi har fått en smakebit fra Leif Lønnes nye novellesamlingen «Kutt», som utgis på Purgatorio forlag på vårparten, forhåpentligvis natt til 1. mai... Leif har vært i GA tidligere, med novellen «Det Glade Budskap» (GA nr. 165)

Kyrre Blomsterdalen svelger to femogtjue-milligrams sobril og tar ytterjakka på. Stikker føttene i et par joggesko han har funnet nede ved elva, låser bakdøra og legger kurs mot Carl Berners.

Bur er ikke noe problem. Han hadde fått et gammelt revebur av Simen.

Simen dukker opp når han øyner muligheten av å kjøpe en kilo østlig kvae for en rimelig penge. Simen kan be folk dra hjem og knulle eselet sitt på gresk, han veit hva han skal si for å hoste opp den beste heroinen blant arabere som ikke kan et ord utenom morsmålet; han kan diskutere felatio og analsex med tailandske horer uten å ty til engelske knullegloser.

Kyrre Blomsterdalen setter seg bak i vogna, sammen med en junkie som ikke har fått i seg fast føde siden Clinton førte sigaren opp i fitta til Monica Lewinsky. Han er så utmagra at han vurderer å trekke ham ut av vogna, ta ham med på nærmeste spisested og tvinge i ham mat. Sannsynligvis ingen god idé. Han ville bare spy alt utover golvet og kanskje slå fordi han påtok seg rollen som den barmhjertige forpulte samaritan. Han lar øynene hvile på en anorektisk kvinne i tredveårene, med nystjelt dynejakke, utstråling som et strykejern fra femtitallet og en frisyre utført av en speeda cabaretartist, som etter å ha svelga dagens slakt i avisen med et dusin halvlitere får gråte i fanget til den lokale primadonnaen.

Inne på Tøyen Zoo ligger en eim av høy, urin, frøblanding, jord og ekskrementer som ei skodde over linoleummen. En ufordragelig papegøye med et ondskapsfullt blikk følger ham med øynene.

Han går innerst i lokalet; passerer dvergkaniner, hysteriske hamstere som springer rundt i jævla jul, rotter og marsvin.

Kvinnen som kommer mot ham ser ut til å ha vokst opp på en blanding av marsmellows, gelatinbamser og fuglefrø. Hun har ring i nesevingen, linser med en motbydelig klorvannsfarge, hun er overbitt, har kunstig bleika hår, og om hun napper kusehårene på samme måte som hun napper øyebrynene, bør man helst ha studert antroposofisk arkitektur for ikke å la seg blende av den strengt matematiske formen som materialiserer seg bare noen fit-telengder unna.

«Kan jeg hjelpe deg?»

«Jeg har hørt at de lar seg terrorisere av hamstere,» sier Kyrre, og peker på et bur med fire rosettmarsvin.

«Ja...» Hun ler. «Marsvin er de mest vennligsinnede skapninger du kan forestille deg...»

«Men at et jævla hamster skulle greie å...jeg mener marsvina er jo så mye større.»

En dvergkanin er nok mer passende hvis du leter etter et dyr til å holde marsvin med selskap...»

Hun bøyer seg og åpner buret. Trusekanten tegner seg mot de tetsittende sorte buksene; Kyrre former handa til ei skål og fører den opp i skrittet på henne. Han vil så gjerne kjenne etter om det lille dyret er glatthåra eller rosett, om det er et intetsigende hull dandert av visse gress, eller tykt og frodig fittehår som legger seg på tunga som en fuglunge i reiret. Aller helst ville han trekke buksene av henne og legge ansiktet mot underlivet, for å sjekke om den dunster av salt hav, om den pulserer under tunga hans som hjertet i brystet på en rådyrkalv.

Hun løfter armen avvergende, hyler, som om noen hadde stappa et avkappa hestehode under dyna hennes. Det ser ut som om hun skal til å slå, men hun besinner seg.

«Gå vekk...! Du er ekkel!»

«Slapp av...» Kyrre ler. «Ingenting personlig.»

«Du kan ikke beføle folk og si at det ikke er personlig. Jeg ringer politiet...»

«Gi nå faen,» sier Kyrre, griper håndledet hennes og

Marsvin, isolasjonsteip

Tekst og bilder av Leif Lønne

røsker telefonkontakten ut av veggen, slenger telefonen bort i en krok.

«Hvorfor kan du ikke oppføre deg som folk?»

«Se på marsvinhannen,» sier Kyrre. «Se hvordan han beveger underlivet.»

«Si meg hva du vil, så skal jeg hjelpe deg, og så går du ut herfra...»

«Et marsvin...»

«Han eller hun...?»

«Spiller ingen rolle...»

«Rosett?»

«Ja. Hvor mye?»

Kyrre Blomsterdalen får med seg en liten, gjennomhullet pappeske. «En dag lar du meg kanskje kjenne på

innsiden,» sier han. «Og lukte. Jeg tror at fitta di lukter av mahogny, lær, karameller og fikenblomst. Et skikkelig yin-yang lukte-fitteskinn med andre ord. Dyrisk. En dag vil du kanskje ikke være så jævla prippen.»

«Gå...!»

Kyrre trekker på skuldrene, beveger seg mot døra. Så lukker han øynene, legger hodet bakover og stikker nesa i været; baner vei til en gigantisk fata morgana vagina, snuser intens, som om nesa hans var begravet i hennes aller helligste, ikke på vei til en hara kiri i ettermiddagsrushet, som er i ferd med å forvandle Tøyen til et vepsebol av stangende og tutende bilfetisjister.

Han kommer hjem til Grenseveien med det langhårede marsvinet under armen. I lomma en rull med tre cm bred, elastisk sort isolasjonsteip.

Kyrre har akkurat rukket å finne fram flaska, et par glass, og å sette vannpipa og en skål med isbiter på bordet, da det banker på døra.

«Det er en av de godene man har ved å bo innomhus,» sier Kyrre. «At man slipper å fryse ræva av seg.»

«Du er bortskjemt,» sier Simen. «Du skulle faen meg hatt deg et par vintre på gata.»

«Skulle det gjort meg til et bedre menneske...?»

«Ja, for faen. Eller en omgang hos transvestittene i Marseille og oppdage at du har betalt for å dra noen i kølla.»

«Du skal ikke begjære din nestes eiendom...» sier Kyrre.

Simen får øye på den perforerte pappesken. Drar en pekefinger over hullene. Bøyer seg og forsøker å kikke inn. «Halooo...»

«Du kan skremme den,» sier Kyrre. Han åpner lokket. Marsvinet har allerede greid å spre et par snes centimetersmå, sorte kveiler. Bunnen i pappesken er dekket med sagflis og frøblanding.

«Er det han eller ho?» spør Simen.

«Veit`a faen...»

«Har`n baller?»

«Den har sikkert baller,» sier Kyrre.

«Ja, har du kjent etter, da?»

«Slapp`a Simen. Jeg har hatt marsvinet et par timer.»

«Det er et jævla dyr, Kyrre. Ikke noe å ta på vei for.»

Klumpen har farge utenpå som en gammel, slitt okse-lærssal. Under overflaten dunkel mose.

Kyrre kniper av et par gram og begynner den møysommelige oppvarmingen. Sjekker at rista ligger som den skal i vannpipa og fyller på med blandingen. Fører tenneren til pipehodet. Det bobler i beholderen. Skuldrene hever og senker seg og han puster tungt. Han tørker seg over panna. Går med ustøe skritt bort til vinduet, åpner det på vidt gap, og blir stående i åpningen å sikle og stønne.

Kyrre spyr ut av det åpne vinduet. Han drar handbaken over kjeften, tørker av fingrene på gardina. Så begynner han å le. Hele kroppen rister. Han forsøker å sette seg i en stol, men stolen faller.

Simen vrir korken av flaska og fyller glassene.

Kyrre griper glasset med begge hender, tar først en liten slurk. Plukker opp den ene isbiten og legger den mot panna. Raper høyt. En sky av røyk står ut av gapet på ham.

September sleper seg sakte gjennom Tigerstadens gater.

Gatene er fuktige; det lukter av eksos og gatekjøkkenmat, mugne skorsteinsgårder dynka i hundepiss og duedritt, en salt eim fra havnebassenget.

Noen pønkere står over en ung mann som har falt i gata. En dunst av hjemmebrent og lynol slår mot dem. De kranter om hvem som skal slepe liket ned på Legevakten, om han som slo eller ho som satte i gang kragelen skal bomme spenn til taxi, eller om de skal forsvinne fort som Johny Rotten.

«La oss røyke ei luffe på dem,» sier Simen.

«Hva faen skulle det være godt for,» sier Kyrre.

«Disse folka digger alt fra ukomplisert svimmelhet til tunge psykoser.»

Simen griper fatt i skuldra på en fyr i tredveårsalderen, med høyt hår og tatoveringer oppover lange, senesterke armer. Det lukter oppkast av munnen.

«Det ser ut som om amerikanerne endelig har landa på månen,» sier Simen.

Kyrre stirrer betatt på damene. Han blir kåt som et helvete av nettingstrømpebukser og svarte miniskjørt, naglebelter og tilgrisede lærjakker, heavy øyeskygge og traktorsko. Han dulter en av dem i sida. Den sorte lepestiften ligger tykt og gjør leppene brede. Kyrre fantaserer om å bli tatoveret på skaftet. En sort ring av selvtilitt. Som pogofrelst ringorm var kølla hans en sikker vinner.

Han skulle gjerne mate gåsa på en av pønkens små kusiner.

«Jenny...» sier hun og rekker fram handa.

«Det skjedde mens Jagland ennå gikk i knebukser,»

sier Kyrre.
De slentrer opp Trondheimsveien, bort til Grenseveien. Beveger seg støyende opp til fjerde. Yngstemann legger igjen noen håndfuller halvfordøyde fiskepanetter i oppgangen. André har et norgesglass med heimert i en bærepose.

«Mekker du?» Simen kaster klumpen i fanget på André.
«Skal vi røyke på det monsteret der?» André myser i retning vannpipa.
«Ja. Har du noe i mot det?»
André ler. «Vanligvis røyker vi på ei bømte og et syltetøyglass, den feteste røykemetoden siden brutter'n kula jazzen, solgte trombona og blei pønker.»
«Joa,» sier Simen. «For min del kan vi godt røyke på støvsugeren. Vi kan også godt snu damene på huet og drikke Chivas rett fra dåsa. Eller mekke revene med kusehår og marsvinekskrementer.»
Rommet lukter av fuktige lærjakker og lynol.
«Gi nå faen i kokketeriet, og host opp noe mekketobakk.» Simen tripper utålmodig med beina.
André finner fram en krøllete princepakke fra brystlomma. Drar fram to. Kniper av ei bønne og setter seg til

å varme den mellom to fyrstikker. «Afgan er ikke akkurat hverdagskost,» sier André. «Det er vel ingen vits i å spørre om hvor du får den fra?»
Simen stirrer dumt på ham.
«Kanskje vi kunne gjøre noen dealer...» sier André optimistisk.
«Faen mener du...» sier Simen.
«Kanskje du kunne trenge et fett stereoanlegg? Eller en off-roader...en påhengs- motor, gullsmykker, datamaskin...?»
«En betongblander,» sier Simen.
«Ser`iøst?»
«Jepp.»
«Hva får jeg hvis jeg skaffer deg en betongblander?» spør André.
«Tjue gram.»
«Har du bil med lasteplan?»
«Ikke faen. Skal jeg ha betongblander - skal den leveres på døra.»
«Her?» spør André.
Kyrre trekker på skuldrene.
«Kan du ta imot når som helst på døgnet?» spør André. «I morra, før det blir lyst. Vær her.
Simen samtykker med en håndbevegelse.
«Hva faen skal du me`n?» spør André, og drar ei hand gjennom det skulderlange feite håret, klør seg på den barberte venstre tinningen.
Trine stønner. Jacob ser ut som om han er i ferd med å fortære henne. Som en elskovssyk hvalross velter han seg over henne, tilsynelatende uberørt av at han snart skal røyke en rev som får ham til å glemme alt som heter avtenning.

Den lille familien på fem slår seg ned i kåken til Kyrre. Roger - som er eldstemann på laget - og den eneste som har mer enn ti års skolegang, er svoren Dead Kennedys fan. Han mener alt annet fra statene stinker. Hollywood-indianere stinker. Bilindustrien stinker. Clinton og Nasa stinker. «Vi må alle bli gode syndikalister,» sier Roger. Så legger han armene rundt betongblanderen.
«Skjønnet,» sier Simen. «En betongblander representerer den ultimate skjønnet.
«Du er sprø,» sier Jacob.
«Har du et teppe?» spør Simen.
Kyrre romsterer i skapet inne på soverommet og kom-

mer tilbake med et blått ullpledd på to ganger to meter.
«Fire gafler...?»
Simen deler hasjen i to, stikker gaflene i den ene piecen. Så bygger han et miniatyrbål i bønn av betongblanderen, plasserer gaflene sånn at hasjklumpen hviler i lufta noen centimeter over. «Dette lærte jeg av noen lakota-indianere i statene,» sier Simen. «Det hører med til historien at bygningsarbeiderne sov, åt, dreit og vaska seg i skjelettet helt til huset sto der ferdig og det bare var å flytte inn.» Simen tenner bålet, stikker hodet inn i blanderen og legger teppet over hodet så det dekker åpningen; blir stående urørlig, som en fotograf fra tiden rundt unionsoppløsningen med søta bror.
Så trekker han hodet ut, før han uten et ord går rett i golvet.
Sistemann i blanderen er Johnny. De lar ham romstere til de mener han har fått nok. Eller er det at Trine synes at lydene han gir fra seg ikke er de parringskåte hvinene som Simen banner på at de er. Stillheten ruger over rommet som ei høne over et steinegg. Ingen veit om de skal sette seg på golvet, legge seg i entréen, eller stå rett opp og ned som overdoserte tilafonkyllinger i en slaktersal.

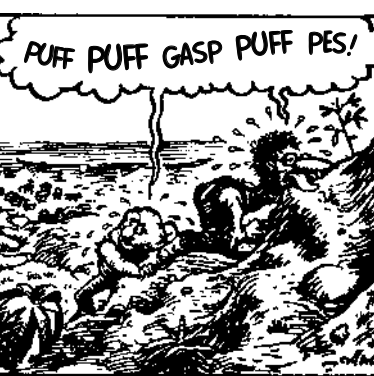

Det er duket for en tid som er en anelse skarpere i lufta; sola skinner ikke lenger med den samme bløte intensiteten som karakteriserer seinsommeren.
Kyrre bretter opp kragen, får øye på to skadeskutte fugler med gitar og tamburin. De synger noe meningsløst, Fugs eller annet nihilistisk møl fra sekstitallet. André har gipsa foten fra ankelen opp på låret. Han har store brune felt i handflata og den er kald å holde i. Først nå legger Kyrre merke til at Roger mangler tuppen på langfingeren og nesten hele pekefingeren på den venstre handa. Roger tamburinmajor.
Kyrre registrerer to sortkleddes som seiler opp på sida av dem. De virker altfor unge for den autoritære utstrålingen uniformene gir dem.
«God ettermiddag,» sier den ene, men det høres mer ut som en trussel.
«Sitter dere her og lager bråk?» konstaterer den andre, med et svakt spørrende tonefall på slutten av setningen, for å gi dem sjansen til å forklare at de bare er ute på en liten picnic, og at de nå er gått tomme for eplevin.
Den rødhårede tar tak i håret til Kyrre og smeller til ham med flat hand over neserota.
Han kaster opp på golvet.
«Du har kanskje røyka for mye hasj?»
Kyrre kjenner hvordan det svir etter giftingen. «Får du ikke dunka nok på familien hjemme?» sier Kyrre, med stål i blikket.
«Hold kjeft, ditt langhåra takras!»
«Jeg har krav på å få vite navn og nummer.»
«Okei, din dritt. Mitt navn er Didriksen. 685 Didriksen. Og prøv aldri noe kødd med meg, for da skal du få se fascist...»
De azurblå øynene til Didriksen trekker seg sammen. Han trækker i spyet og banner, tørker over skoene med et lometørkle. Skoene er så blanke at de må ha vært polert den samme dag. Buksene har den fascistiske blåsvarte fargen som karakteriserer lovens lange arm. Skjorta har en optimistisk lys blå fargetone, som skal skape en illusjon om at eieren er til å snakke med.
«Hvor bor du?» bjeffer Didriksen.
«Gi nå faen...»
«Du satt sammen med de to andre apekattene nede på stasjonen og lagde kvalme. Dere bråka med trafikantene. Vi har vitner. Dessuten liker jeg ikke folk som slenger med leppa. Hvor har du vært i natt?» Didriksen sparker ham hardt på skinnleggen.
«Ute.»
«Forrige natta?»
«Hør her. Du skjønner vel at du ikke kommer noen vei på denne måten?»
«Tingene dine...?»
«Jeg eier ikke mer enn jeg står og går i,» sier Kyrre.
Skulle han kanskje danse "Svanesjøen" for dem? Eller stå på hendene mens han sang noen strofer fra "Mellom bakkar og berg utmed havet"?
«Kle av deg, Blomsterdalen.»
Motvillig sparker han av seg skoa, knapper opp buksene og drar dem av seg.
«Underbuksen.»
Han lar underbuksen falle, og sparker den bort til de

andre klærne.
«Går du gjennom klærne, Andersen?»
Didriksen forsvinner ut av rommet, med noen av tingene til Kyrre.
«Spre bena og bøy deg framover, Blomsterdalen.»
Det er kjølig i rommet. Kyrre bøyer seg sakte framover. «Mange mennesker foretrekker faktisk å se sin samtalepartner i øynene under en samtale, Andersen. Trives du i jobben din...?»
Didriksen henter en lang, spiss metallgjenstand som han setter seg til å tromme mot de sorte lærstøvlene.
«Legg deg ned! På magen!»
«Jeg skal lage et helvete for deg, Didriksen. Ved Satan, jeg sverger...»
«Er du fortsatt interessert i å komme med politiske ytringer?» spør Didriksen.
Kyrre legger seg naken på det kalde golvet.
«Her på huset er vi hverken fascister eller psykopater. Vi opprettholder ro og orden for en lovlig valgt kristelig-demokratisk regjering,» Didriksen legger an en forsonlig tone, som om det å nevne den kristelige regjeringa får ham til å føle seg som Jesus på korset.
«For alt jeg veit er du bare en taper som er hekta på uniformer,» sier Kyrre.
Som svar får han et spark i nyrene.
Kyrre reiser seg og trekker t-skjorta over hodet. Tomler rundt, mens han får på seg resten av klærne. Han kunne ikke huske at skoa hadde vært våte.
«Vi fant hasjpipa di,» sier Andersen. «Neste gang kommer vi og tar hasjen din!»
«Stikk!» Didriksen osrer av forakt. «Ta med isole-ringsteipen.»

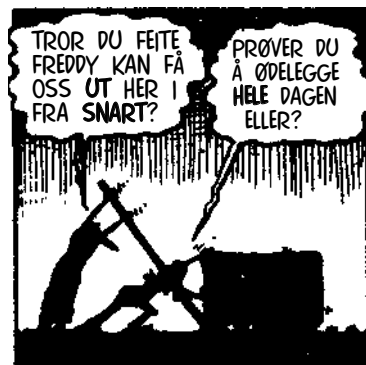

Sinsentrikken er uendelig mye vakrere enn han kunne huske å ha sett den. Han går av på Carl Berners og vakler opp Grenseveien. Uten nøkler. Trykker hardt på dørklokka som om det skulle påvirke intensiteten av ringelyden.
Døra opp.
Han lener seg til rekkverket. Skrittene låter tunge i den mørklagte oppgangen. Vel oppe i fjerde banker han utålmodig på døra, hører at det skraper mot golvet av en stol inne på kjøkkenet. Kyrre henter isolasjonsteipen fra lomma. Døra siver opp og et par trette, rødkantede øyne myser mot ham.
«Simen...?» Kyrre lander mykt mot en lang rad med sko. Blir liggende med isolasjonsteipen i handa. «Du må ta deg av Johnny noen dager. Gi ham frøblanding, vann med c-vitaminer og friske grønnsaker. Rosettjævelen bare digger grønnsaker.»
«Hva faen har hendt med deg?» Simen klør seg i ræva. Han holder en hjemmelaget sjobang med påmontert mai-ser. «Trekker du i gang, eller...»
«Her...» Kyrre gir ham isolasjonsteipen. «Jeg har hatt et møte med Didriksen. 685 Didriksen. Han har pissa i skoa mine. Jeg har lovet å aldri glemme ham.»

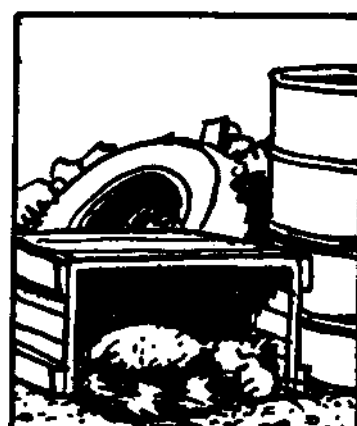

FEITE FREDDY'S
KATT

COPYRIGHT © 1997 BY
SHIRLEY AND GUY

Al-Qaida mistenkt for telefonterror

CIA meldte mandag at de hadde skaffet en video som viste mistenkte al-Qaida medlemmer tilsynelatende i gang med telefonsalg.

«Denne videoen, skaffet fra sikre kilder, inneholder uklare klipp av en gruppe menn sterkt mistenkt for å være al-Qaida medlemmer, i ferd med telefonsalg av ferie hjem-utleie, avisabonnement, telfonabonnement og en lang rekke andre produkter og tjenester», sa CIAs direktør George Tenet på en pressekonferanse. «Mange av disse oppringningene har skjedd, utrolig nok, midt i middagstiden».

Videoen er ikke det eneste beviset for telefonsalg-aktivitet innen al-Qaida. Ifølge Tenet har agenter som fulgte organisasjonen det siste året gjort store framskritt i å infiltrere al-Qaedas kommunikasjonsnettverk. Til slutt fikk de tilgang til sendinger til og fra al-Qaida ledelsen. Disse inkluderte et antall oppringninger til tilfeldig valgte amerikanske statsborgere.

Generalmajor Dan K. McNeill ledet i desember et søk gjennom grotter nær den afghansk-pakistanske grensen, og avdekket ytterligere bevis som støtter telefonsalg-teorien. Innen i en hule fant McNeill og hans tropper en rekke tomme avlukker med hver sin telefonlinje og ringeklokke, som vanligvis brukes til å signalisere et vellykket salg.

«Jeg trodde ikke mine egne øyne», sa McKneill, som også fant bruksanvisning-

er for bygging av bomber og detaljerte kart over amerikanske landemerker. «På toppen av all den ødeleggelse disse menneskene allerede har forårsaket, var det nå planer for å trakassere det amerikanske folk med et hjerteløst angrep av tilbud på alt fra rabatterte ADSL-linjer til lavrente kredittkort.»

Selvom CIA allerede har samlet mange indisier i saken, kan det vise seg at det avgjørende bevis blir en påstått PR-video fra Osama bin Laden, nå i bevaring hos CNN. Den kontroversielle videoen, som aldri har vært vist på TV, sies å vise bin Laden holde en pep-talk til sine føl-

gere, å oppfordre dem til å tenke positivt og tro på produktet de selger – alt under slagordet «Smil og Ring».

Blandt de mange ofrene for al-Qaedas telefonsalg er Bernice Parks i Coral Gables, Florida, som brukte 45 minutter på å prøve å avslå et tilbud fra «Mohammed» på takstein til huset. Men den pågående selgeren vant til slutt, og hun endte med å bestille full pakke. De

\$3000 som ble belastet Parks' kredittkort – en sum hun trodde var «bunnpris, særlig sammenliknet med hva de store firmene tar» – antas å ha blitt kanalisert gjennom al-Qaidas omfattende pengevaskingskartell.

Måten al-Qaida innfridde avtalen på viser en total forakt for Forbrukerrettighetene. Tre arabisk utseende menn med turban kom i en umerket varebil og installerte hva Parks beskrev som «et slitt tak som så ut som det hadde blitt tatt fra et annet hus».

«Disse onde menneskene går etter lettlurte husmødre, sentralbordfolk som kjeder seg på jobben eller forsvarsløse eldre som meg», sa Parks. «Hjemme, eller på jobben... det spiller visst ingen rolle for dem.»

På tross av stadig økende indisier benekter al-Qaida-lederne som sitter på Guantanamo Bay at deres gruppe er involvert i tigging over telefon.

«Al-Qaida er villig til å bruke mange midler for å nå sine mål,» sa Tariq al-Salaam, «men å forstyrre folk med påtrengende, uønskede telefoner er dog ikke blandt dem.»

Jerry Wiener, en 75-åring fra Metairie, Los Angeles, ble nylig overtalt til å kjøpe en time-sharing leilighet i «Yumabad, Arizona», for \$4200 per måned. Hun appellerer sterkt til myndighetene om å må gå til handling.

«Hvis det var opp til meg skulle hver teneste av de dyrene bli slept ut og avlivet på et offentlig torg», sa Wiener. «Jeg syn-

tes disse al-Qaida typene var ille før. Men å drive påtrengende, aggressiv telefonsalg mot tilfeldige, uskyldige fremmede som bare vil spise middagen sin i fred? Lavere enn det kan man ikke falle.»

Norske myndigheter tar avsløringene fra USA alvorlig, og anbefaler alle nordmenn å reservere seg mot all direkte markedsføring, både på telefon og post. «Når vi vet at alle har reservert seg, blir det lett å oppdage de aktørene som ikke følger loven», sier Odd Einar Dørum på en pressekonferanse innkalt i all hast.

«Blandt disse vil vi finne Al-Qaida». Han minner om at det bare er å gå inn og registrere seg på Reservasjonsregisterets hjemmeside, www3.brreg.no/oppslag/reservasjon/ så skal du være spart for alle telefonterroristiske inngrep i privatlivets fred.

«Siden registeret ble opprettet i 2001 har nesten 400.000 beskyttet seg mot denne terroren. I denne for vårt land så alvorlige tid vil jeg oppfordre alle gode, patriotiske nordmenn til å slutte opp om denne menneskelige mur mot all verdens telefonterrorister» avslutter Dørum.

The Onion / Gateavisa

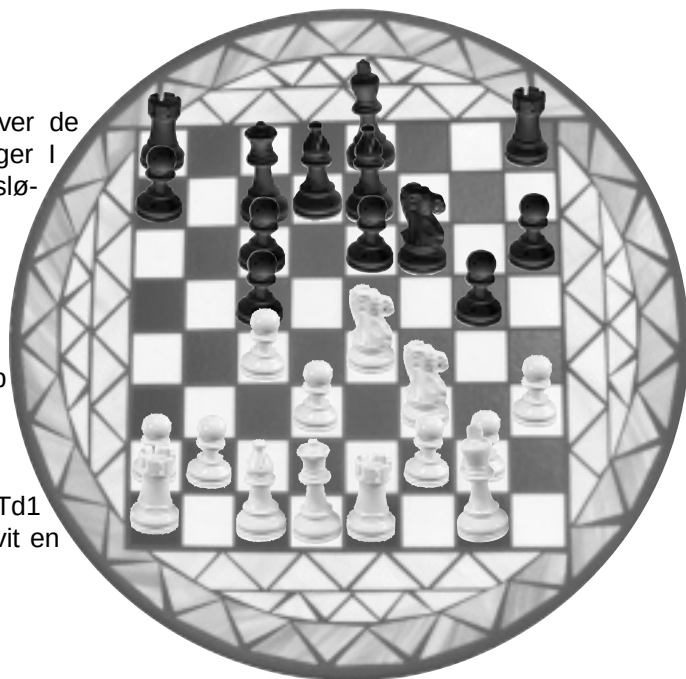
SPORTEN

Rapport fra seriesjakken

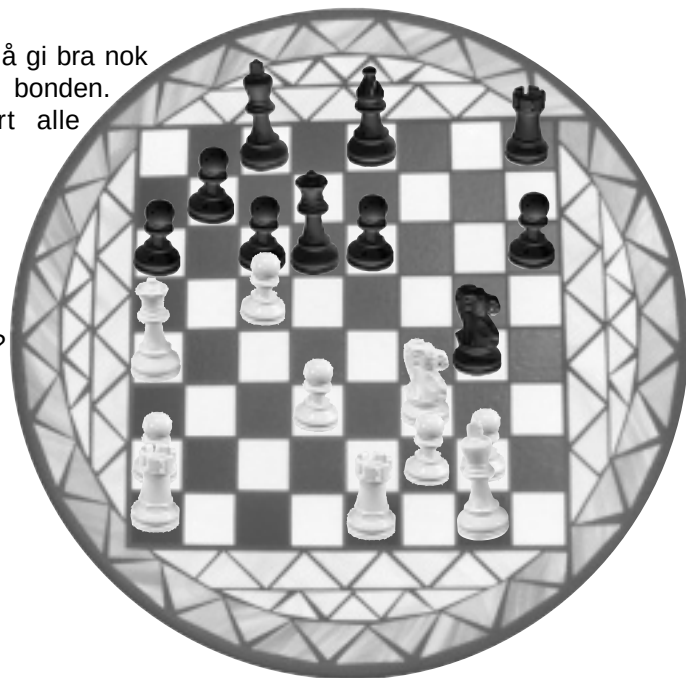
I år som i fjor er Arbeidskollektiviets sjakkklubb Sorte Bønder med i bedriftsseriens 2. divisjon. Innledningsvis kan man tyde av resultatene at tapet av 1. Bordsspiller Svein Åge Johansen merkes. Hittil er kamper mot TV2/Netavisen, veritas, Oslo Taxi og Posten 2 over seks bord unnagjort, med tre tap og en uavgjort som resultat. For tilhengere av statistikk vil dette kanskje fortone seg som dyster lesning, men lyspunktene er der. For eksempel har

Her er vinnerpartiet fra siste runde, hvor vi tapte 4.5 – 1.5

1. e4 c5
2. Sf3 Sc6
3. Lb5 e6?!
4. Lxc6 Dxc6
5. D3 Sf6
6. o-o Le7
7. c4! h6
Hvit tar full kontroll over de hvite feltene, og stenger i praksis svarts hvitfeltsløper ute av partiet.
8. Sc3 Dc7
9. E5 Sh7
10. Te1 Ld7
11. Se4 g5!?
Svart velger angrep framfor forsvar
(11. ... 0-0
12. Le3 b6
13. Dc2 med planen Td1 og d4, ser ut til å gi hvit en komfortabel fordel).
12. h3 f5
13. exf6 Sxf6

14. b4! g4?
Et posisjonelt bondeoffer som fullfører hvits utvikling og totale kontroll over brettet.
(14. ... Sxe4
15. Txe4 cxb4
16. Se5 0-0!?
17. Dh5 ser ut til å gi bra nok kompensasjon for bonden. Nå brenner svart alle broer)
15. hxg4 Sxg4
16. bxc5 0-0-0
17. Da4! A6?!
18. La3 Le8
19. Sd6+ Lxd6
20. cxd6 Txd6?
21. Lxd6 Dxd6
22. C5

Som dere veit brenner GateAvisa alle innsendte dikt ved en enkel seremoni ved fullmåne. Men ingen regel uten unntak, og unntaket denne gang skyldes at den sittende redaksjonen syntes diktene hadde noe for seg... i alle fall synes vi de var enkle nok for selv oss å forstå og likevel «dype». Det er innlevelsen som er essensen DEJA VU! Hvor deilig det er å få satt ord på det, og ikke minst viktig!

Den lille diktboka (i CD-størrelse) hadde sin slippfest på Killyrego i Oslo sist sommer og kom i et opplag på 200. De er revet bort nå og det er derfor blitt trykt et nytt opplag.

Ta kontakt med På Pur Forlag, tlf.: 943 21 020 hvis du vil sikre deg et eksemplar.

Ellers er det bare å vente i spenning for Mogens har mye i gjære, blant annet å samle landets ypperste doppedikt i en og samme bok.

Vørsågod, noen smakebiter...

OPENBARINGA

Og då,
Akkurat i den augneblinken eg trudde eg hadde teke for Mykje
Innså eg
At eg aldri kan få nok

MISJONÆREN

Ei jente kom bort til meg og spurde som så:
Eg trur på Jesus, kva trur du på?
Eg sa:
Eg trur på flunnisar, hypperar, speed og meg sjølv
Eg trur på knips, K.P. kjærleik og gjengen
Eg trur på GHB, 2CB, LSD og Gud
Eg trur på deg, vil du vere min brud

Ho sa:
Kva er du for ein satan, min sønn
Som ikkje sansar krafta i Gud sin eiga løn?
Eg sa:
Eg veit at ketamin og kokain og hasjisj gjer meg glad
Eg veit eg dansar best når det er tidlig morgon
Eg veit at ekte lukke er å freake med ein dude
Men forresten vil eg ha svar
Vil du vere min brud?

Ho sa:
Eg er redd du vil bli heit i helvete, mitt barn
Som ikkje tek Gud som din frelsar og far.
Eg sa:
Eg tek knark gjennom nosi kjeften og ræv
Eg inhalerar, dropper snortar og impriviserar
Eg dryp syre rett på min nakne hud
Men si meg no kjæring
Vil du vere min brud

Ho sa:
Kva for ein kvinne vil vel ha deg i hus
Ein synder, narkoman og fattiglus?

Eg sa:
Vel, sjå det på eit anna vis så ver det bra
Eg tek den heilage miks av coke og viagra
Og under fyste akt du vil høyre englekor
Under andre akt vil du sjå Jesu mor
Under treie akt du er i paradis
Det er omtrent her eg er ferdig med oppvarminga mi

Det er under fjerde akt du sansar jorden beve
Og mirakel på mirakel strøymar opp fra skrevet
Og under femte og sjette og sjuande akt
Vil du vere fortapt i ein høgare makt
Og til slut når vi har komme til akt nummer ti
Vil eg dra meg ut av din smale sti
Eg vil tenne ein røyk og roe litt ned
Mens du berre vil sanse Gud sin heilage fred

Ho sa:
Hmmmmmmmm
Eg må tilstå at du pratar varmare enn paven
Og eg trur du kan svinge med hyrdestaven
Eg trur vi sammen kan sjå lyset mitt lam

Sjølv om vi kanskje gjeng ein smule fort fram
Men eg kan ikkje høyre nokon innvending frå Gud
Så tek no mi hånd, og før heim din brud

NACHSPIELDRONNINGA

Eg har dreve med utagerende festing.

Eg har smatta på hasjsigarettar, men inhalerte ikkje
Eg har tygd på ecstasy-tablettar, men svelgde aldri.

No,
Sug eg ein kongeleg penis,
Men eg svelgjer framleis ikkje.

SIGNALAR

«Ein morgonknakk kanskje?»
sa eg, medan eg gnei ein stiv ein inntil den mjuke rompa hennar.

«Eg er for trøtt. Eg orkar ikkje,»
sa ho, og gnei den mjuke rompa si hardt tilbake.

«Er du heilt sikker?»
sa eg, og tok av undisen.

«Jau»,
sa ho, allereie naken og på rygg med sprikande bein.

«Nokre gonger er du heilt umogleg,»
sa eg, og la meg til å sove, lettare vonbroten.

Signalar.
Eg tek dei berre ikkje

Gateavisas
aktivitets
hjørne

I dag:
**Bygg en kul
legorobot**

Det er et sørgelig faktum at altfor få aviser har gode legospalter. Når selv ikke den kulørte barnepresse er sitt ansvar bevisst, må Gateavisa gjøre sitt for å rette på situasjonen.

De fleste av våre lesere har helt sikkert erfaring med lego-technic. Med akslinger, tannhjul og stempler har man et utall muligheter til å bygge biler og maskiner med "teknikk som i virkeligheten". Ekstra gjevt var det å sette motor på modellene, men ofte ble gleden kortvarig. Man bygde et par biler som kjørte frem og tilbake og en kran som gikk opp og ned, før man ble lei og motoren ble forvist til glemsel i bønn av legokassa.

I håp om å redde noen motorer fra denne triste skjebne, bringer vi her ved tegninger for en enkel robot drevet og styrt med kun en sådan. Som man ser nederst til høyre kjører den fremover når motoren går en vei, og svinger når den går den andre veien. Dette er et stort fremskritt, da roboten nå kan kjøre over HELE gulvet, og ikke bare frem og tilbake.

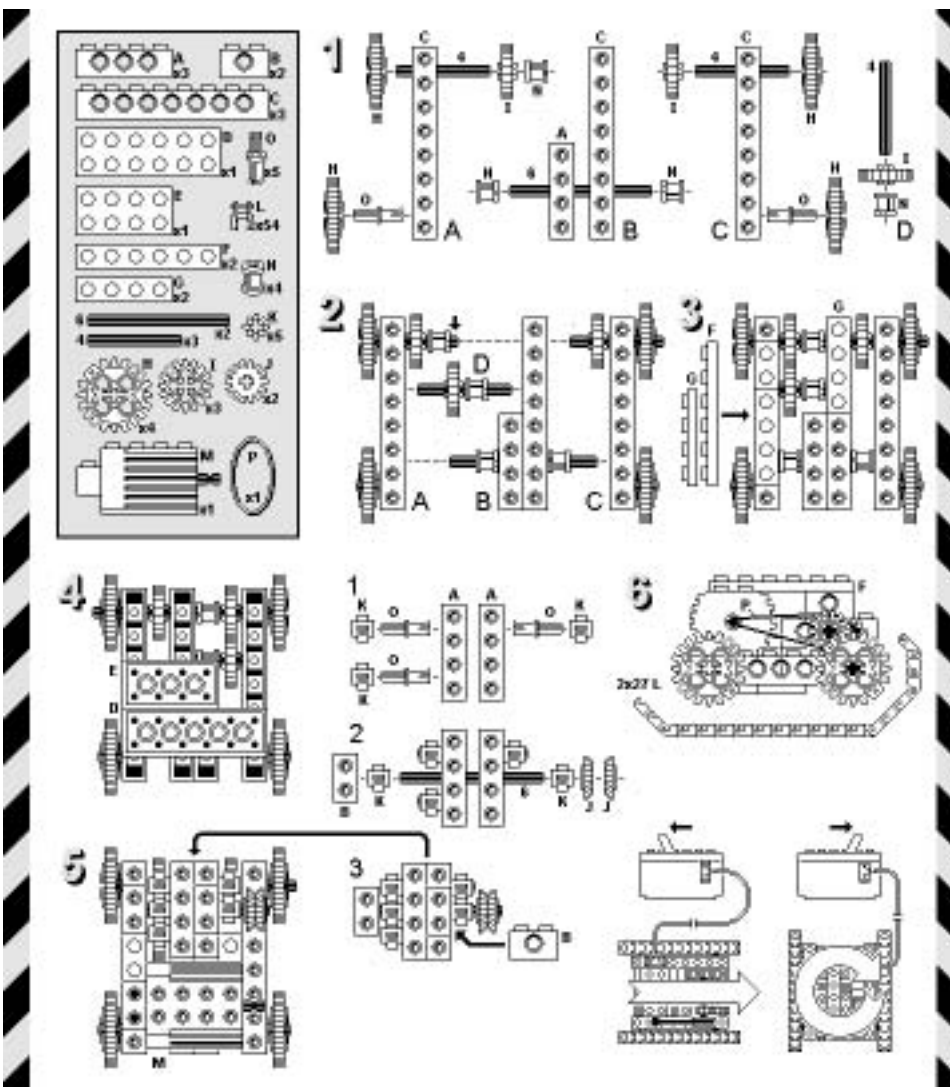
Tegningen burde være rimelig enkel å følge, legg bare merke til at delene D - G er flate, og at hjulakslingen er forskjøvet en anelse mot høyre i trinn 2. Ellers lar vi robotens virkemåte være en øvelse for leseren.

Av praktiske grunner ble roboten laget med den gamle 4.5V-motoren, men å tilpasse den til de nyere 9V-motorene skulle ikke være noe stort problem. Siden det bare er brukt 15 år gamle deler, behøver du heller ikke løpe & kjøpe de nyeste settene.

Dette er kun en grunnkonstruksjon, med litt fantasi burde det være lett å finne på forbedringer, som f.eks å utstyre den med følere så den kan kjøre rundt av seg selv. Har man flere motorer (og batteribokser) kan man ha robotkrig, bygg en arm oppå og se hvem som klarer å velte motstanderen. Hvis du bygger roboten speilvendt vil den svinge motsatt vei, kjekt til "leftie vs. rightie"-kamper...

Axel

På nett:
Lego.com: Mange kule nyheter, etter en heller semmer periode på slutten av 90-tallet. Se også **www.brickshelf.com** (har masse innscannede byggetegninger) og **www.lugnet.com** for bilder, tips osv.

Bokcafénotater:

Mikhail Bakunin

(1814–1876):

Politikk og antiteologi

Det er ikke hver dag det i Norge blir utgitt bøker av Mikhail Bakunin, anarkismens apostel, dødsdømt i flere europeiske land og flyktning fra tsaristisk fengsel og forvisning. Faktisk er Det revolusjonære spørsmål, den boka det i hovedsak skal handle om her, og som kom ut ved årsskiftet, kun den andre Bakuninutgivelsen på norsk overhodet.

I få ord først, hvem var Mikhail Bakunin? I rekken av grunnleggende anarkistiske teoretikere blir Bakunin gjerne oppfattet som den som omformer Proudhons mer håndverksbaserte "mutualisme" til en klarere revolusjonær sosialistisk teori, en "kollektivism" med appell for de brede arbeidende masser. Bakunin er imidlertid ikke mest kjent som teoretiker, men som barrikadekjemper og revolusjonær organisator. Det er Bakunin som i den 1. arbeiderinternasjonale (og andre steder) legger det organisatoriske grunnlaget for at den egentlige anarkistiske bevegelse skal begynne å utvikle seg fra ca. 1870 av.

De fleste av Bakunins arbeider er kortere artikler med utgangspunkt i den dagsaktuelle situasjon; hans hektiske liv ga ham i liten grad anledning til å skrive lengre bøker. Han skal også selv ha innrømmet at han manglet evnen til å følge strenge skriftlige disposisjoner og strukturer, og ofte var tilbøyelig til å fortape seg i digresjoner. Så ingen av hans prosjekterte bøker ble ferdiggjort - kanskje med unntak av *Statlighet og anarki* fra 1873. Dette forklarer også hvorfor man ofte har foretrukket å utgi Bakunins tekster i utvalg og utdrag, slik at man dermed får tatt med de beste passasjene fra hans lengre (men altså ufullførte) arbeider. Et slikt tekstutvalg er *Centralism eller självförvaltning*, som ble utgitt på Federativs förlag i 1980 og som fremdeles er å få tak i.

Den mest kjente og hyppigst publiserte lengre teksten av Bakunin er *Gud og Staten* fra 1871, det første og altså inntil nylig eneste verket av Bakunin utgitt på norsk (av "Norges Social-anarkistiske forbunds forlag" i 1924). I dager boka tilgjengelig på svensk (*Gud och Staten*, Federativs förlag 1995).

Hovedteksten i *Det revolusjonære spørsmål* er den andre av Bakunins mest kjente lengre tekster, "Føderalisme, sosialisme og antiteologi" fra 1867, på ca. 150 sider. Dette er en av hans første klart anarkistiske tekster (selv om betegnelsen "anarkisme" ikke opptrer, derimot "revolusjonær sosialisme" og dens motpol "statssosialisme"). Teksten ble skrevet for den borgerlig-pasifistisk organisasjon med sete i Geneve i Sveits, "Ligaen for Fred og frihet", som bl.a. arbeidet for å unngå en europeisk storkrig. Bakunin hadde sannsynligvis ingen illusjoner om organisasjonens revolusjonære potensiale, men ønsket å bruke den i propagandaøyemed.

Hans opptreden på organisasjonens kongress 1867 var for øvrig Bakunins første offentlige opptreden på 18 år. Som den legendariske skikkelsen han på denne tiden var blitt, bl.a. pga. sine bedrifter, sine fengselsopphold og sin eventyrlige flukt, ble han mottatt med stormende applaus fra de 6000 delegatene da han - "som en noe subbene og for tidlig eldet mann, skjodesløst påkledd og ikke altfor soignert" (som det heter i et historieverk) - gikk fram for å innta sin plass på podiet.

Han ble valgt inn i Ligaens sentralkomiteé, som han i stor grad skal ha klart å påvirke under arbeidet med å forberede neste kongress. Det er som et innslag i denne påvirkningsprosessen at han skrev "Føderalisme...", som aldri ble utgitt i Bakunins levetid.

Føderalisme kontra nasjonalisme.

I den første og korteste delen av skriftet redegjør og argumenterer Bakunin for nødvendigheten av en føderalistisk organisering av Europa nedenfra og opp. ("Føderalisme" er i anarkistisk betydning en fri sammenslutning av enheter på like fot, altså uten over- og underordning). En av hans konklusjoner i denne første del lyder som følger:

"Alle tilhengere av Ligaen (...) bør bruke all sin energi til å omforme sine respektive land for å gjøre det mulig å erstatte den gamle organisering ovenfra og ned og som bygger på vold og autoritetsprinsippet med en ny organisasjonsform som utelukkende bygger på befolkningens interesser, behov og naturlige ønskemål ut fra prinsippet om en fri føderering av individene i kommuner, en fri føderasjon av kommunene i regioner, en fri føderering av regionene og nasjonene senere i

Europas forente stater og til sist i verden som helhet."

Bakunin var selvfølgelig klar over at begrepet "nasjon" så langt fra var uproblematisk, og skriver lengrer nede:

"Ligaen vil anerkjenne nasjonalitet som en gitt kjensgjerning med all rett til å eksistere og utvikle seg fritt. Ligaen kan likevel ikke godkjenne nasjonalitet som et prinsipp fordi prinsipper nødvendigvis må være allmenne og nasjonalitet kjennetegnes nettopp ved å være eksklusiv og ekskluderende. Det såkalte nasjonalitetsprinsippet (...) er ikke noe annet enn en manøver fra reaksjonens side for å avlede den revolusjonære begeistring. (...)

Nasjonalitetsprinsippet uttrykker ikke noe annet enn statens ambisjoner og påståtte historiske rettigheter. Ligaen må derfor betrakte nasjonale rettigheter som den naturlige konsekvens av frihetsprinsippet, men i det øyeblikk de går ut over eller vender seg mot friheten slutter de samtidig med å være naturlige rettigheter."

Bakunin ser altså ut til å ha vært klar over at å prate om "nasjonen" raskt etablerer en abstraksjon i hvis navn det er mulig å styrke gamle undertrykkelsesforhold, og ikke minst å etablere nye sådanne.

Og sett fra vårt ståsted på begynnelsen av det 21. århundre må begrepet om

nasjonalitet og "nasjoner" sies å være en av de mest dødelige eksportvarene som er blitt eksportert fra Europa til resten av verden overhodet.

I del II om sosialismen gir Bakunin bl.a. en slags oversikt over sosialismens utvikling fram til hans egen tid. Han legger stor vekt på å skille mellom (borgerlig) republikanisme og sosialisme, og han argumenterer for sosialismens fortsatte relevans, og da ikke som statssosialisme, men som en frihetlig sosialisme. I denne forbindelse kommer han med det

s o m

kanskje er

hans mest siterte

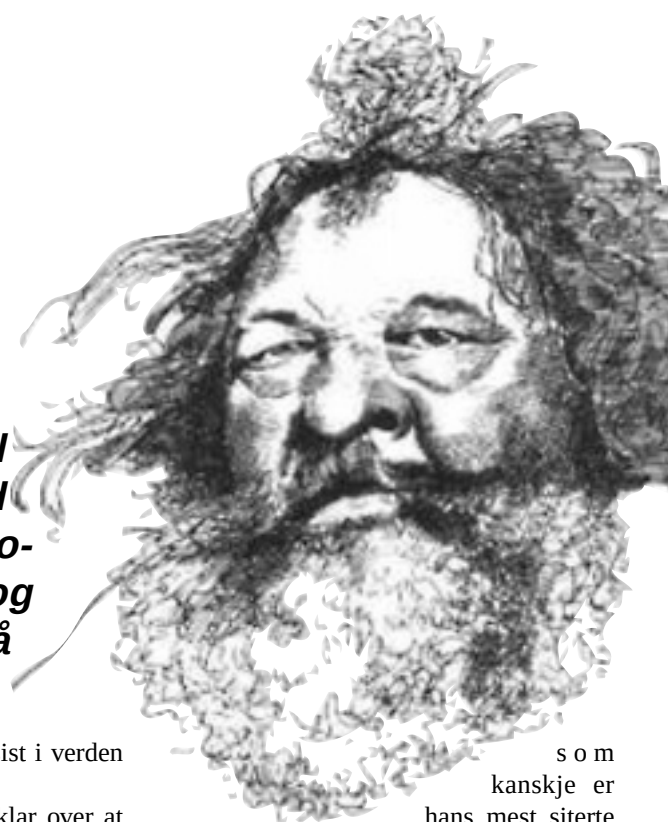
formulering, som man finner på s. 70: "Vi er overbevist om at frihet uten sosialisme er privilegier og urett, og at sosialisme uten frihet er slaveri og brutalitet."

Politisk anti-teologi.

Den lengste (og kanskje mest interessante) biten av teksten er avsnittet "Anti-teologi" på drøyt 100 sider. Det er her man ikke bør glemme Bakunins bakgrunn i venstrehegelianismen, og hans begeistring for Feuerbachs filosofi. Ifølge Feuerbachs religionskritikk har mennesken fjernet egenskaper og trekk fra seg selv og prosjisert dem inn i religionens Guder. Dermed blir det som egentlig er en samling av menneskelige egenskaper i religionene til noe som står overfor mennesket som en fremmed makt som gjør krav på dyrkelse, respekt og lydighet. Samtidig med at en slik "abstraksjon" oppnår effektiv makt, kan også presteskaper gjøre seg til en privilegert kaste som setter sitt preg på og utfyller den verdslige makt i undertrykkelsen av menneskene.

Der Bakunin går lenger enn Feurbach, er når han ut i fra den samme inspirasjonen ser troen på Staten som en i utgangspunktet lignende (om enn verdslig) abstraksjon hvorigjennom menneskene fjerner sine sosiale og skapende egenskaper fra seg selv og plasserer dem i et utvendig sett av institusjoner som også gjør krav på lydighet, respekt og dyrking. Og det som har etablert seg som en slik abstraksjon er selvfølgelig ikke bare tankemessig gitt, men blir en makt som utgjør en viktig støtte for den kapitalistiske utbytting og undertrykking, med bakgrunn i en bestemt funksjon: "Akkurat som den religiøse og himmelske abstraksjon Gud i virkeligheten representerer presteskapets virkelige og direkte interesser, slik representerer den politiske abstraksjon staten Guds jordiske motsvarighet, de ikke mindre direkte og virkelige interessene til borgerskapet som er den vesentligste om ikke den eneste utbytende klasse." Når det gjelder forholdet teologi - politikk, skriver Bakunin følgende:

"Det er en forunderlig likhet mellom teologi - som er kirkens vitenskap - og politikk - som er statens teori. To tilsynelatende motsatte måter å tenke og handle på møtes i en felles overbevisning: Det er

nødvendig å ofre den menneskelige frihet for at menneskene skal bli moralske og for at de skal bli forvandlet til helgener ifølge synet til kirken og til lovlydige borgere ifølge synet til staten. Vi for vår del er ikke det minste forundret over dette (...) for vi er overbevist om at politikk og teologi er to søstre som har samme opphav og arbeider mot de samme mål, men med forskjellig ordbruk. Enhver stat er en jordisk kirke, og enhver kirke med sin himmel for de salige og udødelige guder er på sin side en himmelveendt stat."

Kritikken av kontrakts-tenkningen.

Bakunins hovedinteresse i "Føderalisme, sosialismeog antiteologi" er imidlertid ikke eneveldet, men den mer liberale samfunnskontraktsteorien (Rousseau, Locke, Kant og Rawls) som han på en effektiv måte skildret mot-sigelsene i. Ifølge kontraksteorien er menneskene absolutt frie kun før de har sluttet seg sammen i samfunn. Når de derimot deltar i sosiale enheter, blir deres "frihet" redusert, ved at de individuelle frihetene motvirker og begrenser hverandre. Slike individuelle og gjensidig begrensende friheter er nettopp markedets og (ny-)liberalismens frihetsoppfatninger, som har gjort seg temmelig enerådende i våre dagers BI-infiserte politiske kultur. På samme måte er en form for kontraktsteori blitt den dominerende borgerlige statsfilosofi. Men Bakunin har nettopp et helt annet frihetsbegrep enn dette "Jeg sikter til den frihet for det enkelte menneske, som ikke kjenner andre menneskers frihet som en begrensning, men tvertimot som en bekreftelse på og en uendelig utvidelse av dets egen frihet. En slik ubegrenset frihet for den enkelte forutsetter alle frihet". Dette betyr også at den virkelige frihet bare kan oppstå som et resultat av de samfunnsmessige og historiske prosesser som gjør alle fri - den kan slettes ikke eksisterer forut for samfunnet. Og som en kjent Bakunin-formulering sier det, "så lenge det fins bare én person som er i lenker, så er ikke jeg fri".

Ifølge Bakunin blir det antatt at menneskene levde i absolutt frihet i sin naturlige ville tilstand før de inngikk denne kontrakten, mens han mener de egentlig levde i et permanent avhengighetsforhold til problemene i sine omgivelser. De slo seg sammen i samfunn for å beskytte seg mot disse problemene som kunne inkludere andre mennesker, også medlemmer av samfunnet de var iferd med å utforme. De primitive menneskene var altså fullstendig frie, men kunne bare nyte denne friheten sa sant de ikke kom i kontakt med andre mennesker. Friheten til den ene har ikke behov for friheten til den andre, men medfører derimot en negasjon av friheten til alle andre mennesker. Når alle disse frihetene møtes vil de begrense, fornekte og ødelegge hverandre.

Bakunin skriver:

"For ikke å ødelegge hverandre fullstendig utformer de en eksplisitt eller implisitt kontrakt der de oppgir visse sider av seg selv for å trygge resten. Denne kontrakten

blir grunnlaget for samfunnet, eller rettere sagt for staten. For det må presiseres at det i denne teorien ikke finnes plass for samfunnet, men bare for staten. Eller kanskje det er mest riktig å si at samfunnet blir fullstendig absorbert av staten.

Samfunnet er den naturlige væremåten for det menneskelige kollektiv uavhengig av enhver kontrakt. Det utvikler seg langsomt gjennom impulser fra individuelle initiativ, men aldri gjennom tanken eller viljen til noen lovgiver. Det kan finnes mange uartikulerte lover som styrer samfunnet, men dette er naturlige lover, som gjelder for samfunnslegemet, akkurat som fysiske lover gjelder for materielle legemer. De fleste av disse lovene er ukjente den dag i dag, men likevel har de styrt menneskelige samfunn fra begynnelsen, uavhengig av tanken og viljen til de mennesker samfunnet har omfattet. Disse lovene må ikke forveksles med politiske og juridiske lover proklamert av en eller annen lovgivende makt - slik tilfellet er med de lover vi her kritiserer."

Bakunins politikk og dens aktualitet i dag.

Bakunins aktualitet dreier seg kanskje ikke så mye om hans tilstedeværelse i den politiske historien, men snarere hans mangel på sådan som et resultat av en strid med Marx i Internasjonale (bl.a. beskrevet i et kapittel i den svenske Bakuninantologien *Centralism eller självförvaltning*). Bakunin meldte seg i 1868 inn i den Internasjonale arbeiderassosiasjon, og det ble raskt konflikter med Marx og hans tilhengere om det som på mange måter dreier seg om to motsatte oppfatninger av sosialismen: Marx og Engels går inn for at arbeiderklassen skal "erobre den politiske makten" dvs. staten, og reiser iallfall ikke utad synderlig kritikk mot det tyske sosialdemokratiet som vil gjøre dette gjennom å delta i det parlamentariske system. Dreier det seg ikke også her om to svært ulike personer: Den i sin livsstil svært så borgerlige Marx, og levemannen, "bohemien" og yrkes-revolusjonæren Bakunin? Uansett hvor overflatisk jeg er nødt til å være her: Splittelsen mellom dem var en tragedie for den sosialistiske bevegelsen, i og med at frihet og antistatlighet ble fortrengt fra den offisielle marxismen.

Da Michael Helm og Annagrethe Ottovar i 1979 gjorde ferdig den danske utgave av *Centralisme eller självförvaltning*, avsluttet de sitt innleningskapittel med det følgende avsnitt om "De anarkistiske ideers aktualitet". Selv om vi i mellomtiden har vært igjennom ny-liberalisme og reaksjon, har vi også opplevd en ny interesse for anarkismen i kjølvannet av "antiglobaliseringsbevegelsene". Selv om forfatterne kanskje er litt vel beskjedne på anarkismens vegne, vil jeg avslutte med å sitere dette siste avsnittet, lettere fornorsket:

"Anarkismen er et fortrengt kapittel i sosialismens histore, på tross av at den frihetlige sosialistiske tradisjon mer enn noen annen har vært bærer av ideen om selvstyre, som må være selve den organisatoriske kjerne i ethvert sosialistisk demokrati. Noe av forklaringen ligger i anarkismens manglende teoretiske slagkraft - en følge av at det ikke fins noen sammenhengende og

Hvem var Bakunin?

Bakunin ble født i 1814 på adelsgodset i Priamukhino nordvest for Moskva. Han blir tidlig og mot sin vilje sendt til å gjøre tjeneste i artilleriet, og oppnår løytnants grad, men lykkes etter hvert i å komme seg ut av militæret. Fra 1836 av oppholder han seg i progressive kretser i Moskva, der han bl.a. fordyper seg i filosofen Hegel. I 1840 drar han til Vest-Europa; i Tyskland studerer han filosofi i Berlin, og treffer den kjente "venstrehegelianeren" Arnold Ruge (sistnevnte vil i sitt tidsskrift offentliggjøre Bakunins første skriftlige arbeid, *Reaksjonen i Tyskland*); han treffer etterhvert også andre sosialister og radikallere som Proudhon, Weitling og Marx. Filosofisk blir han mest påvirket av og opptatt av venstrehegelianeren Feuerbach, som han også skal ha planlagt et større arbeid om; politisk er han på denne tiden opptatt av de slaviske folkenes forening i ett forbund og av deres frigjørelse fra tsarismen, noe som gjør at Marx etterhvert vil stemple ham som "panslavist".

Fra 1848 av deltar Bakunin i oppstander og opprør i flere deler av Europa. Han blir tatt til fange, og dømt til døden tre ganger (i 1850-1852), men dødsdommene blir omgjort til fengselsstraffer. Han blir utlevert til Russland hvor han først sitter 7 år i fengsel og får ødelagt helsa (bl.a. mister han alle tennene av skjorbuk). Deretter blir han sendt i forvisning til Sibir – og dermed slipper han å oppleve de europeiske reaksjonsårene som skulle følge etter opprørsbølgen fra 1848. I 1861 lykkes det ham å flykte via USA til Europa, hvor han i en periode er bosatt i London. I 1864 forlater han England og slår seg etterhvert ned i Italia. Han er nå blitt mindre opptatt av de slaviske folks sak og har utviklet seg i revolusjonær sosialistisk og anarkistisk retning. Han grunnlegger forskjellige hemmelige revolusjonære organisasjoner, og i 1868 melder Bakunin seg inn i den Internasjonale arbeiderassosiasjon ("1. internasjonale"). Med unntak av deltakelsen i arbeideroppstanden i Lyon i Frankrike i 1870 er Internasjonalen i de kommende årene på mange måter hovedarenaen for Bakunin og hans tilhengere, som snart støter sammen med Marx og de statsorienterte sosialister.

På Internasjonalens 5. kongress i Haag 2.–7. september 1872, der Bakunin var forhindret fra å møte fordi det var utstedt arrestordre på ham i Tyskland og Frankrike, blir han ekskludert. Den 15. september avholdes den første anti-autoritære Internasjonale-kongress i St. Imier i Sveits. Bakunin deltar. Den anarkistiske og den marxistiske bevegelse utvikler seg heretter adskilt.

I 1874 deltar Bakunin i den mislykkede oppstanden i Bologna i Italia. Forkledd som prest flykter han tilbake til Sveits. Etter dette trekker han seg tilbake fra aktiv politisk virksomhet, og dør i Bern 1. juli 1876.

systematisk utarbeidet teori, som forbinder de anarkistiske ideer med detaljerte analyser av de konkrete økonomiske og sosiale mekanismer som legger seg i veien for friheten. Men hvis anarkismen foreløpig synes å ha utspilt sin rolle som organisert revolusjonær bevegelse i vår del av verden, så vinner anarkistiske tenkemåter stadig mer fram på den levende del av venstrefløyen. I det nye venstre er sosialisme i stigende grad blitt ensbetydende med å trekke statsfunksjoner tilbake til samfunnet for å underlegge dem en kollektiv basis-kontroll. (...)

I lyset av denne utvikling er det ikke merkelig at man i dag generelt kan spore en stigende interesse for den glemte og fortiede sosialistiske tradisjon, som førte

fra Bakunins kollektivistiske anarkisme over anarko-syndikalismen til den spanske revolusjon. I ortodoks marxisme er anarkismen ganske visst stadig fredløs, slik den har vært det helt siden det lykkes Marx å kaste Bakunin ut av den 1. interasjonale. Kjetteren Bakunin var den første store "utrenskning" i den kommunistiske bevegelses historie. Den europeiske venstrefløys voksende erkjennelse av farene ved enhver form for statsliggjort sosialisme er ensbetydende med hans oppreisning".

–Anton Autos

(Artikkelen er forkortet, les hele på <http://www.bokcafeen.cjb.net>)

BOKCAFEEN JAAP VAN HUYSMANNS MINDE

★ ANARKISTISK POSTORDRE ★

Send meg de trykksakene jeg har krysset av for (ved forhåndsbetaling til postgiro 0540.06.36577 legger du til porto kr. 40,- bøkene er tunge. Ved postoppkrav blir det dessverre enda dyrere...)

... Bakunin: Det revolusjonære spørsmål, Abrikadabra forlag 2002, 223s, kr. 298,-

... Bakunin: Centralism eller självförvaltning?, Federativs förlag 1980, 157s, kr. 59,-

... Bakunin: Gud och Staten, Federativs förlag 1995, 128s, kr. 79,-

... Bakunin: God and the State, Pirate Press, 86s, kr 20,-

... Bakunin: Marxism, Freedom and the State (Kenafick, red.), Freedom Press 1990, 63s, kr 12,- Atter et tekstutvalg - her med kortere utdrag

... Avrich, Paul: Bakunin & Nechaev, Freedom Press 1987, 32s, 14,- En revurdering av forholdet Bakunin -Nechaev

Guillaume: Mikael Bakunin 1876-1976, Solidaritet 1976, 28s, kr 10,- Biografisk skisse, første gang utgitt i 1916

... Send meg Bokcafeens gratis bokliste eller se boklista på internett: <http://bokcafeen.cjb.net>

Navn

Adresse

Send til: Bokcafeen Jaap Hjelms gate 3 0355 Oslo

Jaggi Singh

Canada, i likhet med Norge, ønsker å fremstå som en demokratisk og human rettsstat, med ytringsfriheten som en grunnpilar og garanti for folkestyre. Sannheten er imidlertid en smule anderledes. Ytringsfriheten er kraftig underminert ved at mediene er samlet i klørne på et fåtall store aktører, og rettsstaten bruker enorme ressurser på å føre søksmål mot sine egne borgere.

Et grelt eksempel på det siste er prosessene som i disse dager føres mot C.L.A.C.-organisatøren og aktivisten Jaggi Singh. Ikke mindre enn fem rettsaker må Singh vinne de neste måneder, dersom han skal holde rullebladet rent og fritt for stigmata.

Jaggi Singh var blandt de flere hundre som ble arrestert under FTAA-møtet i Quebec, april 2001. Mange har allerede blitt frikjent, atter andre dømt for mindre alvorlige siktelsler. En juridisk masseforfølgelse av dette omfang trekker gjerne i langdrag. Det er derfor først nylig at det canadiske rettsystemet har kommet frem til de mer alvorlige anklagene. Den nåværende siktelsen mot Jaggi Singh har en øvre strafferamme på to år, men i en liknende sak nylig ba aktor om fire måneders fengsel – straffeutmålingen er i skrivende stund ikke ferdig.

Ved en anledning under FTAA-møtet klarte en gruppe demonstranter å bryte gjennom sikkerhetsgjerdet rundt området hvor møtet ble holdt, det ble sågar brakt en teddybjørn-slyngende katapult inn i sikkerhetsonen. Politets svar var mengder med gass, mer gass, og sivile patruljebiler som snappet folk på gatene.

Jaggi Singh var en av de mange som uten forvarsel ble dratt inn i en anonym bil, av sivilkledd politi, og holdt i varetekt i ukesvis. Da Singh 17 dager senere ble sluppet mot kausjon, var han siktet for anstiftelse av opptøyer – han hadde nemlig blitt observert med en ropert og ble derfor utpekt som en lederfigur. Han ble også siktet for besittelse av dødelig våpen – nærmere bestemt den før omtalte teddy-katapult. Som et løslatelsesvilkår ble Singh forbudt å på noen som helst måte forsterke sin stemme, på noe offentlig sted i Canada – så mye for ytringsfriheten. To av de andre sakene mot Singh gjelder nettopp brudd på dette vilkåret.

Anklagen mot Singh vedrørende besittelse av artilleri har riktig nok blitt frafalt, men siktelsen for anstiftelse til opptøyer gjenstår og er alvorlig nok. Saken ventes i retten januar 2004.

Jaggi Singh i midten, og i forgrunnen – den fryktede roperten!

Siste nytt fra den store verden

«John Two Names»

Andy «John Two Names» Riendeau soner nitti år i amerikansk fengsel, uten fnugg av beviser mot seg. Ingen vitner, ingen fingeravtrykk eller andre tekniske bevis.

Rettssaken var i beste fall en farse, og straffen gjengjeldelse for å ha gitt en lokal pamp en stygg ripe i den politiske karrieren.

Andy Riendeau flyttet til Cullman County, Alabama, på begynnelsen av nitti-tallet. Cullman distriktet er notorisk Ku Klux Klank-land, og Cherokee-indianderer Riendeau fikk fort erfare at han ikke var spesielt velkommen.

Da Andy begynte å gå ut med niesen til assisterende distriktsadvokat i Cullman, ble han fort klar over at onkelen brukte sin politiske makt for å dekke over overgrep innad i familien. Situasjonen tilspisset seg, og paret rømte i 1994 til San Diego, California. Etter at ungdommene hadde oppsøkt et krisesenter lakk saken til pressen, og onkelens politiske karriere fikk et skudd for baugen.

Det unge parret ble snart sendt tilbake til delstaten Alabama, hvor det blandt annet ventet Andy en siktelse for bortførelse av en mindreårig. Det ble således ingått en avtale om at distriktsadvokaten droppet siktelsen mot Andy, dersom kjæresten på sin side frafalt sine anklager om mishandel.

I tiden etter dette ble Andy utsatt for systematisk politittrakassering. Inntil han ble fratatt førerkortet på grunn av ubetalte bøter for oppdiktete trafikkforseelser. Etter at forholdet brøt sammen og trøtt av lang tids kontinuerlig trakassering ønsket Riendeau seg vekk fra Alabama. Og da hans nåværende kjæreste ble gravid i 1995 bestemte han seg for å flytte tilbake til Granite City, Illinois.

Problemene kunne kanskje ha endt med dette, dersom ikke Andys yngre bror rundt den samme tiden hadde brutt seg inn på en skole og en videoforretning. Av uklare årsaker ble det utstedt arrestordre for Andy i forbindelse med disse innbruddene. Nok en gang bar det tilbake til Alabama i håndjern. Selv om broren straks tilsto innbruddene, og leverte tilbake tyvegodsset, ble det lagt press på Andy om å tilstå. Noe han også gjorde for komme hjem til sin høygravide kjæreste, uten å måtte vente på å bli frikjent i retten. 24. august 1996 mottok Andy to års prøvetid og reiste hjem, dømt for en forbrytelse hans ikke hadde begått. Vel hjemme ble det holdt fest for de frigitte brødrene, samme natt ble to skoler brent ned, flere forretninger raidet og Andys bil ramponert. Allerede neste morgen var Andy nok en gang etterlyst, og arrestert da han skulle anmelde innbruddet i bilen. At dette var noe mer enn standard trakasseri fra det lokale sheriffkontoret syntes ved at ATF også var på banen. Det er lett å få følelsen av at det var trukket i noen lange tråder.

Det som fulgte var et tre dagers krigsforhør. Andy og broren ble utsatt for atten timers kontinuerlige forhør, uten verken mat, vann eller den berømte telefonsamtalen. Hardkjøret fortsatte inntill lillebroren knakk under presset, mør nok til å tilstå hva det enn måtte være. Andy ble så plassert i et fengsel hvor han ble nektet skikkelig hygiene, trim eller kontakt med familien. Etter åtte måneder under særdeles kritikkverdige soningsforhold fikk Andy nok og gjorde et heller mislykket rømningsforsøk.

Rettssaken mot Andy Riendeau kan knapt kalles annet enn et dårlig registrert skuespill. Det mest absurde i saken er at han ble dømt for innbrudd i sin egen bil. Under den seks dager lange rettsaken i 1997 ble det ikke fremlagt andre bevis mot Andy enn vitnemål fra to personer,

Robert Summerford og Jason Cates.

Summerford hevdet at Riendeau hadde tilbudt ham tyve tusen dollar for å implisere noen andre i saken. Problemet med Summerfords vitnemål er at det ble fremlagt for Andys forsvarer, Joe Morggn III, kun tre dager før rettsaken – uten at denne fant grunn til å be om å få det underkjent som bevismateriale. En annen ting Joe Moorgan III unlot å gjøre i Andys forsvar var å innkalle noen av de vitner som kunne gi Andy alibi i det aktuelle tidsrommet.

Jason Cates hevder i sitt vitnemål at Andy hadde proklamert at han hadde til hensikt å gjøre nettopp det han var siktet for. Cates har senere, overfor en høyerestående funksjonær i tilsynsverket, innrømmet at han ble lovet prøveløslatelse dersom han sa det distriktsadvokaten ba ham si. Det er også tegn som tyder på at aktoratet har forsøkt å påvirke medlemmer av juryen, ved å presentere mulighet for jobb i rettsystemet.

En annen kuriøsitet er en hammer som ble funnet på åstedet for ett av innbruddene. Hammeren skal ha stammet fra Andys bil, og var tidligere positivt identifisert av Andys stefar Jimmy Beard. Da han ble bedt om å gjenta dette i retten kunne han opplyse at dette ikke var samme hammer. Rettsteknikkeren Stan Bagget som hadde sikret beviset kunne fortelle at han hadde satt sine initialer under

klistrelappen med bevisnummeret. Og ganske riktig, da klistrelappen ble fjernet manglet Baggets initialer – det var en annen hammer. Denne type tukling med beviser er symptomatisk for prosessen mot Andy Riendeau.

Den før omtalte advokat Joe Morgan III nekter nå Andy tilgang på de dokumenter som behøves for å anke dommen. Til alt overmål har advokaten skrevet en erklæring på at Andy ikke behøver noen straffereduksjon etter varetekt, ettersom han angivelig fikk en rettferdig dom.

Riendeau kjemper fortsatt sin kamp mot ATF og delstaten Alabama, for rettferdighet og frihet. Han har vært delaktig i opprettelsen av «Brothers in Tears Warrior Society» på Turtle Island, en organisasjon for fremme av fengslede urinbygges rettigheter. Han er også talsmann for Native American Prisoners of Alabama (N.A.P.O.A.).

Andy "John Two-Names" Riendeau
#193786 Dorm B-1-61
Elmore Correctional Facility
PO Box 8
Elmore, AL 36025

*Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms

kilder:
A-infos
<http://www.justicedenied.org/andyriendeau.htm>
http://flag.blackened.net/pdg/presos/paginapresos/Two_names.htm

TV-briller

Norge er et av de mest eksotiske land i verden. Landet er faktisk så eksotisk at det ikke eksisterte i mange hundre år. Fra høymiddelalderen var vi nærmest en koloni for Danmark, før Sverige koste seg litt med oss, inntil vi ble lei av intimiteten og sa farvel i 1905.

Fra å være stolte vikinger gikk vi til å bli husmenn og leilendinger. Dette har skapt en viss mentalitet her til lands, en historisk nedfelt skepsis til de høye her- rer, akademikerene og ekspertene.

Det er ikke riktig å snakke om verken høyre- eller venstrepopulisme i et land hvor folkementaliteten er så inkluderende, at det ikke finnes grenser mellom høy og lav.

Hvorfor skulle pottit-bønder fra fra det østre-innland bry seg om at Odd F. Lindberg avslørte noen nordnorske fangst- menns dystre metoder, langt oppe i Barentshavet?

Svaret ligger i vår fortid som usle lei- lendinger og tarvelige husmenn. Vi tilhører klanen, stammen og landsbyen. Det som er utenfor er fiendeland. Derfor er det det alminnelige, det vanlige, hellig i Norge – ikke rør eller kritiser det. Dette førte til at Odd F. Lindberg ble så forhatt og utstøtt. Han avslørte kritikkverdige forhold ved den norske selfangsten. Og det gjør man bare faen ikke i Norge.

I mange hundre år levde man i Norge i fattigdom og armod, før olja kom og red-

det oss. Jeger og fangstkulturen er rotfestet her til lands. Hvordan ville ellers noen kunne overlevd i dette karrige og udyrk- bare fjell-landet, om enn ikke som jegere og fangstmenn.

Det betydde ikke noe at om Lindberg hadde rett eller ei, han hadde gjort noe så utilgivelig som å angripe selve folkesjelen – naturidyllen, selvberginga, jaktromantik- ken, fisker – og bondekulturen.

Vi hører ikke så mye på ekspertene i Norge. De er de eksterne, spøkelser fra svenske- og dansketiden. At Lindberg ikke forsto dette ble hans tabbe og fall, og effekten var katastrofal. Den mobbingen og utstøtingen som Lindberg-familien ble

utsatt for har ikke sitt like siden over- grepene mot tyskerbarna. Blant annet ble Lindbergs barn sjikanert, truet og ropt etter på gata i Hamar – av voksne mennesker.

Lindbergs krenkelse av det hellige i Norge ga ham det stigmatiserende øke- navnet «Sel-Judas». Vi vet fra kristendom- men at Judas forrådde Jesus, og at Jesus derfor ble korsfestet. At Lindbergs doku- mentar fikk internasjonal oppmerksomhet, må i såfall bety at nasjonen Norge blødde på korset.

Selve rettsaken mot Lindberg ble da også et justismord. Hvilke krav settes man til beviser når Lindbergs videodokumentar om uetiske fangstmetoder ble satt til side? Hadde man hatt samme grad av dokumen- tasjon i Orderud-saken ville rettsaken vart få timer.

Den samme tabben, bare i mindre for- mat gjorde sosialantropologen Marianne Gullestad, i sin analyse av fenomenet Shabana Rehman, i Aftenposten somme- ren 2002. Da Gullestad satte opp sine 10 punkter om Rehman vakte det en voldsom reaksjon. I den norske bevisstheten er det uhørt at en akademiker gjør en slik analy- se av en alminnelig person. Resultatet kunne ikke vært verre om Gullestad hadde foretatt en frenologisk undersøkelse av Rehman. Nordmenn skjønner ikke for- skjellen mellom subjekt og objekt.

Geir Levi

RadiOrakel

man – fre 07-11, 15-17
lørdager 12-17
søndager 18-20

- FM 99,3 MHz -

www.radiorakel.no

**RADIO
NOVA**
FM 99,3 MHz

man, ons, fre 11-13, 17-21
tirsdager 11-13, 17-23
torsdag 11-13, 17-20
søndag 11-12, 17-21

www.radionova.no

Gatepakka™ er her!

Utrolige 50 tidligere nummere, tettpakka med undergravende ideer og avvikende underholdning!

Direkte til deg kun 500,- inkl. porto!

Det hærpa, profittstyrte postverket her i landet har endret sin pakkepolitikk for å gjøre det enklere for seg sjøl – og kronglete og dyrere for oss kunder. Nå må alt være «Norgespakken», med **standard** mål og vekt. 50 avvikende Gateaviser passer selvfølgelig ikke inn i standardeskene, og veier godt over max brevvekt. Dermed blir det egenemballert pakke, kr. 107,– opptil 10 kg. Det finnes ingen vektgrense mellom der lenger, det blir dyrere å sende deg 20 Gateaviser som brev.

Men vi har funnet en løsning for å mildne sjokket i lommeboka for både deg og oss. Du bestiller nå ved å betale inn på vår konto nr. **0540.08.85615**. Vi slipper retur-porto for de oppkravspakkene som ikke hentes, og til gjengjeld betaler vi hele den svinedyre portoen for deg! Du slipper også oppkravs- gebyret fra den gamle ordningen.

Dermed betaler du bare latterlige kr. 8,– per praktnummer!

Husk å merke giroen tydelig med avsender, og hva betalingen gjelder for! (Det hender folk glemmer det (steine?), og hvis vi ikke klarer å spore dem opp må vi bare si takk for penga, og de får ingenting)

Bestill i dag! Vi lover deg, du vil ikke angre – du vil aldri bli den samme igjen!

6000 sider motpropaganda!

Se forrige side
eller www.gateavisa.no

GA 170 (1/03)

[Tabloid]

Narkokrigen vunnet? Røyk & Reis til Kina. Cao-Dai: nyreligiøsitet i Vietnam. "Når barnet blir definert som fienden, er det duket for folkemord": Intervju med Karoline Frogner. Narkorazzia på gamle-hjem. Leve Blitz. Sjakk. Okkupasjons-galleri. John Zorn & TZADIK. Situasjonisme. Freak Brothers Mexicanske odysse Del I.

GA 169 (1/02)

[Tabloid]

Oljekrigen. Opprør i Argentina. Røyk & reis til Portugal. Intervju med Harald Medbøe. Christiania 30 år! Radioaktive EU. Politiets nye våpen Del II. Verdensbanken i Oslo. Politiske fanger. Hasj i Forsvaret. Stopp bombingene i Hålkaværri! Ti gode grunner for å bombe Norge!

GA 167 (1/01)

[Tabloid]

Dynastiet Bush. Valgfusk og fanteri i Unaiten: en gammel tradisjon. Italienske frisoner. Hasjdebatt. Sealand: fristat i Nordsjøen. Røyk & Reis til Goa. Reisebrev fra Chiapas. Anarkoteori Del II. En guide til de skamløse gleder. Voldsspiral på Oslo Sporveier. Kristenhets

GA 166 (1/00)

[Tabloid]

Narkopolitisk flyktning fra USA. Krusesgate mot undergangen. Okkupasjonen i Saxegården. Nettsensur. Nettkunst. Million Marihuana March: Parken er vår! Anarkistenes kår under DesPutin. Møte med radikal regissør. Freak Brothers på bærtur i fryseboksen. Ny bedre piratradio

GA 165 (3/99)

[Tabloid]

Fascismen i Arbeiderpartiet. Okkupasjonsekstra. Freak Brothers. Er universet levende? Røyk & Reis, vår helt egen feriekatalog. Predikanthets Del II. Kristen porno. 100 år sukkerimperialisme på Hawaii. Hunter S. Thompson. Demo mot Clintons besøk i Norge

GA 163 (1/99)

[Tabloid]

Anarkisten i Egner. Edgar Hoovers cannabis-hets. Bomber for NATO. Glad i TV? Alternativmessa-99. Gateavisas Gule sider. Skanska herjer i Colombia. Anarkoteori Del I. Bøker, ...

GA 161 (1/98)

[A4, glanset]

Satan i Bjugn. Bygdehomøer. Intervju: Flashback-redaktøren ("Murder Can Be Fun"). Brand 100 år. Arild Edwardsens dom-medager. FiaMia tegneserie. Foucault. Spist av satanister. Jehovas vitners tullprat. Cointelpro – USAs skjulte krig mot venstresida. Hvem faen? "Sug eksosrør!"...

GA 160 (3/97)

[A4, glanset]

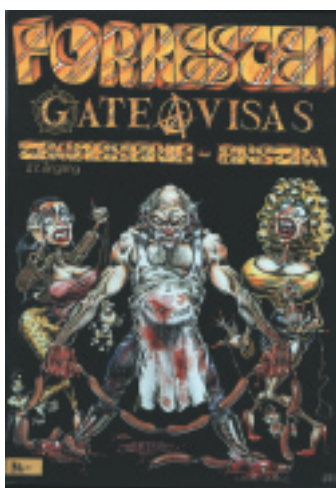
Psykose er Gateavisas tegneserie-ekstra. Bidragytene: Chr. Mumford, Maja Lindberg, Geir Moen, Ole C. Haga, Fredrik Hossmann, Mr. Baluber, "Heiberg og Glad", Daniel K. Fox, Sebastian Kjålaas, T. Johnson og N. Baraldsnes og Jon-Are M. Masternes

GA 159 (2/97)

[A4, glanset]

Oslo Sporveier: Gyldig billett eller evig pinsell! Folkets fredspris: Odd F. Lindberg. Sado-masochistisk verksted. Nord-Irland. Anarkist-sladder. Revolusjonær Rag. Liv fra rommet. Transmigrasjon og kloning. Steve Fishman. Meld deg ut av militæret. Dopkrigen slår sprekker. Castor. ...

GA 157 (4/96)

Forresten #2

Tegneserie-ekstra

[A4, glanset]

Bidragytene: Sven Tveit, Roy Søbstad, Erik Falk, Maria S. Astrup, Trygve Høiseth, Karine Haaland, Rune Borvik, Ronny Haugeland, Robert Sørensen, Jens K. Styve, Gro Vik Fiadu + Randi Jørgensen, Knut Gjermstad, Trond Ivar Hansen, Håvard Holten. Kun få igjen!

GA 155 (2/96)

[Tabloid]

Lars Frønsdal. Tilfellet Torgersen. LSD for nybegynnere: slik får du en god tripp! Drømmer: nattevandring i underbevisstheden. Ibogain. Gateavisas Gule Sider II. Barnet og skyggen. Legaliserings-organisasjoner. Bjørneboe, ...

GA 153 (4/95)

[Tabloid]

Intervju med PION, de prostituerte organisasjon. Valg '95. Bastesen. Bjørneboe. Christiania (11 siders bilag!). Pirat-radio. Anarkofeminisme. Halvnaken lunsj. Poliiti og hasj. Mer om DMT, ...

GA 152 (3/95)

[Tabloid]

Slik senker du hvalskuter. Start din egen religion – og få statsstøtte. Husokkupasjon. Norges største narko-lab. DMT: kok selv! Gateavisas Gule sider. Sadomasochisme. Food not bombs. Kåte Karianne Kickstart, ...

GA 151 (2/95)

[Tabloid]

Tusen år med kristendom er mer enn nok! Intervju med Satan. Christos Anarchos. Fleinsoppguide. Nei til pisseprøver i fengslene. Alternativ-messa: Åndelig supermarked. Fangestoff. Futurum skriftestol, ...

GA 148 (2/94)

[Tabloid]

Elektronisk overvåkning. Lag ditt eget huseparty. Glem anarkismen. Baudelaire. Smart drugs & Stupid drugs. Skøyerstreker for voksne. Burma. Norge rundt i badekar....

...og mange,
mange fler!